

Vejledning om Enkeltbetaling 2012

Sådan er reglerne for Enkeltbetaling

Februar 2012

Kolofon

Denne vejledning er udarbejdet af NaturErhvervstyrelsen i 2012

Bidragyder(e): NaturErhvervstyrelsen

Fotograf(er): Colourbox

© Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

NaturErhvervstyrelsen

Nyropsgade 30

1780 København V

Tlf.: 3395 8000

Fax: 3395 8080

E-mail: mail@naturerhverv.dk

Hjemmeside: www.naturerhverv.dk

ISBN 978-87-7120-250-2

Indholdsfortegnelse

1. Kort om Enkeltbetaling	9
Kort om ansøgning og udbetaling	10
Ansøgning om Enkeltbetaling	10
Udbetaling af Enkeltbetaling.....	11
Siden sidst	12
Indsendelse af Fællesskema 2012 og markkort via Fødevarerministeriets Tast selv-service	12
Særlig miljøstøtte - nye artikel 68 ordninger	12
Ændret miljøordning - Pleje af græs- og naturarealer	13
Afmeldeordningen.....	14
Indtegning af marker	14
Klynger af træer og buske	15
Elektronisk overdragelse af betalingsrettigheder.....	15
Udnyttelse af særlige betalingsrettigheder	15
Ansøgning om stivelsestillæg, handyr- og moderfårstillæg - afkobling af direkte støtte i 2012.....	16
Dele af ansøgningen der ofte giver problemer	17
Betalingsrettigheder	17
Producentkifte	17
Anmeldelse af alle landbrugsarealer.....	17
Anvendelse af de rigtige afgrødekoder.....	18
Indtegning af marker og ændringer af markblokke.....	18
Retsgrundlag	19
EU-regler	19
Danske regler - Enkeltbetaling.....	21
Miljø.....	21
2. Generelle støttebetingelser	23
Ansøgning om Enkeltbetaling	24
Ansøgningsfristen er 24. april 2012	24
Ansøgninger modtaget senest 21. maj 2012.....	25
Ændring af ansøgningen.....	26
Ændringer efter 31. maj 2012.....	26
Tilbagetrækning af marker eller ansøgning	26
Aktiv landbruger	27
Særlige regler for ansøgere med arealer med tilskud til skovrejsning.....	28
Arealer omfattet af miljøtilsagn efter landdistriktsprogrammet	29
Rådighedsdato	30
Græsningsret.....	30

Minimumsgrænser for direkte støtte	31
Mindst en af minimumsgrænserne skal være overholdt.....	32
Hvad betyder kravene om krydsoverensstemmelse for dig? ...	33
Miljø.....	34
Folke-, dyre- og plantesundhed, samt identifikation af dyr.....	34
Dyrevelfærd.....	34
God landbrugs- og miljømæssig stand (GLM)	34
Hvad sker der hvis kravene ikke overholdes?	34
Force majeure (ekstraordinære begivenheder)	35
3. Hvad er støtteberettigede arealer?	37
Hovedaktiviteten skal være landbrug.....	37
Arealer med miljøordninger eller skovrejsning.....	37
Støtteberettigede arealer under ordningen Enkeltbetaling	39
Dyrkede arealer	39
Udyrkede arealer	39
Arealer med træer og buske.....	39
Arealerne skal være støtteberettigede hele året	41
Omgåelse	41
Dyrkede landbrugsarealer.....	42
Frister for etablering af afgrøder	42
Arealerne skal være dyrkbare	43
Afgrøder på dyrkede arealer	44
Afmelding af landbrugsarealer	45
Arealer med græs	47
Støttebetingelser for arealer med græs.....	49
Regler for plantedække.....	49
Krav om årlig slåning eller afgræsning (GLM)	49
Græs - ikke-støtteberettigede arealer.....	51
Velplejede græsarealer - undtagelser fra reglerne om ikke- godkendte plantearter.....	52
Beregning af procentdel med græs og andet grøntfoder.....	53
Eksempel på beregning af procentdel med græs og foderplanter.....	56
Bevarelse af permanente græsarealer	57
Fald i andelen af permanente græsarealer overstiger 5 %.....	58
Fald i andelen af permanente græsarealer overstiger 10 %.....	58
Hvem bliver pålagt forpligtigelse?	58

Hvis der etableres en ordning om retablering af permanente græsarealer	59
Permanente græsarealer solgt efter 2003	59
Permanente græsarealer retableret efter pålæg	59
Markblokke med fælles græsningsarealer.....	60
Markblokke der ikke længere anvendes som fælles græsarealer	60
Permanente afgrøder.....	60
Undtagelser:	61
Arealer med gartneriafgrøder og planteskolekulturer	62
Arealer med blomstrende vækster	63
Arealer med medicinplanter	63
Lavskov	63
Lavskov skal anmeldes i Fællesskemaet	64
Manglende anmeldelse eller høst/stævning.....	65
Antal træer pr. hektar	65
Eksempel	66
Anlæg af spor og gange	66
Eksempel	66
Det primære formål skal være lavskov	67
Sådan træder du ud af ordningen.....	68
Hamp	68
Elefantgræs og rørgræs	70
Elefantgræs og rørgræs på udyrkede arealer	71
Elefantgræs	71
Rørgræs	72
Udyrkede landbrugsarealer	72
Udyrkede landbrugsarealer og GLM.....	73
Udyrkede arealer må ikke afgræsses	74
Arealerne skal være dyrkbare	74
Regler for plantedække.....	74
Ikke-tilladte plantearter.....	75
Hvornår defineres et udyrket areal som permanent græs	75
GLM-krav	76
Regler for plantedække.....	77
Genetablering af plantedække	77
Slåning af plantedække	78
Fra udyrket til dyrket areal.....	79
Udyrket landbrugsareal overgår til dyrkning.....	79
Ved såning om efteråret	79

Ved såning det følgende forår	80
Vildt- og bivenlige tiltag	80
Gødningsplanlægning	81
Vildtstriber	82
Vildtstribernes bredde	82
2 meter barjordsstriber	83
Lærkepletter	84
Insektvolde	84
Vildt- og bivenlige tiltag på tilsagnsarealer	85
Minimumskrav til markstørrelse	85
Undtagelser	86
Træer og buske på støtteberettigede arealer	86
Eksempel på areal med opvækst af træer/buske	87
Ikke-støtteberettigede arealer	89
Arealer, hvor kravene til plantedække ikke er overholdt	89
Arealer, der ikke er dyrkbare	89
Arealer, som anvendes til andre formål end landbrug	89
Vandlidende arealer er ikke støtteberettigede	91
Undtagelser	91
Lysåbne arealer i skov er ikke støtteberettigede	92
Naturarealer er ikke støtteberettigede	93
Landbrugsarealer	93
Naturarealer	93
Undtagelser til naturarealer	94
Afgrødekoder og anmeldelse af arealer	94
Landbrugsarealer du anvender til andre aktiviteter end landbrugsdrift	95
Tilladte aktiviteter uden tidsmæssig begrænsning	96
Trampestier	97
Tilladte aktiviteter i op til 8 eller 28 dage	97
Dispensation fra krav om anvendelse i 8 eller 28 dage	98
Tilladte aktiviteter i op til 1 års varighed på landbrugsarealer	99
Aktiviteter der aldrig er tilladt	100
Ekspropriation af støtteberettigede landbrugsarealer	101
Midlertidig ekspropriation af støtteberettigede arealer	102
Varig ekspropriation af støtteberettigede arealer	103
Modtaget besked om ekspropriation efter ansøgningsfristen	103

Undtagelsesbestemmelserne i artikel 34	104
Enkeltbetaling for arealer, der ikke opfylder støttebetingelserne	104
Enkeltbetaling for arealer med miljøtilsagn	105
Arealer med miljøtilsagn med forpligtelse til udtagning	105
Arealer med miljøtilsagn til græs- eller naturarealer i Natura 2000 samt vådområder	106
Liste over miljøtilsagn med forpligtelse til udtagning	107
Liste over miljøtilsagn til græs- og naturarealer samt vådområder	108
Enkeltbetaling for arealer med visse projekter	110
Gennemførelse af Natura 2000- og Vandrammedirektivet.....	110
Enkeltbetaling for arealer med tilskud til skovrejsning.....	112
Fakta om udbetaling.....	113
Yderligere information.....	113
Retmæssigt udbetalt Enkeltbetaling i 2008.....	114
Produktionsafhængige støtteordninger	115
Afkobling af støtte til avl af stivelseskartofler	115
4. Markblokke og markkort.....	117
Hvad er en markblok?.....	118
Nye markblokke	118
NaturErhvervstyrelsens brug af markblokke	118
Indtegning af marker på papir	120
Krav til indtegning på papir er skærpet i 2012	120
Frister for indtegning	121
Særlige krav til indtegning på papir	121
Print selv markkort.....	121
Bestilling af markkort.....	122
Brug af andre markkort	122
Importere marker fra andre systemer.....	123
NaturErhvervstyrelsen kan have indtegnet dine marker elektronisk for dig i 2011	123
Marker i markblok.....	124
Marker uden for markblok.....	125
Ændringer der ikke er indsendt inden ansøgningsfristen.....	125
Marker skal kunne lokaliseres entydigt.....	125
Forslag om ændring af markblokke.....	126
Krav til forslag om ændring af markblokke	127
Markblokke skal følge permanente grænser i landskabet	127
Sådan kan du indsende forslag om ændring af markblokke	128

Indtegnning af marker i fælles græsningsarealer	129
Indtegnning danner grundlag for kontrol	130
Skel mellem marker	130
Opmåling af marker/arealer	131
5. Betalingsrettigheder	132
2 typer betalingsrettigheder	132
Du skal råde over betalingsrettigheder	133
Overskydende betalingsrettigheder eller arealer	134
Overdragelse af betalingsrettigheder	134
Registrering af betalingsrettigheder	136
Ophør af CVR-nummer	136
Betalingsrettighedernes værdi	137
Særlige betalingsrettigheders værdi	138
Fradrag i støttebeløb (graduering)	138
Nedsættelse af kvægtillæggene 2009-2012	139
Udnyttelse af alle typer betalingsrettigheder	140
Udnyttelse af betalingsrettigheder - rækkefølge.....	141
Udnyttelse af almindelige betalingsrettigheder	142
Støtteberettigede arealer betalingsrettighederne kan udnyttes med	142
Udnyttelse af betalingsrettigheder lejet eller købt efter ansøgningsfristen	144
Skema til overdragelse af betalingsrettigheder indsendt efter ansøgningsfristen 24. april 2012	144
Midlertidig overdragelse med jord	144
Overdragelser efter 31. maj 2012	144
Indsendelse af Fællesskema 2012	144
Ændring af slutdato for midlertidige overdragelser	145
Udnyttelse af særlige betalingsrettigheder	145
Ændring af særlige betalingsrettigheder til almindelige betalingsrettigheder	147
Overdragelse af betalingsrettigheder	148
Varig overdragelse.....	149
Midlertidig overdragelse.....	149
Ændring af midlertidige overdragelser	149
Konkurs- og dødsboer	150
Producentstifte	150
Indsendelse af skema til overdragelse af betalingsrettigheder	151

Tilføjelse af yderligere betalingsrettigheder efter ansøgningsfristen 24. april 2012	151
Overblik over dine overdragelser	152
Overdragelse til den nationale reserve	152
Overdragelse af særlige betalingsrettigheder	153
Inddragelse af betalingsrettigheder	153
Ikke-udnyttede betalingsrettigheder	153
Pant i betalingsrettigheder og transport i støtten	155
Gebyr	155
Hvis støtten ikke skal udbetales til ansøger	156
Tildeling af betalingsrettigheder fra den nationale reserve ..	156
Hvem kan søge	156
Ansøgning om betalingsrettigheder fra den nationale reserve	157
Forhøjelse af betalingsrettigheders værdi med tillæg (kvæg-, mælke- eller sukkertillæg)	159
Købt bedrift, der var bortforpagtet 25. april 2005	160
Areal med juletræer i 2005, som nu er ryddet.....	161
Arealer, hvor der var råstofindvinding i 2005, som nu er et landbrugsareal.....	162
6. Udbetaling og kontrol	164
Udbetaling af Enkeltbetaling	164
Størrelsen af udbetalingen	164
Omregning fra euro til danske kroner	164
Støtten udbetales til din NemKonto.....	164
Transport i støtten.....	164
Størrelsen af udbetalingen	166
Fradrag i støttebeløb på over 5.000 euro (graduering)	167
Fradrag i støttebeløb på over 300.000 euro (progressiv graduering)	167
Nationalt loft for direkte støtte	168
Omregning fra euro til danske kroner	169
Støtten udbetales til din NemKonto	169
Transport i støtten	170
Indberetning til Skat	170
Kontrol og nedsættelse af støtte	171
Kontrol i forhold til markblokke	171
Mindre arealer uden for markindtegning.....	171
Marker uden for markblok ved kontrolbesøg.....	172

Administrativ kontrol	173
Én ansøger i markblokken	173
Flere ansøgere i markblokken	173
Forholdsmæssig nedskrivning	173
Kontrol på stedet	174
Telemåling	174
Kontrol på bedriften	175
Hvis der konstateres overtrædelse af regler	176
Udbetaling af støttebeløb sker efter endt sagsbehandling.....	176
Nedsættelse af støtten	177
Arealafvigelser	177
Anmeldelse af alle arealer	179
Forsætlige afvigelser	180
Ved forsætlige afvigelser på mere end 20 %	180
Fælles græsningsarealer hvor støttebetingelserne ikke er opfyldt	181
Ændring af afgrødekoder	182
Eksempel - Nedsættelse af kvælstofkvote	182
Eksempel - God landbrugs- og miljømæssig stand (GLM)	183
Eksempel på forskel mellem anmeldt og fastslået areal	183
Eksempel på fastlæggelse af areal	183
Eksempel fortsat - udregning af støtte	184
Uberettiget udbetalt støtte	184
Bøder og strafbare forhold	186
Klagemulighed	187
Behandling og offentliggørelse af data	188
Overførsel til GLR	189
Ordlister	190

1. Kort om Enkeltbetaling

Ordningen Enkeltbetaling er rettet mod landbrugere, dvs. personer og virksomheder, der er aktive landbrugere (udfører en landbrugsaktivitet) og råder over et landbrugsareal.

Du kan få Enkeltbetaling, hvis du råder over både et støtteberettiget landbrugsareal og et tilsvarende antal betalingsrettigheder samt opfylder minimumsbetingelserne for udbetaling af støtte.

Der kan udbetales Enkeltbetaling for arealer, der anvendes landbrugsmæssigt. Der kan også udbetales støtte for udyrkede arealer, der holdes i god landbrugs- og miljømæssig stand (GLM).

Det udbetalte beløb afhænger af betalingsrettighedernes værdi. Støtten afhænger derfor ikke af, hvad der dyrkes på arealerne.

Landbrugere med særlige betalingsrettigheder, der er tildelt på grundlag af en husdyrproduktion, kan få udbetalt støtte på grundlag af en husdyrproduktion.

Landbrugere med særlige betalingsrettigheder, der er tildelt på grundlag af en produktion af stivelseskartofler, kan få udbetalt støtte på grundlag af de særlige betalingsrettigheder, hvis de anmeldes sammen med en almindelig betalingsrettighed.

Betalingsrettighederne kan lejes, købes eller sælges direkte mellem landbrugere, men overdragelse af disse skal meddeles NaturErhvervstyrelsen.

For at få udbetalt det fulde støttebeløb skal reglerne om krydsoverensstemmelse, herunder GLM overholdes.

Kort om ansøgning og udbetaling

Ansøgning om Enkeltbetaling

For at søge om Enkeltbetaling skal du hvert år indsende:

- Fællesskema, hvor du anmelder de arealer, du søger Enkeltbetaling for
- Markkort med indtegning af alle marker.

Fællesskema og markkort skal i 2012 indsendes elektronisk. Kun ansøgere, der ikke indsendte Fællesskemaet elektronisk i 2011, kan indsende en papirversion i 2012. Fællesskema og markkort skal være modtaget eller registreret elektronisk af NaturErhvervstyrelsen senest 24. april 2012.

Ansøgningen skal indsendes i det samme CVR- eller CPR-nummer, som betalingsrettighederne er registreret under. Støtten kan derfor ikke udbetales, hvis ansøgning og betalingsrettigheder er registreret på forskellige numre. Hvis ansøgningen ikke er indsendt i det samme CVR- eller CPR-nummer, som betalingsrettighederne er registreret under, betragtes det normalt ikke som en åbenlys fejl.

- [Læs mere i afsnittet "Ansøgning om Enkeltbetaling"](#)
- [Læs mere i afsnittet "Markblokke og markkort"](#)

Fællesskema og markkort finder du på NaturErhvervstyrelsens hjemmeside.

- [Gå til NaturErhvervstyrelsens hjemmeside](#)
- [Gå direkte til Tast selv-service](#)

Udbetaling af Enkeltbetaling

Enkeltbetaling bliver udbetalt i perioden fra 1. december i ansøgningsåret til 30. juni i året efter. Beløbet udbetales til ansøgers NemKonto.

Hvis støttebeløbet overstiger 5.000 euro (ca. 37.209 kr.) bliver der fratrukket 10 % af den del af støtten, der ligger over 5.000 euro (graduering).

Hvis støttebeløbet desuden overstiger 300.000 euro (ca. 2.232.510 kr.) bliver der yderligere fratrukket 4 % af den del af støtten, som ligger over 300.000 euro (progressiv graduering)

- [Læs mere i afsnittet "Udbetaling af Enkeltbetaling"](#)
- [Læs mere i afsnittet "Fradrag i støttebeløb på over 5.000 euro \(graduering\)"](#)
- [Læs mere i afsnittet "Fradrag i støttebeløb på over 300.000 euro \(progressiv graduering\)"](#)

Siden sidst

Indsendelse af Fællesskema 2012 og markkort via Fødevareministeriets Tast selv-service

Bemærk, at alle ansøgere i 2012 skal indsende Fællesskema og markkort elektronisk. Dette sker via Fødevareministeriets Tast selv-service, som det nye Internet Markkort (IMK) er en del af. Du kan enten selv anvende Tast selv-service, eller du kan, via Tast selv-service, give elektronisk fuldmagt til din konsulent.

- [Læs mere om Fødevareministeriets Tast selv-service](#)

Det er kun de ansøgere, som i 2011 søgte om Enkeltbetaling, men hverken benyttede Elektronisk Fællesskema (EHA) eller Fødevareministeriets Internet Markkort (IMK), som i 2012 kan indsende fællesskema og markkort i papirudgave.

Bemærk, at alle nye brugere skal indsende Fællesskema 2012 og markkort elektronisk via Tast selv-service.

Der kan søges om dispensation fra kravet om at anvende Fødevareministeriets Tast selv-service. Bemærk, at dispensation kun bliver givet i særlige tilfælde.

Særlig miljøstøtte - nye artikel 68 ordninger

Udover de allerede etablerede artikel 68 ordninger, Etablering af flerårige energiafgrøder, Ekstensivt landbrug og Pleje af permanente græsarealer er der i 2012 etableret følgende nye ordninger:

- Produktion af flerårige energiafgrøder
- Støtte til landbrugere til afgrødevariation
- Etablering af økologiske frugttræer og bærbuske

1. februar 2012 er det ikke muligt at søge de 3 nye artikel 68 ordninger, da de stadig afventer endelig godkendelse. Der bliver sandsynligvis åbnet for de 3 nye ordninger i løbet af februar.

Derudover er ordningen Pleje af permanente græsarealer ændret til Pleje af EB-støtteberettigede græsarealer.

Du kan søge støtte under ordningen for permanente græsarealer, som er støtteberettigede under ordningen Enkeltbetaling. NaturErhvervstyrelsen afventer godkendelse af, at der også kan søges støtte til græsarealer i omdrift. Følg med på www.naturerhverv.dk/ebgraes.

Bemærk, at arealer indenfor Natura 2000 udpegnings og arealer registreret som beskyttet natur, i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3, også vil blive prioriteret i ansøgningsrunden.

Ændret miljøordning - Pleje af græs- og naturarealer

I 2012 indføres nye regler for 5-årige tilsagn om Pleje af græs- og naturarealer med tilsagnsstart 1. september 2012. Tilskudssatserne bliver samtidig hævet for arealer, hvortil du ikke søger Enkeltbetaling. De nye satser er 2.000 kr. pr. ha for arealer, der afgræsses, og 1.000 kr. pr. ha for arealer, hvor der tages slæt. For arealer, hvortil du søger Enkeltbetaling, er satserne de samme som tidligere.

Du kan læse mere, om hvilke områder ordningen gælder for, i [Vejledning om tilsagn til 5-årige miljø- og økologiordninger og miljøvenlige jordbrugsforanstaltninger](#).

Bemærk, at hvis du i 2012 søger om et nyt tilsagn under denne ordning, vil arealet ikke være støtteberettiget under ordningen Enkeltbetaling fra og med 2013, og indtil

tilsagnet udløber. Det gælder dog ikke gentegninger og arealer, der er omfattet af tinglyst servitut om permanent vådområde.

Afmeldeordningen

Hvis du i en periode på mindst 5 år ikke ønsker at udnytte et landbrugsareal landbrugsmæssigt, bliver det muligt at afmelde arealet som landbrugsareal under enkeltbetalingsordningen. Da arealet herefter ikke betragtes om et landbrugsareal vedrørende enkeltbetalingsordningen, skal GLM reglerne ikke overholdes, og der kan ikke søges støtte for arealet. Det gælder både direkte støtte (enkeltbetaling og særlig miljøstøtte under artikel 68) og støtte under Landdistriktsprogrammet. Arealet kan efter udløb af 5-års perioden igen anvendes landbrugsmæssigt og dermed være støtteberettiget, hvis støttebetingelserne er opfyldt.

Vær opmærksom på, at selvom et areal afmeldes, skal driftslovens bestemmelser stadig overholdes på arealet.

- [Læs mere i afsnittet "Afmelding af landbrugsarealer"](#)

Indtegning af marker

Bemærk, at alle landbrugsarealer med juletræer og pyntegrønt skal indtegnes, uanset om de er beliggende i eller uden for fredskov.

Bemærk, at det i år er et krav, at man skal indtegne sine marker i fælles græsningsarealer. Dette gælder også selvom man ikke har tilsagn på markerne. Markerne indtegnes som hele den markblok, de ligger i. På side 2a anmeldes herefter den del af markblokken, som man råder over i henhold til græsningsaftalen. Ændringen skyldes, at indtegningerne i år vil blive sammenholdt med markplanen på side 2a for at undgå fejl. Er der tilsagn på en mark i et fælles græsningsareal, skal marken indtegnes præcist.

Klynger af træer og buske

Definitionen af klyngebegrebet er blevet ændret.

- [Læs mere i afsnittet "Træer og buske på støtteberettigede arealer"](#)

Elektronisk overdragelse af betalingsrettigheder

Siden efteråret 2011 har det været muligt at overdrage betalingsrettigheder via Fødevareministeriets Tast selv-service. Du kan selv gennemføre overdragelsen, eller din konsulent kan gøre det på dine vegne. Hvis du vælger ikke at gøre det selv, skal du give konsulenten en fuldmagt.

Du kan i 2012 indsende skemaer til overdragelse af betalingsrettigheder i papirudgaver.

- [Læs mere i vejledning om overdragelse af betalingsrettigheder](#)

Udnyttelse af særlige betalingsrettigheder

Hvis du overdrager særlige betalingsrettigheder tildelt i 2005, bliver de konverteret til almindelige betalingsrettigheder. Eneste undtagelse fra denne regel er hvis overdragelsen sker som arv eller forskud på arv. I disse tilfælde kan erhverver udnytte betalingsrettighederne ved at opretholde en husdyrproduktion.

- [Læs mere i afsnittet "Overdragelse af særlige betalingsrettigheder"](#)

Se desuden næste afsnit vedrørende tildeling af særlige betalingsrettigheder i forbindelse med afkobling af støtten til kartoffelstivelse samt afkobling af handyr- og moderfårspræmier.

Ansøgning om stivelsestillæg, handyr- og moderfårstillæg - afkobling af direkte støtte i 2012

De koblede støtteordninger for kartoffelstivelse, handyr og moderfår bliver afkoblet i 2012. Det betyder, at den støtte, der i en fastsat referenceperiode er udbetalt under disse ordninger, anvendes til forhøjelse af værdien af de betalingsrettigheder, som de hidtidige producenter ejer.

Støtteordningerne for tørret foder, hør og hamp afkobles også i 2012, men beløbet fra ordningerne anvendes til fordeling på samtlige betalingsrettigheder.

Avlere af kartoffelstivelse berettiget til tildeling af tillæg, modtog i 2011 brev med oplysning om størrelsen af det beregnede foreløbige tillæg. Handyr- og moderfårsproducenter modtager i 2012 brev med det referencebeløb, som vil danne baggrund for beregning af henholdsvis handyr- og moderfårstillæg. For at få tildelt tillægget er det vigtigt, at landbrugerne søger om disse tillæg i Fællesskema 2012.

- [Læs mere om afkobling af støtten til stivelseskartofler i afsnittet "Produktionsafhængige støtteordninger"](#)
- [Vejledning om stivelsestillæg](#)
- [Vejledning om tildeling af handyrtillæg](#)
- [Vejledning om tildeling af moderfårstillæg](#)

Dele af ansøgningen der ofte giver problemer

NaturErhvervstyrelsen har i tidligere år i forbindelse med behandlingen af ansøgning om Enkeltbetaling konstateret, at der er dele af ansøgningen, der ofte er årsag til problemer. Dette har i mange tilfælde ført til nedsættelse af støtten.

Det er især følgende områder, der giver problemer:

Betalingsrettigheder

Husk at overdrage dine betalingsrettigheder, hvis du ændrer CVR-nr. Det er afgørende, at ansøgningen og betalingsrettighederne er registreret under samme CVR-nr. eller CPR-nr.

Hvis du indsender et skema til overdragelse af betalingsrettigheder i en papirudgave, anbefaler vi, at du sikrer dig dokumentation for rettidig indsendelse af skemaet. Postkvitteringen skal være påført enten overdragets eller erhververs navn, ikke konsulentens navn.

- [Læs mere i afsnittet "Betalingsrettigheder"](#)

Produentskifte

Hvis du har et miljø- eller økologitilsagn, skal du huske at meddele produentskifte.

- [Læs mere i Vejledning om produentskifte](#)

Anmeldelse af alle landbrugsarealer

Husk at anmelde alle dine landbrugsarealer, også de arealer du ikke søger støtte for, herunder marker under minimumsstørrelsen 0,30 ha.

- Læs mere i afsnittet "Minimumskrav til markstørrelse"

Anvendelse af de rigtige afgrødekoder

Det er vigtigt, at du i ansøgningen anvender de rigtige afgrødekoder, både pga. beregning af kvælstofkvoten og af hensyn til eventuelle GLM-bedømmelser.

- Læs mere i afsnittet om "Ændring af afgrødekoder"
- Læs mere om afgrødekoder i Vejledning til Fællesskema

Indtegning af marker og ændringer af markblokke

Kontroller, at du søger støtte for et korrekt areal i de markblokke, hvor dine marker ligger. Hvis markblokarealet ikke er korrekt, skal du indsende et forslag om ændring af markblokken.

Dette gælder også, hvis dele af eller hele din mark ligger uden for markblok.

Marker uden for markblok skal anmeldes i markplanen som selvstændige marker i markblok nummer 999999-99.

Bemærk, at NaturErhvervstyrelsen løbende opdaterer markblokregistret, samt at styrelsen skal modtage forslag til ændring af markblokke senest ved udløb af ændringsfristen 31. maj 2012.

Retsgrundlag

Ordningen Enkeltbetaling administreres efter nedenstående forordninger, love og bekendtgørelser:

EU-regler

- Rådets forordning (EF) Nr. 73/2009 af 19. januar 2009 om fælles regler for den fælles landbrugspolitikks ordninger for direkte støtte til landbrugere og om fastlæggelse af visse støtteordninger for landbrugere, om ændring af forordning (EF) nr. 1290/2005, (EF) nr. 247/2006, (EF) nr. 378/2007 og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1782/2003.
- Kommissionens forordning (EF) Nr. 1122/2009 af 30. november 2009 om gennemførelsesbestemmelser til Rådets forordning (EF) nr. 73/2009 for så vidt angår krydsoverensstemmelse, graduering og det integrerede forvaltnings- og kontrolsystem inden for rammerne af de ordninger for direkte støtte til landbrugerne, som er omhandlet i nævnte forordning, og om gennemførelsesbestemmelser til Rådets forordning (EF) nr. 1234/2007 for så vidt angår krydsoverensstemmelse inden for rammerne af støtteordningen for vin.
- Kommissionens forordning (EF) nr. 1120/2009 af 29. oktober 2009 om gennemførelsesbestemmelser til enkeltbetalingsordningen i afsnit III i Rådets forordning (EF) nr. 73/2009 om fælles regler for den fælles landbrugspolitikks ordninger for direkte støtte til landbrugere og om fastlæggelse af visse støtteordninger for landbrugere.

- Kommissionens forordning (EF) Nr. 1121/2009 af 29. oktober 2009 om gennemførelsesbestemmelser til Rådets forordning (EF) nr. 73/2009 for så vidt angår støtteordningerne for landbrugere i forordningens afsnit IV og V.
- Rådets forordning (EF) nr. 1698/2005 af 20. september 2005 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL).
- Kommissionens forordning nr. 1320/2006 af 5. september 2006 om regler for overgangen til den ordning for støtte til udvikling af landdistrikterne, der er indført ved Rådets forordning (EF) nr. 1698/2005.
- Kommissionens forordning (EF) Nr. 1974/2006 af 15. december 2006 om gennemførelsesbestemmelser til Rådets forordning (EF) nr. 1698/2005 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) med senere ændringer.
- Kommissionens forordning (EF) Nr. 65/2011 af 27. januar 2011 om gennemførelsesbestemmelser til Rådets forordning (EF) nr. 1698/2005 for så vidt angår kontrol og krydsoverensstemmelse i forbindelse med støtteforanstaltninger til udvikling af landdistrikterne.

Danske regler - Enkeltbetaling

- Bekendtgørelse af lov nr. 445 af 23. april 2010 om administration af Det Europæiske Fællesskabs forordninger om ordninger under Den Fælles Landbrugspolitik finansieret af Den Europæiske Garantifond for Landbruget m.v. (landbrugsstøtteloven).
- Bekendtgørelse nr. 28 af 18. januar 2012 om elektronisk Fællesskema og markkort.
- Bekendtgørelse nr. 29 af 18. januar 2012 om direkte støtte til landbrugere efter enkeltbetalingsordningen.
- Bekendtgørelse nr. 56 af 26. januar 2012 om god landbrugs- og miljømæssig stand (GLM).
- Bekendtgørelse nr. 57 af 26. januar 2012 om krydsoverensstemmelse.

Miljø

For så vidt angår miljøordningerne under artikel 68 henvises der til de relevante vejledninger.

Bemærk, at dette er retsgrundlaget pr. 1. februar 2012. Eventuelle opdateringer vil kun blive ført ind i vejledningen ved en eventuel ny version af "Vejledning om Enkeltbetaling 2012".

2. Generelle støttebetingelser

For at få udbetalt Enkeltbetaling skal du opfylde en række betingelser. Her er en oversigt over de vigtigste betingelser, og hvor du kan læse mere om dem.

Fællesskema og markkort indsendes hvert år elektronisk	<ul style="list-style-type: none"> Læs mere i afsnittet "Ansøgning om Enkeltbetaling"
Krav om landbrugsaktivitet	<ul style="list-style-type: none"> Læs mere i afsnittet "Aktiv landbruger"
Krav om betalingsrettigheder	<ul style="list-style-type: none"> Læs mere i afsnittet "Betalingsrettigheder"
Rådighed over arealerne på ansøgningsfristen 24. april 2012	<ul style="list-style-type: none"> Læs mere i afsnittet "Rådighedsdato"
Minimum 2,00 ha støtteberettiget areal samt betalingsrettigheder eller være berettiget til mindst 300 euro i fx husdyrpræmier	<ul style="list-style-type: none"> Læs mere i afsnittet "Minimumsgrænser for direkte støtte"
Arealet skal være støtteberettiget hele året	<ul style="list-style-type: none"> Læs mere i afsnittet "Støtteberettigede arealer under ordningen Enkeltbetaling"

	<ul style="list-style-type: none"> • Læs mere i afsnittet "Landbrugsarealer du anvender til andre aktiviteter end landbrugsdrift"
Overholde reglerne om GLM på udyrkede arealer	<ul style="list-style-type: none"> • Læs mere i afsnittet "GLM-krav"
For at undgå fradrag i støtten skal reglerne for krydsoverensstemmelse overholdes, dette gælder også GLM-reglerne på dyrkede arealer	<ul style="list-style-type: none"> • Læs mere i afsnittet "Hvad betyder kravene om krydsoverensstemmelse"

Ansøgning om Enkeltbetaling

Ansøgningsfristen er 24. april 2012

Ansøgning om Enkeltbetaling omfatter Fællesskema 2012 og markkort med indtegning af alle marker.

I ansøgningsåret 2012 falder 21. april på en lørdag, derfor er ansøgningsfristen rykket til 24. april. Det betyder, at det udfyldte Fællesskema og indtegning af marker på markkort skal være modtaget eller registreret elektronisk hos NaturErhvervstyrelsen senest 24. april 2012 kl. 23:59:59.

- Læs mere om indtegning af marker i afsnittet "Markblokke og markkort"
- Gå til Vejledning til Fællesskema 2012

Ansøgninger modtaget senest 21. maj 2012

Modtager vi dit Fællesskema i perioden 25. april - 21. maj, bliver støtten reduceret med 1 % pr. arbejdsdag, skemaet modtages for sent. Modtager vi ansøgningen mere end 25 kalenderdage for sent, dvs. efter 21. maj 2012, vil den blive afvist.

Ansøgning om tildeling eller forhøjelse af rettigheder efter ansøgningsfristen, medfører en nedsættelse på yderligere 3 % pr. arbejdsdag fristen overskrides i den del af støtten, der skal udbetales på grundlag af de tildelte tillæg. Modtager vi ansøgningen mere end 25 kalenderdage for sent, dvs. efter 21. maj 2012, vil den blive afvist.

Bemærk, at fristen for at søge nye miljø- eller økologitilsagn er 24. april 2012. Det vil sige, at hvis du indsender forsinket Fællesskema, kan du ikke få nyt tilsagn i år, idet fristen er overskredet.

- [Læs mere i afsnittet "Force majeure \(ekstraordinære begivenheder\)",](#) hvis du ikke kan overholde fristen
- [Læs mere i vejledningerne om miljø- og økologiordningerne på NaturErhvervstyrelsens hjemmeside](#)

Du finder reglerne her:

Ansøgningsfristen:

- [§ 3. stk. 2 i bekendtgørelse nr. 28 af 18. januar 2012](#)

Frister for forsinket indsendelse:

- [Artikel 23, stk. 1 og artikel 24 i Kommissionens forordning nr. 1122/2009 af 30. november 2009.](#)

Ændring af ansøgningen

Du kan ændre i din ansøgning til og med 31. maj 2012. I denne periode er det bl.a. muligt at tilføje og ændre størrelsen af marker. Der gælder dog særlige regler under landdistriktsprogrammet. Bemærk, at der kun kan udbetales støtte for marker, som du rådede over 24. april 2012.

Ændringer efter 31. maj 2012

Efter 31. maj 2012 kan der kun foretages ændringer i ansøgningen, hvis der er en åbenlys fejl, fx en sammentællingsfejl. For at fejlen er åbenlys, skal den umiddelbart kunne opdages i forbindelse med behandling af din ansøgning.

Tilbagetrækning af marker eller ansøgning

Det er til enhver tid muligt at trække en, flere eller alle marker ud af ansøgningen, medmindre du er blevet kontaktet om uoverensstemmelser for arealet eller har fået varslet kontrolbesøg.

Søger du Enkeltbetaling for et areal, skal arealet være støtteberettiget hele det kalenderår, hvor du søger om støtte for det. Reglerne om krydsoverensstemmelse og god landbrugs- og miljømæssig stand (GLM) skal også være overholdt i hele kalenderåret.

Du kan derfor være nødt til at trække en eller flere marker ud af ansøgningen, fx hvis der bygges eller anlægges veje. Du kan dog i begrænset omfang bruge arealer til andet end landbrug og stadig opretholde din ansøgning for dine marker.

- [Læs mere om ikke-tilladte aktiviteter i afsnittet "Aktiviteter der aldrig er tilladt"](#)

- Læs mere om betingelser for støtte i afsnittet "Generelle støttebetingelser"

Du finder reglerne her:

Ændring af ansøgning:

- Artikel 14 i Kommissionens forordning (EF) nr. 1122 /2009 af 30. november 2009

Åbenlys fejl:

- Artikel 21 i Kommissionens forordning (EF) nr. 1122 /2009 af 30. november 2009

Tilbagetrækning af ansøgning, helt eller delvist:

- Artikel 25 i Kommissionens forordning (EF) nr. 1122 /2009 af 30. november 2009

Aktiv landbruger

Du skal være aktiv landbruger på ansøgningstidspunktet for at få udbetalt Enkeltbetaling. Det betyder, at du skal udføre mindst én landbrugsaktivitet inden for landbrugs- eller gartneriproduktion, fx:

- Produktion eller dyrkning af landbrugsprodukter, herunder høst
- Opdræt eller hold af husdyr til landbrugsformål, fx til malkning
- Bevare jorden i god landbrugs- og miljømæssig stand (GLM)
- Produktion af juletræer og pyntegrønt på landbrugsjord.

Bemærk, at GLM skal være overholdt for alle landbrugsarealer, også de udyrkede arealer.

Produktion af juletræer og pyntegrønt skal danne grundlag for en produktion med henblik på omsætning. Hvis arealerne ligger i fredskov, betragtes produktionen ikke som en landbrugsaktivitet. Bemærk, at arealer med juletræer og pyntegrønt ikke er støtteberettigede under ordningen Enkeltbetaling.

- [Læs mere i afsnittet "Støtteberettigede arealer under ordningen Enkeltbetaling"](#)

Særlige regler for ansøgere med arealer med tilskud til skovrejsning

For at modtage Enkeltbetaling for skovarealer er en af forudsætningerne, at du er aktiv landbruger. Det betyder, at du skal udøve en landbrugsaktivitet. Det vil sige, at du udover dine skovarealer udfører en landbrugsaktivitet i form af en landbrugsproduktion eller har minimum 0,30 ha sammenhængende dyrket eller udyrket landbrugsareal, hvor GLM-reglerne bliver overholdt. Du skal være opmærksom på, at lysåbne arealer og arealer med eksempelvis juletræer og pyntegrønt i fredskov ikke betragtes som landbrugsarealer og dermed ikke indgår i minimumsgrænsen på de 0,30 ha.

Hvis hele bedriften er tilplantet med skov, kan du ikke betragtes som aktiv landbruger og dermed ikke få Enkeltbetaling. Dette gælder også, selvom om skoven er tilplantet med tilskud til skovrejsning fra Naturstyrelsen.

- Læs mere i afsnittet "Enkeltbetaling for arealer med tilskud til skovrejsning"

Arealer omfattet af miljøtilsagn efter landdistriktsprogrammet

Hvis hele bedriften er omfattet af et miljøtilsagn efter landdistriktsprogrammet, og dette medfører, at jorden ikke mere er landbrugsjord, men overgår til natur eller bliver til søer eller vådområder, kan du heller ikke betragtes som aktiv landbruger og kan derfor ikke få Enkeltbetaling. Det samme gælder, hvis du kun har arealer omfattet af undtagelsesbestemmelserne i artikel 34.

Du finder reglerne her:

Definition af en landbruger, landbrugsaktivitet og landbrugsareal:

- Artikel 2, litra a, c og h i Rådets forordning (EF) nr. 73/2009 af 19. januar 2009

Minimumsgrænsen på 0,30 ha:

- §4, stk. 3 i bekendtgørelse nr. 29 af 18. januar 2012
- Artikel 13, stk. 9 i Kommissionens forordning (EF) nr. 1122/2009

Rådighedsdato

Du kan søge Enkeltbetaling for det støtteberettigede landbrugsareal, som du råder over som ejer eller forpagter ved ansøgningsfristen 24. april 2012.

Det betyder fx, at hvis du sælger eller bortforpagter et areal efter ansøgningsfristen, så skal du som sælger/bortforpagter anmelde arealet, hvis du søger om Enkeltbetaling. Det gælder også, hvis salgs- eller forpagtningsaftalen er indgået inden ansøgningsfristen 24. april 2012.

Bemærk, at ansøger har det fulde ansvar for overholdelse af støttebetingelserne hele kalenderåret, også selvom arealet er solgt eller bortforpagtet efter ansøgningsfristen. Hvis du søger støtte for forpagtede arealer, bør du sikre dig en skriftlig aftale, der giver dig rådighed over arealerne på datoen for ansøgningsfristen.

Hvis du i en kontrolsituation ikke kan dokumentere, at du rådede over arealerne 24. april 2012, betragtes det som en arealafvigelse. Dette medfører bortfald af støtte for arealet samt evt. yderligere nedsættelse af støtten

- [Læs mere i afsnittet "Kontrol og nedsættelse af støtte"](#)

Græsningsret

Hvis du har en aftale om græsningsret på et areal, kan du ikke søge støtte for arealet. Græsningsret betyder, at man har ret til at sætte dyr på græs eller tage slæt på arealet, men at arealet i øvrigt drives for ejerens eller forpagterens regning og risiko. Det er derfor den som ejer eller forpagter arealet, der skal anmelde arealet i sin ansøgning.

Du finder reglerne her:

Rådighed:

- §4, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 29 af 18. januar 2012
- Artikel 35 i Rådets forordning (EF) nr. 73/2009 af 19. januar 2009

Græsningsret:

- §3, stk. 4 i bekendtgørelse nr. 28 af 18. januar 2012

Minimumsgrænser for direkte støtte

Ansøgningen skal omfatte mindst 2,00 ha under en eller flere af følgende ordninger:

- Enkeltbetaling
- Særlig miljøstøtte under artikel 68 (produktion af flerårige energiafgrøder, støtte til landbrugere til afgrødevariation, etablering af økologiske frugttræer og bærbuske, pleje af EB-græsarealer, etablering af flerårige energiafgrøder og ekstensivt landbrug).

Det er desuden en betingelse, at der udbetales støtte for arealerne. Hvis du kun søger Enkeltbetaling, skal du også have betalingsrettigheder svarende til mindst 2,00 ha.

Dette gælder uanset værdien af de betalingsrettigheder, som du råder over. Det har

derfor ingen betydning om betalingsrettighederne er forhøjet med tillæg, således at værdien evt. overstiger 300 euro (ca. 2.233 kr.).

Søger du for mindre end 2,00 ha, kan du kun modtage støtte, hvis du samtidig får udbetalt mindst 300 euro (ca. 2.233 kr.) for særlige betalingsrettigheder, der udbetales på grundlag af en husdyrproduktion, eller i husdyrpræmier.

Husdyrpræmier omfatter:

- Præmier for handyr

Mindst en af minimumsgrænserne skal være overholdt

Hvis du opfylder arealgrænsen på 2,00 ha, men støtten til dine handyr kun er på 2.000 kr. (mindre end 300 euro), kan du få udbetalt støtte både for arealet og for handyrene.

Hvis dine præmier for handyr er på 5.000 kr., men dit støtteberettigede landbrugsareal kun udgør 1,50 ha, kan du få støtte for både 1,50 ha og for handyrene.

Hvis du har 3,00 ha landbrugsareal i alt og betalingsrettigheder svarende til 1,00 ha opfylder du som udgangspunkt ikke minimumskravet. Hvis du også modtager særlig miljøstøtte under artikel 68 for 1,00 ha (minimumsgrænserne gælder ikke for tilsagn), opfylder du minimumsbetingelsen og får udbetalt Enkeltbetaling. Det er en forudsætning, at artikel 68-areal er en af de øvrige 2 hektarer, således at det samlede areal med miljøstøtte og Enkeltbetaling tilsammen udgør minimum 2,00 ha.

- Læs mere om støtteberettigede arealer i afsnittet "Støtteberettigede arealer under ordningen Enkeltbetaling"
- Gå til Vejledning om handyrpræmier for tyre og stude på NaturErhvervstyrelsens hjemmeside

Du finder reglerne her:

Minimumsgrænser:

- § 3 i bekendtgørelse nr. 29 af 18. januar 2012

Minimumsgrænse:

- Artikel 28, stk. 1 i Rådets forordning (EF) nr. 73/2009 af 19. januar 2009

Hvad betyder kravene om krydsoverensstemmelse for dig?

Når du søger om støtte under ordningen Enkeltbetaling, skal du overholde en række krav om krydsoverensstemmelse for at få udbetalt det fulde støttebeløb.

Krydsoverensstemmelse omfatter lovgivning vedrørende miljø, dyrevelfærd, sundhed og god landbrugs- og miljømæssig stand (GLM). GLM-reglerne skal overholdes på alle landbrugsarealer, hvis ansøgeren søger om direkte støtte eller efter 31. juni 2006 har fået tilsagn om landdistriktsstøtte. Det er uden betydning, om der er søgt om støtte for arealerne, eller om de fremgår af Fællesskemaet.

Kravene ligger inden for følgende fire områder:

Miljø

Fx krav til beskyttelse af grundvand mod forurening, dyrkningsfrie bræmmer langs vandløb og søer samt udarbejdelse af gødningsregnskab.

Folke-, dyre- og plantesundhed, samt identifikation af dyr

Krav til øremærkning, registrering af dyr og håndtering af medicinsk affald, pesticider og foderstoffer m.v.

Dyrevelfærd

Krav til behandling af dyr, staldindretning, tilstrækkeligt foder og vand, beskæftigelsesmateriale til svin og faglig uddannelse af personale m.v.

God landbrugs- og miljømæssig stand (GLM)

Krav til vedligeholdelse af plantedække på udyrkede arealer og græsarealer, regler for markafbrænding af halm eller andre landbrugsafgrøder, bekæmpelse af flyvehavre og Kæmpebjørneklo og 2 meter dyrkningsfrie zoner omkring fredede fortidsminder i det åbne land m.v.

Hvad sker der hvis kravene ikke overholdes?

Hvis kravene om krydsoverensstemmelse ikke overholdes, kan støtten blive nedsat eller helt bortfalde, uanset at alle krav under ordningen Enkeltbetaling er overholdt.

Hvis du hverken søger direkte støtte eller landdistriktsstøtte i et kalenderår, kan støtten ikke reduceres i det pågældende år, men du kan stadig blive pålagt evt.

sanktioner som følge af overtrædelser af national lovgivning.

Den landbruger, der ansøger om støtte, er ansvarlig for, at kravene om krydsoverensstemmelse bliver overholdt i hele kalenderåret.

Hvis kravene ikke overholdes, er ansøger ansvarlig for overtrædelser, der direkte kan

tilskrives ansøger. Ansøger er også ansvarlig, hvis ansøger har undladt at rette op på et forhold, der har medført en overtrædelse.

Der er udarbejdet en særskilt vejledning om krydsoverensstemmelse, hvor du kan læse mere om de enkelte krav.

Gå til "[Vejledning om krydsoverensstemmelse](#)"

Du finder reglen her:

Krav om krydsoverensstemmelse:

- [Artikel 4, stk. 1 i Rådets forordning \(EF\) nr. 73/2009 af 19. januar 2009](#)

Force majeure (ekstraordinære begivenheder)

Hvis helt ekstraordinære og uforudsigelige begivenheder medfører, at du ikke kan overholde reglerne under ordningen Enkeltbetaling, kan der efter en konkret vurdering ses bort fra det.

Eksempler på disse begivenheder er dødsfald, alvorlig sygdom, naturkatastrofer eller brand samt udbrud af smitsomme sygdomme i besætningen.

Begivenheden skal vedrøre dig, din nærmeste familie eller din bedrift. Der skal være sammenhæng mellem årsagen til den manglende overholdelse af reglen og tidspunktet for begivenheden.

For at kunne påberåbe dig force majeure eller særlige omstændigheder, skal du underrette NaturErhvervstyrelsen senest 10 arbejdsdage fra det tidspunkt, hvor du igen er i stand til det. Du skal også indsende dokumentation for de særlige forhold, som fx en lægeattest.

Du finder reglerne her:

Force majeure:

- Artikel 75 i Kommissionens forordning (EF) nr. 1122/2009 af 30. november 2009
- Artikel 31 i Rådets forordning (EF) nr. 73/2009 af 19. januar 2009

3. Hvad er støtteberettigede arealer?

Støtteberettigede landbrugsarealer kan være både dyrkede og udyrkede arealer samt arealer med permanent græs og permanente afgrøder. Arealer med juletræer og pyntegrønt er dog ikke støtteberettigede.

I de følgende afsnit kan du læse mere om betingelserne for støtte for de forskellige arealtyper. Du skal råde over arealerne 24. april 2012.

- [Læs mere i afsnittet "Rådighedsdato"](#)

Hovedaktiviteten skal være landbrug

Støtteberettigede arealer skal anvendes til landbrugsformål i hele kalenderåret. Dog er der en række ikke-landbrugsmæssige aktiviteter, som tillades i op til 8/28 dage eksempelvis anlægsarbejder, arkæologiske forundersøgelser og arrangementer med landbrugsmæssig relevans.

- [Læs mere i afsnittet "Landbrugsarealer du anvender til andre aktiviteter end landbrugsdrift"](#)

Arealer med miljøordninger eller skovrejsning

Arealer med visse miljøordninger eller tilskud til privat skovrejsning, kan danne grundlag for Enkeltbetaling, selvom betingelserne for støtte under ordningen Enkeltbetaling ikke længere er opfyldt. Det er bl.a. en forudsætning, at der retmæssigt blev udbetalt Enkeltbetaling for arealet i 2008.

- [Læs mere om tilskud til arealer med miljøordninger i afsnittet "Undtagelsesbestemmelserne i artikel 34"](#)

- Læs mere i afsnittet "Arealer med tilskud til skovrejsning"

Du finder reglerne her:

Hovedaktiviteten skal være landbrug:

- Artikel 34, stk. 2, litra a) i Rådets forordning (EF) nr. 73/2009 af 19. januar 2009

Midlertidig opbevaring:

- § 3, stk. 5, litra 1) i bekendtgørelse nr. 56 af 26. januar 2012

Udbetaling til skovarealer:

- Artikel 34, stk. 2, litra b), ii) i Rådets forordning (EF) nr. 73/2009 af 19. januar 2009

Definition af landbrugsparcel og anvendelse:

- Artikel 2, litra 1) og 15) i Kommissionens forordning (EF) nr. 1122/2009 af 30. november 2009

Definition af agerjord, græsarealer, permanente græsarealer, planteskoler og lavskov med kort omdriftstid:

- Artikel 2, litra a), c), d), m) og n) i Kommissionens forordning (EF) nr. 1120/2009 af 29. oktober 2009

Støtteberettigede arealer under ordningen Enkeltbetaling

Udover arealer i omdrift er også arealer med permanent græs, permanente afgrøder, lavskov samt udyrkede arealer støtteberettigede under ordningen Enkeltbetaling.

Dyrkede arealer

Der er ikke krav om høst af afgrøder på de arealer, hvor du søger om støtte under ordningen Enkeltbetaling, bortset fra arealer med permanente afgrøder og lavskov.

Udyrkede arealer

Udyrkede landbrugsarealer er støtteberettigede på linje med dyrkede landbrugsarealer, hvis GLM kravene er overholdt på arealet.

Arealer med træer og buske

Støtteberettigede arealer skal holdes fri for træer og buske. Der kan dog være op til 50 enkeltstående træer og buske pr. hektar.

- [Læs mere i afsnittet "Træer og buske på støtteberettigede arealer"](#)

Du finder reglerne her:

Træer eller buske på landbrugsarealer:

- [§ 5, stk. 2 og 3 i bekendtgørelse nr. 29 af 18. januar 2012](#)

Regler for udyrkede arealer:

- §§ 3-5 i bekendtgørelse nr. 56 af 26. januar 2012

Definition af landbruger og bedrift:

- Artikel 2, litra a) og b) i Rådets forordning (EF) nr. 73/2009 af 19. januar 2009

Udbetaling for skovarealer:

- Artikel 34, stk. 2, litra b), ii) i Rådets forordning (EF) nr. 73/2009 af 19. januar 2009

Definition af landbrugsparcel og anvendelse:

- Artikel 2, litra 1) og 15) i Kommissionens forordning (EF) nr. 1122/2009 af 30. november 2009

Definition af agerjord, græsarealer, permanente græsarealer, planteskoler og lavskov med kort omdriftstid:

- Artikel 2, litra a), c), d), m) og n) i Kommissionens forordning (EF) nr. 1120/2009 af 29. oktober 2009

Arealerne skal være støtteberettigede hele året

De arealer, du søger om Enkeltbetaling for, skal være støtteberettigede i hele det pågældende kalenderår.

Hvis betingelserne ikke er opfyldt på et areal hele året, skal det trækkes ud af ansøgningen. Du kan dog kun trække arealer ud af ansøgningen, hvis du ikke inden er blevet kontaktet af NaturErhvervstyrelsen om de pågældende arealer eller har modtaget varsel om kontrolbesøg.

Den landbruger, der har anmeldt arealet, er ansvarlig for, at arealet er støtteberettiget hele kalenderåret. Det gælder også ved salg eller bortforpagtning efter ansøgningsfristen.

- [Læs mere om at trække arealer ud af ansøgningen i afsnittet "Ændring af ansøgningen"](#)

Omgåelse

Hvis en ansøger i strid med ordningens formål kunstigt har skabt forudsætninger for støtte, udbetales der ikke støtte, uanset om de formelle støttebetingelser er overholdt.

Du finder reglerne her:

Tilbagetrækning af støtteansøgning:

- [Artikel 25 i Kommissionens forordning \(EF\) nr. 1122/2009 af 30. november 2009](#)

Omgåelse:

- Artikel 30 i Rådets forordning (EF) nr. 73/2009 af 19. januar 2009

Dyrkede landbrugsarealer

Du kan dyrke alle former for landbrugsafgrøder, herunder permanente frugt- og grøntafgrøder, samt planteskolekulturer. Arealer med juletræer og pyntegrønt er dog ikke støtteberettigede. Arealer, som du søger støtte for, skal drives landbrugsmæssigt og i overensstemmelse med god landmandspraksis og lokalt anerkendte normer. Det betyder bl.a., at der skal anvendes normal udsædsmængde, og at arealer under normale vejrforhold skal være tilplantet inden for bestemte frister (se mere nedenfor). Der skal desuden foretages eftersåning på græsarealer, hvor plantedækket ødelægges/går ud. Heraf følger, at græsarealer, hvor plantedækket er slidt helt væk (fx vinterhestefolde), ikke er støtteberettigede. Undtaget herfor er arealer, hvorpå der er udegrise.

Frister for etablering af afgrøder

Dyrkede arealer skal under normale vejrforhold være sået eller tilplantet senest 31. maj i ansøgningsåret.

Seneste såning eller tilplantning	31. maj
-----------------------------------	---------

For visse afgrødetyper er der andre frister:

Seneste tilplantning - lavskov	15. juni
Grønsager som traditionelt bliver sået eller udplantet sent	30. juni

Kål, porrer, salat, bladselleri, gulerødder, bønner, knoldfennikel og radiser	15. august
---	---------------

Hvis arealerne først bliver tilsået eller tilplantet efter de nævnte frister, vil de blive betragtet som udyrkede landbrugsarealer. Bemærk, at disse arealer så skal opfylde reglerne om god landbrugs- og miljømæssig stand (GLM) for udyrkede landbrugsarealer.

- [Læs mere om GLM i afsnittet: "Hvad betyder kravene om krydsoverensstemmelse for dig?"](#)

Arealerne skal være dyrkbare

Støtteberettigede landbrugsarealer skal være dyrkbare og under normale vejrforhold være egnet til mekanisk jordbehandling og høst i perioden 15. maj - 15. september. Arealerne må således ikke være permanent vandlidende eller være meget fugtige eller våde store dele af året.

- [Læs om krav til græsarealer i afsnittet "Arealer med græs"](#)

Du finder reglerne her:
Tilsåningsfrister:
<ul style="list-style-type: none">
• § 6 i bekendtgørelse nr. 29 af 18. januar 2012
Periode for afgræsning eller slæt:

- § 2, stk. 2 og 3 i bekendtgørelse nr. 56 af 26. januar 2012

Græs i omdrift skal under normale vejrforhold kunne dyrkes og høstes i perioden 15. maj - 15. september:

- § 5, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 29 af 18. januar 2012

God landmandspraksis:

- § 5, stk. 4 i bekendtgørelse nr. 29 af 18. januar 2012

Afgrøder på dyrkede arealer

Dyrkes et landbrugsareal med landbrugsafgrøder, er det støtteberettiget under ordningen Enkeltbetaling. Arealer med juletræer og pyntegrønt er dog ikke støtteberettigede.

Bemærk, at arealet skal opfylde støttebetingelserne hele kalenderåret.

I de følgende afsnit kan du læse mere om støttebetingelser for de pågældende afgrødekategorier.

Du finder reglerne her:

Udbetaling til skovarealer:

- Artikel 34, stk. 2, litra b), ii) i Rådets forordning (EF) nr. 73/2009 af 19. januar 2009

Definition af landbrugsparcel og anvendelse:

- Artikel 2, litra 1) og 15) i Kommissionens forordning (EF) nr. 1122/2009 af 30. november 2009

Definition af agerjord, græsarealer, permanente græsarealer, planteskoler og lavskov med kort omdriftstid:

- Artikel 2, litra a), c), d), m) og n) i Kommissionens forordning (EF) nr. 1120/2009 af 29. oktober 2009

Almindelige betingelser for støtte:

- §§ 4-9 i bekendtgørelse nr. 29 af 18. januar 2012

Afmelding af landbrugsarealer

Det er muligt at afmelde et landbrugsareal for en periode på min. 5 år, således at det ikke skal overholde betingelserne for God Landbrugs- og Miljømæssig stand (GLM) i denne periode. Et afmeldt landbrugsareal er ikke støtteberettiget, og der må ikke foregå nogen form for landbrugsaktivitet på arealet, herunder afgræsning. Arealet kan dog slås i perioden og plantematerialet skal da efterlades urørt på arealet.

Hvis det konstateres, at arealet alligevel anvendes landbrugsmæssigt, vil det blive lagt til grund, at GLM ikke har været overholdt på arealet siden afmeldingen. Der vil i dette tilfælde blive beregnet en GLM-støttenedsættelse som for udyrkede arealer, det år afmeldingen som landbrugsareal finder sted. Dette gælder uanset om arealet er blevet overdraget til en anden ansøger. Hvis ansøger kan dokumentere, at arealet har overholdt GLM alle år siden afmeldingen, vil der dog ikke blive beregnet en GLM-sanktion.

Arealet skal hvert år indtegnes og anføres i Fællesskemaet med afgrødekode 906 og markeres med "Nej" i kolonnen "Der søges Enkeltbetaling" på markplanen. Ved brug af afgrødekode 906 tilkendegiver du samtidig, at arealet ikke anvendes landbrugsmæssigt i en periode på min 5 år. Forpligtelsen til ikke at anvende arealet landbrugsmæssigt består, selvom arealet sælges eller bortforpagtes.

Vær desuden opmærksom på, at arealer med tilsagn under Landdistriktsprogrammet (inkl. Ø-støtte) ikke kan afmeldes, da landbrugeren i forbindelse med tilsagnet har forpligtet sig til at overholde tilsagnsforpligtelserne. Ligeledes kan der heller ikke søges landdistriktsstøtte i den periode, hvor arealet er afmeldt.

Driftslovens bestemmelser er stadig gældende for arealet, selvom det afmeldes som landbrugsareal under landbrugsstøtteordningerne.

- [Læs mere om driftsloven her](#)

Vær desuden opmærksom på, at arealet i afmeldeperioden kan blive omfattet af en § 3-forpligtelse jf. naturbeskyttelsesloven. For at undgå dette, kan du anmode kommunen om en 15-årig genopdykningsret på arealet.

Arealer med græs

Landbrugsarealer med græs er støtteberettigede under ordningen Enkeltbetaling.

Græs opdeles efter EU-bestemmelserne i to typer:

1. Græs i omdrift
2. Permanent græs.

Definitioner:

- Græs i omdrift: Landbrugsarealer, der anvendes til dyrkning af græs eller andet grøntfoder, både tilsæede og naturlige, og som indgår i bedriftens normale omdrift (rotationsdrift). Hvis et areal har været anmeldt med græs i omdrift 5 år i træk, skal arealet det efterfølgende år tilsås med en anden afgrøde. Hvis dette ikke sker, bliver arealet til permanent græs.
- Permanent græs: Landbrugsarealer, der anvendes til dyrkning af græs eller andet grøntfoder, både tilsæede og naturlige, og som har ligget med græs eller andet grøntfoder i mere end 5 år. Det gælder også, selvom arealet har været pløjet og straks igen udlagt med græs eller andet grøntfoder i løbet af perioden på 5 år.

Ved græs forstås græsarter, der er egnet til afgræsning, hø eller ensilage.

Ved grøntfoder forstås kløver og andre bælgplanter samt urteagtige planter, der naturligt indgår i foderet til drøvtyggere og heste.

- Se billeder af og læs om de støtteberettigede plantearter på NaturErhvervstyrelsens hjemmeside

Græsarealer skal være så tørre og have en sådan beskaffenhed, at de kan afgræsses eller udnyttes til slæt i følgende perioder:

- 1. juni - 31. august / gælder for permanent græs
- 15. maj - 15. september / gælder for græs i omdrift.

Vær opmærksom på, at der er yderligere regler for omlægning af græsmarker i NaturErhvervstyrelsens gødskningsbekendtgørelse.

- [Gå til NaturErhvervstyrelsens gødskningsbekendtgørelse](#)

Du finder reglerne her:

Definition af græsarealer:

- [§ 11, stk. 1-4 i bekendtgørelse nr. 29 af 18. januar 2012](#)

Definition af permanente græsarealer:

- [Artikel 2, litra c i Kommissionens forordning \(EF\) nr. 1120/2009 af 29. oktober 2009](#)

Definition af græsarealer:

- Artikel 2, litra d i Kommissionens forordning (EF) nr. 1120/2009 af 29. oktober 2009

Afgræsning og slæt:

- § 2, stk. 2 og 3 i bekendtgørelse nr. 56 af 26. januar 2012

Græs i omdrift skal under normale vejrforhold kunne dyrkes og høstes i perioden 15. maj - 15. september:

- § 5, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 29 af 18. januar 2012

Støttebetingelser for arealer med græs

Regler for plantedække

Græsarealer skal have et plantedække, der overvejende består af græs eller andet grøntfoder, dvs. græs, kløver og andre bælgplanter samt urteagtige plantearter, som naturligt indgår i foderet til drøvtyggere og heste.

Bemærk, at reglerne for plantedække gælder for hele kalenderåret.

Krav om årlig slåning eller afgræsning (GLM)

Arealer anmeldt som permanente græsarealer og græsarealer i omdrift skal slås mindst én gang årligt i perioden 1. juli - 15. september. Slåningen kan erstattes af

afgræsning, men arealerne skal holdes fri for opvækst af træer og buske. Krav om årlig slåning eller afgræsning er et krav under god landbrugs- og miljømæssig stand (GLM).

Vær opmærksom på, at slåningskravet skal overholdes på hele det indtegnede areal, såfremt arealet/dele af arealet har været støtteberettiget på et tidspunkt siden 2005. Dette gælder også, hvis du har indtegnet et større areal på markkortet, end du har opgivet i din ansøgning.

- Læs mere om god landbrugs- og miljømæssig stand (GLM) i afsnittet "Hvad betyder kravene om krydsoverensstemmelse for dig?"

Du finder reglerne her:

Slåning eller afgræsning af græsarealer:

- § 5, stk. 1 og § 6, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 56 af 26. januar 2012

Periode for slæt eller afgræsning samt plantearter:

- § 2, stk. 2 og 3 i bekendtgørelse nr. 56 af 26. januar 2012

Græs - ikke-støtteberettigede arealer

Områder af marken, hvor mere end 50 % af overfladen er dækket af andre plantetyper end græs eller andet grøntfoder, er ikke støtteberettigede.

De plantearter, som ikke er godkendt, er fx følgende:

- Vådbundsplanter (fx lysesiv, kæruld, kogleaks, kveller (salturt), dunhammer, mose-bunke, tagrør og manna-sødgræs)
- Stive græsarter (fx marehalm, stiv kvik, rørgræs, hjælme, vadegræs, katteskæg og elefantgræs)
- Vedplanter (fx træer, buske, lyng, gyvel, brombær og revling)
- Aggressive plantearter (fx brændenælde, tidsler og flyvehavre)
- Giftige plantearter (fx brandbæger, digitalis, kær-padderokke, og kæmpebjørneklo)
- Siv og halvgræsser (fx harril)
- Andre arter, som ikke er græs eller andet grøntfoder (fx bregner, dueurt, gederams, mjøddurt, vild kørvel, skræppearter og rød hestehov).

Mosebunke, manna-sødgræs og rørgræs er dog støtteberettigede plantearter, hvis de findes på velplejede græsarealer.

Læs mere om velplejede græsarealer i de følgende afsnit.

Du finder reglerne her:

Reglerne om plantedække på græsarealer:

- [§ 11, stk. 4 i bekendtgørelse nr. 29 af 18. januar 2012](#)

Godkendte plantearter på græsarealer:

- § 11, stk. 4 i bekendtgørelse nr. 29 af 18. januar 2012

Velplejede græsarealer - undtagelser fra reglerne om ikke-godkendte plantearter

Velplejede græsarealer, hvor mosebunke, manna-sødgræs og rørgræs indgår i plantedækket, er støtteberettigede.

Med velplejet menes, at de tre græsarter på intet tidspunkt opnår en højde på over 40 cm, ved fx afgræsning eller slæt på arealet.

For at sikre at planternes højde ikke overstiger 40 cm, kan der tages slæt/afgræsses tidligt i vækstsæsonen (medio juni) efterfulgt af slæt/afgræsning senere i vækstsæsonen. Med denne plejestrategi kan det også undgås, at de tre arter spredes i et u hensigtsmæssigt omfang.

Hvis et areal med de tre græsarter ikke er velplejet, vil arealet ved beregningen af procentandelen med græs og grøntfoder indgå i den del af plantedækket, der ikke er støtteberettiget.

- [Se billeder af støtteberettigede plantearter på NaturErhvervstyrelsens hjemmeside](#)
- [Se billeder af ikke-støtteberettigede plantearter på NaturErhvervstyrelsens hjemmeside](#)

Du finder reglen her:

Slåning eller afgræsning af græsarealer:

- § 5, stk. 1 og § 6, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 56 af 26. januar 2012

Beregning af procentdel med græs og andet grøntfoder

Hvis en mark består af områder med varierende græsindhold i plantedækket, skal procentdelen af græs og andet grøntfoder fastlægges for hver del af marken (se figur A.1).

Dele af marken med:

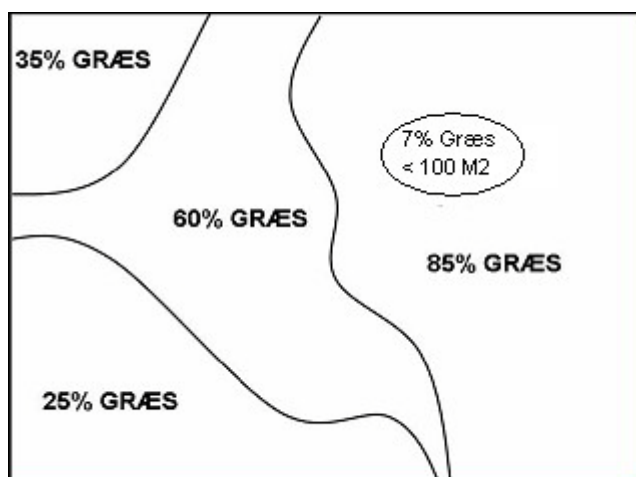
- mere end 50 % græs og andet grøntfoder godkendes i deres helhed
- 50 % græs eller derunder er i deres helhed ikke støtteberettiget (se figur A.2).

Der kan kun medregnes de dele af marken, som hver for sig udgør et sammenhængende areal på mindst 0,30 ha. Arealer under 0,30 ha ses som sammenhængende, hvis der er en støtteberettiget passage på min. 4 meter mellem dem. "Pletter" på under 100 kvadratmeter med under 50 % græs og andet grøntfoder, kan dog godkendes, hvis området er en del af en helhed, hvor plantedækket opfylder betingelserne.

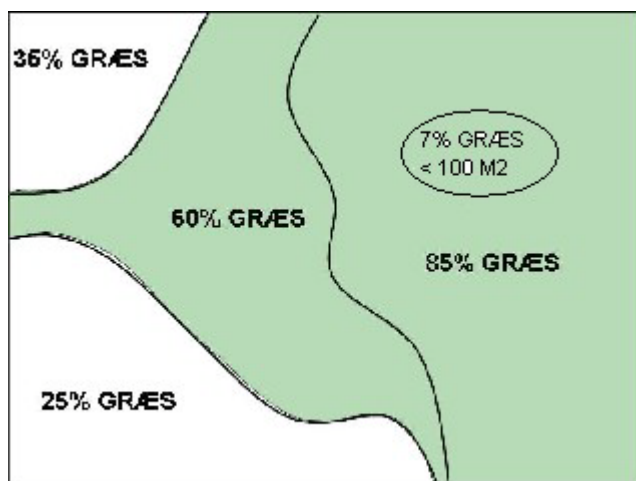
Ansøger har ansvaret for at anmelde markerne, herunder græsarealer, korrekt i Fællesskemaet. Ansøger skal derfor foretage eventuelt fradrag for arealer eller dele af arealer, der ikke opfylder betingelserne for støtte.

Hvis det ved kontrol konstateres, at det areal, der er søgt støtte for, ikke opfylder betingelserne, vil der blive foretaget fradrag i det støtteberettigede areal. Dette vil blive betragtet som en arealafvigelse, der kan medføre nedsættelse eller bortfald af støtten.

- Læs mere i afsnittet "Kontrol og nedsættelse af støtte"

Figur A.1 Eksempel på inddeling af en mark med græs i områder med relativt ensartet plantedække

Figur A.2. Fastlæggelse af den støtteberettigede del af en mark med græs i eksemplet i figur A.1. De lyse områder i figuren er ikke støtteberettigede pga. en græsprocent på under 50.

Du finder reglerne her:

Reglen om minimum 0,30 ha:

- § 4, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 29 af 18. januar 2012

Andelen af græs:

- § 11, stk. 4 i bekendtgørelse nr. 29 af 18. januar 2012

Eksempel på beregning af procentdel med græs og foderplanter

En ansøger har en eng på 5,00 ha med permanent græs i en ådal. Engen afgræsses af kreaturer. Den lavest beliggende del af engen ned mod åen er tæt bevokset med lysesiv og tagrør, som derefter gradvis afløses af græsmarksplanter.

På de første 20 m fra åen (0,50 ha) består plantedækket udelukkende (mere end 95 pct.) af lysesiv og tagrør. På den resterende del af arealet består den overvejende del af plantedækket samlet set af græs eller andet grøntfoder. Spredt over engen er der en vis forekomst af lysesiv og tidsler, men græs og andet grøntfoder er dominerende og udgør mere end 50 pct. af plantedækket.

Ved ansøgning om Enkeltbetaling kan ansøger ikke få støtte for de 0,50 ha af arealet, hvor mere end 95 pct. af plantedækket består af lysesiv og tagrør. For de 0,5 ha er der flere muligheder:

- Arealet bringes i en tilstand, så det overholder støttebetingelserne for græs.
- Ansøger anmelder arealet som græs og markerer "Nej" i kolonnen "Der søges Enkeltbetaling" på markplanen (ikke støtteberettiget, men skal overholde GLM for græsarealer)
- Arealet afmeldes som landbrugsareal, og må ikke udnyttes landbrugsmæssigt.
- Arealet anmeldes til kommunen som naturareal
- Evt. ansøge om MVJ-tilsagn, hvis arealet opfylder forpligtelserne til dette

Ansøger anmelder engen med 4,50 ha permanent græs og markerer "Ja" i kolonnen "Der søges Enkeltbetaling" på markplanen.

Hvis et areal afmeldes som landbrugsareal i relation til landbrugsstøtteordningerne, er arealet fritaget GLM-kravene, såfremt arealet ikke anvendes landbrugsmæssigt. Hvis et areal anmeldes til kommunen som naturareal, er det ligeledes undtaget GLM-kravene, og det skal ikke anmeldes i Fællesskemaet.

- [Læs mere om afmelding af landbrugsarealer i relation til landbrugsstøtteordningerne her](#)
- [Læs mere om afgrødekoder i Vejledning til Fællesskema 2011](#)

Bevarelse af permanente græsarealer

Hvert medlemsland i EU skal løbende registrere udviklingen i arealet med permanent græs. Arealet skal sammenlignes med en referenceandel, som er størrelsen af arealet med permanent græs i 2003 i forhold til det samlede landbrugsareal i 2005. Andelen af permanent græs, i forhold til det samlede landbrugsareal, opgøres årligt på grundlag af oplysninger i Fællesskemaet. Hvis andelen for det aktuelle år falder i forhold til referenceandelen, vil der afhængigt af faldets størrelse blive foretaget et eller flere nye tiltag for at modvirke yderligere fald i andelen med permanent græs. Disse tiltag afhænger af størrelsen af faldet.

Arealer, der er permanente græsarealer som følge af et miljø- eller økologitilsagn, bliver ikke omfattet af disse ordninger. Bemærk, at undtagelsen ikke gælder for arealer omfattet af de særlige etårige miljøordninger, dvs. ekstensivt landbrug og pleje af EB-støtteberettigede græsarealer.

- [Læs mere i vejledningerne om miljø- og økologiordningerne på NaturErhvervstyrelsens hjemmeside](#)

Fald i andelen af permanente græsarealer overstiger 5 %

Hvis andelen med permanente græsarealer falder med mere end 5 % i forhold til referenceandelen, skal der søges om tilladelse til at inddrage permanente græsarealer i omdriften. En tilladelse kan eventuelt være betinget af, at et andet areal af tilsvarende størrelse udlægges med permanent græs.

Fald i andelen af permanente græsarealer overstiger 10 %

Hvis andelen med permanente græsarealer falder med mere end 10 %, kan landbrugere blive pålagt, enten at:

- genetablere (helt eller delvis) de permanente græsarealer, der er blevet inddraget, eller at
- udlægge tilsvarende arealer som permanente græsarealer.

Hvem bliver pålagt forpligtigelse?

Det er kun landbrugere, der modtager støtte, og som råder over permanente græsarealer, der er blevet inddraget til anden anvendelse, der kan blive pålagt en forpligtelse til at genetablere et permanent græsareal. Forpligtelsen omfatter arealer, der er overgået til anden anvendelse inden for de seneste 24 måneder forud for datoen for indgivelse af ansøgning om støtte.

Du finder reglerne her:

Retablering af permanente græsarealer:

- § 12, stk. 3 i bekendtgørelse nr. 29 af 18. januar 2012
- Artikel 4 i Kommissionens forordning (EF) nr. 1122/2009 af 30. november 2009

Hvis der etableres en ordning om retablering af permanente græsarealer

Permanente græsarealer solgt efter 2003

Hvis det permanente græsareal, der er inddraget i omdriften, er blevet solgt/overdraget efter omlægningen, har salgstidspunktet betydning for, om arealet er omfattet af krav om retablering.

Kun hvis salget/overdragelsen fandt sted efter 7. maj 2004, er køber af arealet forpligtet til at udlægge et tilsvarende areal som permanent græs.

Permanente græsarealer retableret efter pålæg

Efter et pålæg om retablering af et permanent græsareal vil arealet blive betragtet som permanent græsareal allerede fra datoen for retablering eller udlægningen som permanent græsareal.

Græsarealet vil derefter være underlagt reglerne om tilladelse til ompløjning samt reglerne om etablering allerede fra det første år, uanset at det ikke har været udlagt med græs i mere end 5 år.

Disse arealer skal anvendes til dyrkning af græs eller andet grøntfoder i 5 på hinanden følgende år fra tidspunktet for omlægningen.

Markblokke med fælles græsningsarealer

Ved et fælles græsningsareal forstås et areal, som anvendes til en fælles afgræsning for husdyr tilhørende en gruppe landbrugere, som i fællesskab råder over det samlede areal. Med fælles afgræsning menes, at dyrene har fri adgang til hele arealet, der ikke er opdelt i mindre marker til brug for den enkelte landbrugers dyr.

Markblokke der ikke længere anvendes som fælles græsarealer

Hvis du anmelder marker i en markblok, som tidligere var et fælles græsningsareal, og arealet ikke længere anvendes til fælles afgræsning for husdyr, skal du meddele dette til NaturErhvervstyrelsen.

Markblokken vil derefter blive ændret til en almindelig markblok. For arealer, som ikke anvendes til fællesgræsning, gælder, at den enkelte ansøger **skal** indtegne de arealer, som vedkommende præcist råder over.

- Gå til afsnittet "Indtegning af marker i fælles græsningsarealer"
- Gå til afsnittet "Fælles græsningsarealer hvor støttebetingelserne ikke er opfyldt"

Permanente afgrøder

Ved permanente afgrøder forstås kulturer uden for omdriften. Alle former for permanente afgrøder er støtteberettigede under ordningen Enkeltbetaling, heriblandt arealer med frugttræer, frugtbuske, stauder, lavskov og vinstokke.

Vær opmærksom på, at der gælder særlige regler for lavskov, rørgræs og elefantgræs.

For at du kan opnå støtte under ordningen Enkeltbetaling, skal landbrugsarealer med permanente afgrøder drives landbrugsmæssigt med henblik på høst. I det enkelte tilfælde vil der blive foretaget en konkret vurdering.

Som eksempler på, at et areal er drevet landbrugsmæssigt med henblik på høst, kan nævnes følgende:

- Arealet er drevet "plantagemæssigt", dvs. at afgrøden fremstår veldefineret og som en plejet kultur.
- Dokumentation for beplantning af arealet (kvittering for indkøb af planter).
- Fremvisning af dokumentation for salg af afgrøder.

Undtagelser:

Permanente græsarealer hører ikke under afgrødekategorien permanente afgrøder.

Læhegn, vildtremiser og lignende arealer med træer/buske er ikke støtteberettigede.

Juletræer og pyntegrønt er heller ikke støtteberettigede.

Du finder reglen her:

Definition af permanente afgrøder:

- Artikel 2, litra b i Kommissionens forordning (EF) nr. 1120/2009 af 29. oktober 2009

Arealer med gartneriafgrøder og planteskolekulturer

Alle arealer med planteskolekulturer, inklusive permanente afgrøder og skovplanter, er støtte-berettigede under ordningen Enkeltbetaling. Arealer med gartneriafgrøder (herunder frugttræer og frugtbuske) og planteskolekulturer er støtteberettigede, uanset om de dyrkes på friland, under glas eller anden form for overdækning.

Bemærk, at støtteberettigede arealer skal udgøre et sammenhængende areal på mindst 0,30 ha. Undtaget for dette er væksthuse/drivhuse.

Arealer med stiklinger og lignende anvendt i egen bedrift er dog kun støtteberettigede, hvis der er tale om stiklinger af afgrøder, som er støtteberettigede efter udplantning. Hvis planteskoler fx dyrker juletræsplanter til udplantning med henblik på salg, er arealet støtteberettiget. Du skal kunne fremvise dokumentation for salg både for indeværende år og i nogle tilfælde også for tidligere år.

Arealer, der ikke er støtteberettigede, er fx småplanter af juletræer, der skal anvendes på egne juletræsarealer.

Du finder reglen her:

Areal på mindst 0,30 ha:

- [§ 4, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 29 af 18. januar 2012](#)

Arealer med blomstrende vækster

Arealer med alle former for blomstrende vækster, inklusive buske og stauder (et- og toårige arter) er støtteberettigede under ordningen Enkeltbetaling.

Bemærk, at arealet skal drives landbrugsmæssigt - haver og parker er derfor ikke støtteberettigede.

Du skal kunne fremvise dokumentation for salg af produktionen både for indeværende år og i nogle tilfælde også for tidligere år.

Arealer med medicinplanter

Arealer med medicinplanter, der drives landbrugsmæssigt med henblik på høst, er støtteberettigede under ordningen Enkeltbetaling.

Du skal kunne fremvise dokumentation for salg af produktionen både for indeværende år og i nogle tilfælde også for tidligere år.

Lavskov

Hvis du har arealer med lavskov, er disse kun støtteberettigede, hvis de drives landbrugsmæssigt med henblik på høst. Arealet skal endvidere være på mindst 0,30 ha og være veldefineret og velafgrænset. Arealet skal være et landbrugsareal, og det må derfor fx ikke ligge i fredskov.

Ved lavskovsarealer forstås arealer tilplantet med følgende arter/slægter: Ahorn, ask, avnbøg, birk, el, eg, elm, hassel, løn, navr, pil og poppel, enten i blandinger eller i ren

bestand.

Træerne skal stævnes (høstes) mindst en gang hvert 10. år. Dette krav gælder også de arealer, der er tilplantet før 2010, hvor reglerne for ordningen blev ændret. Reglerne er omtalt i "Vejledning om Enkeltbetaling 2010".

Du skal være opmærksom på bestemmelserne i bekendtgørelse nr. 637 af 10. juni 2010 om jordressourcens anvendelse til dyrkning og natur, når du etablerer flerårige energiafgrøder af vedtypen. I områder, hvor skovplantning er uønsket ifølge en endelig vedtaget og offentliggjort kommuneplan, må der ikke foretages tilplantning med henblik på dyrkning af flerårige energiafgrøder af vedtypen, der høstes med længere mellemrum end hvert femte år. Kommunen kan dog, hvor særlige forhold taler for det, efter ansøgning meddele tilladelse til tilplantning med henblik på dyrkning af flerårige energiafgrøder af vedtypen, der høstes med længere mellemrum end hvert femte år.

Du finder reglen her:

Krav til arealer med lavskov, fx høst:

- [§ 10 i bekendtgørelse nr. 29 af 18. januar 2012](#)

Lavskov skal anmeldes i Fællesskemaet

Arealer med lavskov skal anmeldes i Fællesskemaet hvert år indtil høst, enten som et areal, der søges Enkeltbetaling for, eller som et areal, der ikke søges Enkeltbetaling for. Hvis dette ikke overholdes, eller hvis arealet ikke stævnes senest ved udgangen af det 10. år efter etableringen eller seneste høst, betragtes arealet som almindelig skov. I disse tilfælde vil støttebetingelserne ikke være opfyldt for alle årene, og det vil føre til krav om tilbagebetaling og eventuelt yderligere nedsættelse af støtten.

Du finder reglen her:

Krav om anmeldelse og stævning:

- [§ 10, stk. 3 og 4 i bekendtgørelse nr. 29 af 18. januar 2012](#)

Manglende anmeldelse eller høst/stævning

Arealer med lavskov skal anmeldes i et Fællesskema hvert år indtil høst/stævning. Hvis det i forbindelse med kontrollen konstateres, at et areal med lavskov ikke er høstet/stævnet i løbet af tiårsperioden, vil det blive betragtet som en arealafvigelse, og støtten vil blive krævet tilbage.

Bemærk, at manglende anmeldelse eller høst/stævning af et areal med lavskov vil få alvorlige konsekvenser, hvis du tidligere udnyttede udtagningsrettigheder på arealet. Når arealet trækkes ud af din ansøgning i de foregående år i tiårsperioden, har du ikke opfyldt din udtagningspligt. Dette kan udover krav om tilbagebetaling af støtte også medføre nedsættelse af støtten for de øvrige arealer.

Antal træer pr. hektar

Ansøgere, der har søgt om Enkeltbetaling for arealer med lavskov i 2009, er omfattet af plantetæthedsreglerne fra og med 2010.

Arealer med lavskov skal til enhver tid være tilplantet med mindst 8.000 planter af de ovennævnte arter pr. ha. For poppel i ren bestand er kravet dog mindst 2.000 planter pr. ha. Plantetæthedskravet er en støttebetingelse, og arealer, hvor plantetæthedskravet ikke er overholdt, vil blive underkendt.

Arealer med lavskov kan ud over de ovennævnte arter være tilplantet med op til 25 % buske og andre typer af træer (beregnet ud fra antallet af de ovennævnte arter).

Sådanne buske og andre typer træer skal være spredt ud i beplantningen som

enkelstående træer og buske.

Eksempel

Hvis beplantningen består af fx 8.000 piletræer, må der maksimalt være 2.000 buske og andre træer pr. ha spredt over hele beplantningen.

Du finder reglen her:

Beplantninger med lavskov skal udgøre mindst 0,30 ha og bestå af mindst 8.000 plantede træer:

- [§ 10, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 29 af 18. januar 2012](#)

Anlæg af spor og gange

Der må gerne være spor og gange, som er ubeplantede, således at færdsel i området kan ske, og afgrøden kan vedligeholdes. Ubeplantede gange og ubefæstede køreveje må højst udgøre 20 % af arealet. Da der skal være mindst 8.000 planter pr. ha, skal antallet af planter være højere på den tilplantede del, hvis der er gange og veje på arealet.

Eksempel

Du har 2,00 ha mark med lavskov tilplantet med pil, som du søger Enkeltbetaling for. På de 2,00 ha kan du således nøjes med at tilplante de 1,60 ha og lade resten udgøres af ubefæstede køreveje og spor. Du skal dog stadigvæk opretholde et plantetal på minimum 8.000 pr. ha for hele arealet, dvs. 2,00 ha. Det betyder, at du på de 1,60 ha, som er tilplantet, skal have mindst 16.000 planter i alt.

Du finder reglen her:

20 % af arealet må være arbejdsarealer:

- § 10, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 29 af 18. januar 2012

Det primære formål skal være lavskov

Det betyder, at et areal, som er anmeldt med lavskov, skal være dyrket i henhold til gængse dyrkningsnormer og ikke må fremstå som hverken natur eller vildnis. Arealet må heller ikke fremstå som et udyrket areal, der ikke er vedligeholdt.

Hvis tilplantningen sker med det formål enten at skabe læhegn eller vildtremiser, er arealet ikke støtteberettiget.

Lavskov skal plantes i en bredde på min. 7,5 m. De gængse europæiske dyrkningsnormer for lavskov foreskriver beplantning i dobbeltrækker med en afstand på 0,75 m mellem rækkerne og 1,5 m mellem dobbeltrækkerne. 4 dobbeltrækker med en indbyrdes afstand på 1,5 m (i alt min. 7,5 m) er således mindste mål for en støtteberettiget lavskovbeplantning.

Du finder reglen her:

Lavskov med kort omdriftstid, som anvendes til landbrugsaktivitet, er støtteberettiget:

- Artikel 34, stk. 2 (a) i Rådets forordning (EF) nr. 73/2009 af 19. januar 2009

Sådan træder du ud af ordningen

Hvis du søgte støtte for lavskov i 2009 eller senere, kan du til enhver tid træde ud af ordningen i forbindelse med høst/stævning inden for den tiårige periode.

Hvis du inden for den tiårige periode ophører med at anmelde et areal med lavskov i dit Fællesskema, fx fordi du ikke ønsker at høste/stævne arealet, skal udbetalt støtte fra etableringsåret/seneste stævning tilbagebetales. Krav om tilbagebetaling går maksimalt tilbage til indførelse af ordningen Enkeltbetaling i 2005.

De nævnte bestemmelser for arealer med lavskov gælder også for arealer, der sælges eller bortforpagtes i løbet af tiårsperioden.

Bemærk, at et areal med lavskov kun kan trækkes ud af dit Fællesskema uden nedsættelse af støtten, hvis der ikke er konstateret uregelmæssigheder eller anmeldt kontrol.

Hamp

Du kan modtage støtte under ordningen Enkeltbetaling for landbrugsarealer, hvor der foregår en produktion af hamp. Arealet skal mindst være på 0,30 ha og være anmeldt i Fællesskemaet.

Du skal have tilladelse til at dyrke hamp i Danmark. Dette gælder også, selv om du ikke søger støtte under ordningen Enkeltbetaling. Tilladelsen skal søges hos NaturErhvervstyrelsen og gælder for ét år ad gangen.

Følgende betingelser skal desuden være overholdt:

- Hampen skal være sået senest 31. maj.
- Udsæden til dyrkningen af hamp skal være certificeret.

- Samtlige certificeringsmærkesedler for udsæden skal være modtaget i NaturErhvervstyrelsen senest 30. juni, hvilket er et krav for at modtage Enkeltbetaling og fiberstøtte.
- Hampen må tidligst høstes 10 dage efter blomstringens afslutning.

Du kan finde vejledning og ansøgningskema til at søge om tilladelse til dyrkning af hamp på NaturErhvervstyrelsens hjemmeside eller ved henvendelse til NaturErhvervstyrelsen .

- [Gå til NaturErhvervstyrelsens hjemmeside](#)

Du finder reglerne her:

NaturErhvervstyrelsens ansøgning om tilladelse til dyrkning af hamp:

- [§ 2a, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 749 af 1. juli 2008](#)

Anvendelse af certificeret frø af bestemte sorter:

- [Artikel 39, stk. 2 i Rådets forordning \(EF\) nr. 73/2009 af 19. januar 2009](#)
- [Artikel 10 i Kommissionens forordning \(EF\) nr. 1120/2009 af 29. oktober 2009](#)

Angivelse af anvendte frøsorter, mængde af udsæd og indsendelsen af de officielle etiketter fra frøemballagen til NaturErhvervstyrelsen:

- [Artikel 13 i Kommissionens forordning \(EF\) nr.](#)

1122/2009 af 30. november 2009

Slåning inden 10 dage efter blomstringens afslutning:

- Artikel 40, stk. 4, i Kommissionens forordning (EF) nr. 1122/2009 af 30. november 2009

Elefantgræs og rørgræs

Arealer med elefantgræs og rørgræs betegnes som permanente afgrøder, men arealerne er kun støtteberettigede, hvis de drives landbrugsmæssigt. Formålet skal være høst og afsætning af en afgrøde til fx energiformål, fiberproduktion eller tækkemateriale.

Et areal anmeldt med elefantgræs eller rørgræs:

- skal være dyrket med henblik på høst i henhold til gængse dyrkningsnormer
- skal fremstå som vedligeholdt dyrket areal
- må ikke ligge som hverken natur eller vildnis.

Der kan kun udbetales Enkeltbetaling for arealer med elefantgræs eller rørgræs, hvis de opfylder ovennævnte krav samt betingelserne nævnt på siderne om henholdsvis "Elefantgræs" og "Rørgræs".

Rørgræs kan dog anerkendes som foderplante på velplejede græsarealer.

- [Læs mere om rørgræs under afsnittet "Velplejede græsarealer"](#)

Elefantgræs og rørgræs på udyrkede arealer

Elefantgræs og rørgræs må ikke anvendes som plantedække på en udyrket mark.

Du finder reglen her:

Elefantgræs og rørgræs er permanente afgrøder og er kun støtteberettigede, hvis arealerne drives landbrugsmæssigt:

- Artikel 2, litra b) i Kommissionens forordning (EF) nr. 1120/2009 af 29. oktober 2009

Elefantgræs

Landbrugsmæssig drift af elefantgræs betyder, at der til hver en tid skal være mindst 6.000 planter pr. ha.

Efter etableringen af en mark med elefantgræs som energiafgrøde skal arealet høstes mindst en gang hvert 3. år.

Du finder reglen her:

Elefantgræs er en permanent afgrøde og er kun støtteberettiget, hvis arealet drives landbrugsmæssigt:

- Artikel 2, litra b) i Kommissionens forordning (EF) nr. 1120/2009 af 29. oktober 2009

Rørgræs

Landbrugsmæssig drift af rørgræs betyder, at der skal være en plantetæthed, der svarer til en udsædsmængde på minimum 9 kg frø pr. ha. Hvis der opstår tvivlstilfælde, kan udsædsmængden dokumenteres ved kvittering for køb af såsæd.

Efter etableringen af en mark med rørgræs som energiafgrøde, kan høst undlades de første 2 år efter etablering. Derefter skal arealet høstes minimum 1 gang hvert år.

Høst kan dog undlades i et år, hvis vejræssige forhold forhindrer høst af afgrøden.

Du finder reglen her:

Rørgræs er en permanent afgrøde, og arealerne er kun støtteberettigede, hvis de drives landbrugsmæssigt:

- Artikel 2, litra b) i Kommissionens forordning (EF) nr. 1120/2009 af 29. oktober 2009

Udyrkede landbrugsarealer

Udyrkede landbrugsarealer er arealer, hvor der ikke er nogen form for landbrugsmæssig produktion, heller ikke afgræsning. Afslået plantedække må dog gerne fjernes fra marken og anvendes til fx foder.

- Læs mere i afsnittet "Arealer med græs"

Du finder reglen her:

Definition af udyrkede arealer:

- § 4, stk. 4 i bekendtgørelse nr. 29 af 18. januar 2012
- § 2, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 56 af 26. januar 2012

Udyrkede landbrugsarealer og GLM

Udyrkede landbrugsarealer er støtteberettigede på linje med dyrkede arealer, hvis betingelserne for god landbrugs- og miljømæssig stand (GLM) er opfyldt på arealerne. Hvis GLM-reglerne ikke er overholdt på et udyrket areal, er støttebetingelserne ikke opfyldt, og der udbetales derfor ikke støtte for arealet.

- Læs mere i afsnittet "GLM-krav"

Du finder reglen her:

Udyrkede arealer skal holdes i god landbrugs- og miljømæssig stand:

- Artikel 6 i Rådets forordning (EF) nr. 73/2009 af 19. januar 2009

Udyrkede arealer må ikke afgræsses

Hvis du vil anvende et udyrket areal til afgræsning eller andre afgrøder, skal du huske at anmelde arealet som et dyrket areal med de relevante afgrødekoder. Hvis det udyrkede landbrugsareal bliver benyttet til afgræsning, vil arealet blive kontrolleret efter reglerne for græsarealer.

- Gå til [Vejledning til Fællesskema 2012](#), hvor du kan finde de rigtige afgrødekoder

Arealerne skal være dyrkbare

Udyrkede landbrugsarealer skal være dyrkbare under normale vejrforhold, dvs. egnede til mekanisk jordbehandling eller høst i perioden 15. maj - 15. september.

Du finder reglen her:

Landbrugsarealer skal kunne dyrkes og høstes fra 15. maj til 15. september:

- [§ 5, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 29 af 18. januar 2012](#)

Regler for plantedække

Der skal være plantedække på udyrkede landbrugsarealer. Arealerne må ikke anvendes på en måde, hvor plantedækket ødelægges eller fjernes. Midlertidige foranstaltninger og arrangementer er dog tilladt, hvis plantedækket reetableres straks efter anvendelsen.

- [Læs mere i afsnittet "Regler for plantedække"](#)

- [Læs mere om tilladte og ikke-tilladte aktiviteter i afsnittet "Landbrugsarealer du anvender til andre aktiviteter end landbrugsdrift"](#)

Du finder reglen her:

Plantedækket på udyrkede arealer må ikke ødelægges, der kan dog dispenseres i enkelte tilfælde:

- [§ 3, stk. 5-7 i bekendtgørelse nr. 56 af 26. januar 2012](#)

Ikke-tilladte plantearter

Permanente afgrøder, elefantgræs, rørgræs og stauder, må ikke indgå i plantedækket på udyrkede landbrugsarealer. Dette gælder desuden alle plantearter, som betegnes som vådbundsplanter. Spredt forekomst kan dog accepteres.

- [Læs mere i afsnittet "Græs -ikke-støtteberettigede arealer"](#)

Hvornår defineres et udyrket areal som permanent græs

Du skal være opmærksom på, at arealer der i mere end 5 år har et plantedække, som overvejende består af græs eller andet grøntfoder, efterfølgende vil blive defineret som permanente græsarealer.

- [Læs mere i afsnittet "Arealer med græs"](#)

Du finder reglen her:

Definition af permanente græsarealer:

- Artikel 2, litra c) i Kommissionens forordning (EF) nr. 1120/2009 af 21. oktober 2009

GLM-krav

På udyrkede arealer er det en betingelse for støtte, at reglerne for god landbrugs- og miljømæssig stand (GLM) er overholdt. GLM-reglerne er en del af kravene om krydsoverensstemmelse.

For at overholde GLM-reglerne for udyrkede landbrugsarealer skal du:

- etablere og vedligeholde plantedække på arealerne
- slå arealerne i perioden 1. juli - 15. september mindst én gang hvert andet år

Læs mere i afsnittet "Hvad betyder kravene om krydsoverensstemmelse for dig?"

Du finder reglerne her:

GLM-krav for udyrkede arealer:

- § 1, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 56 af 26. januar 2012

Regler for plantedække

Der skal være plantedække på udyrkede landbrugsarealer, som skal opretholdes indtil eventuel dyrkning genoptages.

Hvis arealet overgår fra at være dyrket til udyrket, og det eksisterende plantedække ikke er tilstrækkeligt, skal plantedækket være etableret senest 14 dage efter høst og ikke senere end 1. oktober. Sker høsten først efter 1. oktober, skal plantedække etableres snarest efter høst. Du kan dog ikke etablere plantedække senere end 31. maj året efter.

For at sikre et plantedække hele året anbefales det at bruge vinterfaste plantearter.

Genetablering af plantedække

Plantedækket på udyrkede landbrugsarealer må ikke ødelægges. På udyrkede landbrugsarealer skal der hvert år inden 1. oktober ske eftersåning af områder uden tilstrækkeligt plantedække.

Du må dog gerne dræne, planere og tilføre jord, sand og grus eller egentlige jordforbedringsmidler som fx kalk.

Plantedækket skal dog genetableres, så snart arbejdet er afsluttet. Det er desuden tilladt at etablere vildtstriber.

- [Læs mere i afsnittet "Vildtstriber"](#)
- [Læs mere i afsnittet "Hvad betyder kravene om krydsoverensstemmelse for dig?"](#)
- [Gå til Vejledning om krydsoverensstemmelse](#)

Du finder reglen her:

Krav om genetablering af plantedække:

- § 3, stk. 1-3 i bekendtgørelse nr. 56 af 26. januar 2012

Slåning af plantedække

Udyrkede landbrugsarealer skal vedligeholdes ved slåning i perioden 1. juli - 15. september mindst én gang hvert andet år. Desuden skal arealet holdes fri for opvækst af træer og buske.

Slåning kan undlades på vildtstriber og insektvolde. Disse skal dog altid holdes fri for opvækst af træer og buske.

Plantedækket må af hensyn til vildtet ikke slås i perioden 1. maj - 30. juni, undtagen i følgende tilfælde:

- Der er risiko for krydsbestøvning mellem arealerne og marker med frøafgrøder inden for de afstande, som er fastsat i certificeringsreglerne. Plantedækket skal da slås inden blomstring efter anmodning fra den berørte frøavler.
- Der er behov for at bekæmpe giftige eller aggressive plantearter som fx flyvehavre, hejrearter, brændenælder, tidsler, kæmpebjørneklo eller vårbrandbæger.
- Plantedækket er gennem hele foråret holdt helt kort ved slåning med jævne mellemrum.

Når du slår plantedækket, bør du anvende principperne for vildtvenlig høst, så du undgår at gøre skade på vildtet. Desuden bør du så vidt muligt udsætte slåningen til august måned, hvor vildtets yngel er udvokset og derfor lettere undgår maskinerne. Du kan få yderligere vejledning ved henvendelse til Danmarks Jægerforbund.

Du kan læse mere om vildtvenlig høst på Danmarks Jægerforbunds hjemmeside.

- [Læs mere i afsnittet "Træer og buske på støtteberettigede arealer"](#)
- [Læs mere i afsnittet "Vildt- og bivenlige tiltag"](#)

Du finder reglen her:

Krav om vedligeholdelse af arealet:

- [§ 4, stk. 1-3 i bekendtgørelse nr. 56 af 26. januar 2012](#)

Fra udyrket til dyrket areal

På udyrkede landbrugsarealer skal du opretholde plantedækket indtil dyrkning genoptages.

Udyrket landbrugsareal overgår til dyrkning

Det er afgørende, om du tilsår arealet om efteråret eller foråret. Der er forskellige frister for, hvornår du må påbegynde jordbehandling.

Ved såning om efteråret

Hvis du vil så en støtteberettiget afgrøde om efteråret til høst det efterfølgende år, kan du foretage jordbehandling og tilsåning fra 15. juli.

Et eksempel kan være tilsåning af græs til efterfølgende afgræsning eller slæt.

Bemærk, at en efterafgrøde ikke betragtes som en afgrøde til høst det efterfølgende år. Etablering af frugttræer og lignende sidestilles med, at der etableres en afgrøde til høst i det efterfølgende år.

Bemærk, at juletræer ikke er en støtteberettiget afgrøde.

Ved såning det følgende forår

Hvis du ønsker at etablere en vårafgrøde til høst det efterfølgende år må der foretages jordbearbejdning fra 1. november på ler og humusjord (JB nr. 5-11) og fra 1. februar på sandjord (JB nr. 1-4).

Du finder reglen her:

Overgang fra udyrket areal til dyrket areal:

- [§ 3 stk. 9 i bekendtgørelse nr. 56 af 26. januar 2012](#)

Vildt- og bivenlige tiltag

Det er muligt at etablere flere former for vildt- og bivenlige foranstaltninger på arealer, som du søger Enkeltbetaling for. Det drejer sig om vildtstriber, barjordsstriber og insektvolde. Såning kan ske enten direkte i det eksisterende plantedække eller efter harvning eller pløjning. De enkelte tiltag er nærmere beskrevet i underafsnittene, men der gælder ligeledes en række generelle krav for de tre tiltag:

1. Vildtstriber, barjordsstriber og insektvolde må hver for sig eller tilsammen maksimalt udgøre 10 % af markens areal.
2. Hvis du anlægger flere af vildttiltagene ved siden af hinanden, må den samlede bredde ikke overstige 10 meter.
3. Der må ikke anlægges vildtstriber og insektvolde på arealer med permanent græs eller permanente afgrøder.
4. På udyrkede landbrugsarealer må der foretages jordbehandling på striberne.
5. Vildtstriber og insektvolde skal til enhver tid holdes fri for opvækst af træer og buske.
6. Permanente afgrøder som elefantgræs, rørgræs, stauder samt andre træer og buske, herunder lavskov, må ikke indgå i plantesammensætningen på vildtstriberne og insektvoldene.
7. Vildt- og bivenlige tiltag, der overholder de beskrevne krav, skal ikke anmeldes særskilt i Fællesskemaet, og de skal ikke indtegnes separat på dit markkort.

Hvis vildttiltagene ikke lever op til de beskrevne krav, vil de ved en kontrol blive underkendt og opmålt i deres helhed som et ikke-støtteberettiget areal.

Gødningsplanlægning

Du skal dog være opmærksom på, at arealer med vildt- og bivenlige tiltag ikke har en kvælstofnorm. I gødningsplanlægningen skal du derfor fortsat anføre hele markens areal inklusiv striber. Men når du beregner kvælstofkvoten for marken, skal du nedsætte kvælstofnormen (kg N/ha) svarende til, hvor mange procent striberne eller voldene dækker af markens areal. Det beregnede tal (kg N/ha) anføres i kolonnen "N-korrektion" og fratrækkes dermed hele markens kvote.

Vildtstriber

Ved vildtstriber forstås striber i den enkelte mark, der er tilsået med vildt- og bivenlige plantearter. Som flerårige vildt- og bivenlige plantearter kan anvendes alle plantearter, som ikke betegnes som permanente afgrøder. Det betyder, at disse planter skal have en levetid på maksimum 4 år.

De planter og den plantesammensætning, der kan godkendes på permanente græsarealer, kan altid anvendes til såning på vildtstriber.

Vildtstribernes bredde

Vildtstriberne må maksimalt have en bredde på 10 meter. Hvis der er flere vildtstriber på en mark, skal afstanden imellem disse være på minimum 10 meter.

Vildtstriber skal ikke anmeldes i markplanen til ansøgningen om støtte under ordningen Enkeltbetaling, og de skal ikke indtegnes separat på dit markkort. Vær dog opmærksom på, at vildtstriberne ikke har en kvælstofnorm, og derfor skal vildtstribernes areal fratrækkes ved beregningen af markens kvælstofkvote.

- [Hent vejledning om gødsknings- og harmoniregler](#)

Der gælder samme krav til plantedækket på vildtstriber som på den øvrige del af marken. Der må foretages jordbehandling på striberne. Du kan dog undlade at slå plantedækket på vildtstriber og insektvolde. Vildtstriber skal til enhver tid holdes fri for opvækst af træer og buske.

2 meter barjordsstriber

Du kan undlade plantedække i en stribe på op til 2 meter rundt om alle typer støtteberettigede landbrugsarealer. Striben må mekanisk holdes plantefri.

Striben skal som udgangspunkt placeres i markens yderkant, men kan alternativt placeres mellem en vildtstribe eller en insektvold og hovedafgrøden. Det er dog en forudsætning, at vildtstriben eller insektvolden er placeret i tilknytning til et markskel.

Plantedække kan dog ikke undlades på landbrugsarealer, der ligger nærmere end 5 meter fra søer, åbne vandløb, kystlinjer samt fortidsminder (fx gravhøje), der er beskyttet af museumslovens § 29 e.

2 meter barjordsstriber skal ikke anmeldes særskilt i markplanen i Fællesskemaet, og de skal ikke indtegnes separat på dit markkort. Barjordsstriber har ikke en kvælstofnorm og skal derfor fraregnes ved beregning af markens kvælstofkvote.

- [Hent vejledning om gødsknings- og harmoniregler](#)

Du finder reglerne her:

Krav til barjordsstriber:

- [§ 8, stk. 2 og 3 i bekendtgørelse nr. 29 af 18. januar 2012](#)

Lærkepletter

Det er ligeledes muligt at etablere såkaldte lærkepletter på støtteberettigede landbrugsarealer. Lærkepletter er områder i en ellers tilsæt mark, hvor der ikke er etableret plantedække. I praksis etableres lærkepletterne oftest ved at hæve såmaskinen et kort stykke ved tilsåningen af marken. Lærkepletterne må maksimalt være 100 m², og arealet af lærkepletterne indgår i beregningen af maksimalt 10 % vildttiltag på markniveau.

Insektvolde

Der kan hele året etableres insektvolde på alle støtteberettigede landbrugsarealer.

Insektvolde skal ikke anmeldes særskilt i markplanen i Fællesskemaet, og de skal ikke indtegnes separat på dit markkort.

Insektvoldene må ikke være højere eller bredere, end at de kan pløjes væk igen.

Insektvolde har ikke kvælstofnorm og skal derfor fraregnes ved beregning af markens kvælstofkvote. Insektvolde skal desuden til enhver tid holdes fri for opvækst af træer og buske.

Du finder reglen her:

Krav til insektvolde:

- § 8, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 29 af 18. januar 2012

Vildt- og bivenlige tiltag på tilsagnsarealer

Vildtstriber og insektvolde kan være tilladt på tilsagnsarealer. 2 meter barjordsstriber er som udgangspunkt ikke tilladt på tilsagnsarealer.

Forinden du etablerer vildtstriber eller bivenlige tiltag, skal du kontrollere, om det er i overensstemmelse med dit tilsagn at etablere disse. Du kan kontakte NaturErhvervstyrelsen for en konkret vurdering, hvis du er i tvivl.

Hvis etableringen af vildtstriber eller bivenlige tiltag ikke er tilladt i forhold til dit konkrete tilsagn, vil det som udgangspunkt medføre bortfald af tilsagn på arealet med krav om tilbagebetaling af tidligere modtaget tilskud for tilsagnsarealet.

Minimumskrav til markstørrelse

Støtteberettigede marker skal udgøre et sammenhængende areal på mindst 0,30 ha. Du kan dyrke flere støtteberettigede afgrøder på samme mark.

Der kan derfor ikke udbetales støtte under ordningen Enkeltbetaling for arealer, der er under 0,30 ha, og som er varigt afgrænsede.

Ved varig afgrænsning forstås fx læhegn, vandløb, veje og naboskel. Åbninger mellem to arealer skal være mindst 20 meter brede, før der er tale om sammenhængende arealer.

Undtagelser

Hvis det ene eller begge arealer er mindre end 0,30 ha, kræves dog kun en støtteberettiget passage på 4 meter, før der er tale om sammenhængende arealer.

Begrænsningen i arealstørrelsen gælder dog ikke lukkede væksthuse (drivhuse).

Der gælder særlige regler for markstørrelsen ved tilsagn under miljø- og økologiordningerne.

- Læs mere i vejledningerne om miljø- og økologiordningerne på NaturErhvervstyrelsens hjemmeside

Du finder reglerne her:

Støtteberettigede arealer skal som udgangspunkt mindst være 0,30 ha:

- § 4, stk. 2 og 3 i bekendtgørelse nr. 29 af 18. januar 2012
- Artikel 13, stk. 9 i Kommissionens forordning (EF) nr. 1122/2009 af 30. november 2009

Træer og buske på støtteberettigede arealer

Støtteberettigede arealer, herunder græsarealer, skal holdes fri for træer og buske. Der må dog være op til 50 spredte træer/buske pr. hektar. Træer og buske under 1 meter i højden skal ikke medregnes i optællingen af træer og buske. Står der mere end 50 træer og/eller buske pr. hektar spredt ud over arealet, er arealet ikke støtteberettiget under ordningen Enkeltbetaling.

Klynger af træer og buske skal trækkes fra, da de ikke kan medregnes i det støtteberettigede areal. Ved klynger forstås arealer over 100 m² med mindst 4 træer eller buske over 1 meter i højden, hvor trækronerne eller buskene ses som sammenvoksede på ortofotoet eller ved besigtigelse af arealet. Arealet af en klynge kan opgøres ved at trække lige linjer mellem de yderste træstammer eller buske i klyngen.

Marker, som udelukkende består af sammenhængende skov, krat, buske eller siv m.v., godkendes ikke som støtteberettigede. Der er dog en undtagelse vedrørende arealer med træer som drives landbrugsmæssigt.

- [Læs mere i afsnittet "Permanente afgrøder"](#)
- [Læs mere i afsnittet "Lavskov"](#)

Buske, der har karakter af krat (fx brombær og eller hybenrose), indgår som ikke-støtteberettiget andel i vurderingen af minimum 50 %-dække af græs og foderplanter på græsarealer.

Eksempel på areal med opvækst af træer/buske

En landbruger har et landbrugsareal med permanent græs på 10 ha. På 2,50 ha heraf er der 140 træer og buske på over 1 meter i højden (dvs. ca. 56 træer/buske pr. ha). De resterende 7,50 ha består af græs eller andet grøntfoder.

De 7,50 ha uden træer og buske udgør den støtteberettigede mark, mens de resterende 2,50 ha ikke er støtteberettigede på grund af opvæksten af træer og buske. De kan derfor ikke medregnes til marken.

For de 2,5 ha er der følgende muligheder:

- Arealet bringes i en tilstand, så det overholder støttebetingelserne for græs.
- Ansøger anmelder arealet som græs og markerer "Nej" i kolonnen "Der søges Enkeltbetaling" på markplanen (ikke støtteberettiget, men skal overholde GLM for græsarealer)
- Arealet afmeldes som landbrugsareal, og må ikke udnyttes landbrugsmæssigt.
- Arealet anmeldes til kommunen som naturareal
- Evt. søge om MVJ-tilsagn, hvis arealet overholder forpligtelserne til dette

Hvis et areal afmeldes som landbrugsareal i relation til landbrugsstøtteordningerne, er arealet fritaget GLM-kravene, såfremt arealet ikke anvendes landbrugsmæssigt. Hvis et areal anmeldes til kommunen som naturareal, er det ligeledes undtaget GLM-kravene, og det skal ikke anmeldes i Fællesskemaet.

- [Læs mere om afmelding af landbrugsarealer i relation til landbrugsstøtteordningerne](#)

Du finder reglerne her:

Træer og buske på støtteberettigede arealer:

- [§ 5, stk. 2 og 3 i bekendtgørelse nr. 29 af 18. januar 2012](#)
- [Artikel 34, stk. 4 i Kommissionens forordning \(EF\) nr. 1122/2009 af 30. november 2009](#)

Ikke-støtteberettigede arealer

Ikke-støtteberettigede arealer under ordningen Enkeltbetaling er fx:

Arealer, hvor kravene til plantedække ikke er overholdt

- Arealer med siv, kogleaks, dunhammer, tagrør, marehalm, hjælme og lignende. Spredt forekomst kan dog accepteres.
- Arealer, hvor normalt plantedække ikke kan opretholdes, fx på grund af oversvømmelse store dele af året.
- Arealer med mere end 50 træer/buske (over 1 meter i højden) pr. ha – med undtagelse af arealer med fx lavskov og permanente afgrøder.

- [Læs mere i afsnittet "Træer og buske på støtteberettigede arealer"](#)

Arealer, der ikke er dyrkbare

- Læhegn, hegn, oplagspladser og andre ikke-dyrkbare arealer.
- Veje, befæstede stier, gårdspladser.
- Vandlidende arealer, vandløb og vandhuller.

Arealer, som anvendes til andre formål end landbrug

- Arealer, som anvendes til fx parker, dyreparker, festivalpladser, sportspladser, campingpladser, golfbaner, rekreative områder, etablerede spejderlejre, skydebaner, ridebaner, hundegårde, lufthavne, flyvepladser, landingsbaner og andre arealer relateret til flyveaktivitet for

alle typer af fly, militære øvelsesområder, arealer med fortidsminder og andre arealer, der enten anvendes til eller er udlagt til ikke-landbrugsmæssige formål. Hvis fortidsminder afgræsses, kan de dog være støtteberettigede.

- Natur og naturlignende arealer, herunder hede med fx lyng.
- Skovarealer.
- Lysåbne arealer i skov, herunder arealer omfattet af fredskovspligt og brandbælter.
- Haver, køkkenhaver m.v.

Læs mere i menuen til venstre.

- [Læs mere i afsnittet "Landbrugsarealer du anvender til andre aktiviteter end landbrugsdrift"](#)

Du finder reglerne her:

Definition af et støtteberettiget landbrugsareal:

- Artikel 34, stk. 2, litra b), andet afsnit jf. artikel 2, litra b), c) og h) i Rådets forordning (EF) nr. 73/2009 af 19. januar 2009
- § 9, stk. 1 og 2 i bekendtgørelse nr. 29 af 18. januar 2012

Vandlidende arealer er ikke støtteberettigede

De arealer, som du søger støtte for, skal være dyrkbar landbrugsjord. Arealerne må ikke permanent eller en stor del af året stå under vand eller være meget fugtige.

Under normale vejrforhold skal arealerne have en sådan beskaffenhed, at det er muligt at udføre mekanisk jordbehandling og høst i perioden 15. maj - 15. september.

For permanente græsarealer gælder, at de skal kunne afgræsses eller slås i perioden 1. juni - 31. august.

På dyrkede og udyrkede marker, hvor større eller mindre områder er vandlidende eller sumpede, må de våde dele ikke medregnes til det støtteberettigede areal.

Marker med et defekt eller nedlagt dræn er kun støtteberettigede, hvis arealerne er så tørre, at de kan udnyttes landbrugsmæssigt.

Undtagelser

Vær opmærksom på, at der er særlige regler for arealer, der er omfattet af nogle miljøtilsagn og visse projekter under undtagelsesbestemmelserne i artikel 34.

- [Læs mere i afsnittet "Undtagelsesbestemmelserne i artikel 34"](#)

Du finder reglerne her:

Vandlidende arealer er ikke omfattet af definitionen af støtteberettigede landbrugsarealer:

- Artikel 34, stk. 2, litra b), andet afsnit jf. artikel 2, litra b), c) og h) i Rådets forordning (EF) nr. 73/2009 af 19. januar 2009

Dyrkbar periode:

- § 5, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 29 af 18. januar 2012

Lysåbne arealer i skov er ikke støtteberettigede

Vær opmærksom på, at lysåbne arealer beliggende i skov ikke er støtteberettigede under ordningen Enkeltbetaling. Dette gælder uanset, om der er lyst fredskovspligt på arealet eller ej.

Lysåbne arealer i skov er ikke støtteberettigede, da arealerne ikke har landbrugsdrift som hovedformål, men indgår som den del af skovarealet, der holdes uden træbevoksning. Dette gælder også, hvis der afgræsses eller tages slæt på arealet.

Lysåbne arealer sidestilles med naturområder, der eksempelvis fungerer som vildtuger eller rekreativt område, eller indgår som en integreret del af skovens drift.

De eneste arealer i skov, der efter et konkret skøn muligvis kan være støtteberettigede, er regulære landbrugsarealer, der altid har fungeret som landbrugsarealer med landbrugsdrift som hovedformål, og hvor hovedanvendelsen fortsat er landbrugsmæssig.

Du finder reglen her:

Et lysåbent areal i skov er ikke et støtteberettiget landbrugsareal:

- Artikel 34, stk. 2, litra a) i Rådets forordning (EF) nr. 73/2009 af 19. januar 2009

Naturarealer er ikke støtteberettigede

Landbrugsarealer

Landbrugsarealer er arealer, der er drevet landbrugsmæssigt. Herunder agerjord, permanente græsarealer, arealer med permanente afgrøder samt udyrkede landbrugsarealer, der overholder GLM.

Naturarealer adskiller sig fra landbrugsarealer på en række områder.

Naturarealer

Naturarealer er arealer, som ikke er landbrugsarealer, men i stedet for har karakter af natur. Arealerne er således karakteriseret ved opvækst af træer, buske, krat, stive græsarter, vedplanter og/eller vådbundsplanter samt hede- og mosearealer. Arealerne kan også helt eller delvist være dækket af vand i store perioder af året.

Arealernes beskaffenhed umuliggør landbrugsmæssig drift af arealerne (og dermed overholdelse af GLM), men nogle af dem kan afgræsses på visse tidspunkter af året.

Arealerne er ikke støtteberettigede under ordningen Enkeltbetaling, har ingen N-norm, og indgår ikke i bedriftens harmoniareal.

Naturarealer skal ikke anmeldes i Fællesskemaet, men blot angives under bedriftsoplysningerne.

Et landbrugsareal kan anmeldes til kommunen som et naturareal. En godkendt anmeldelse vil objektivt fritage arealet for overholdelse af GLM-reglerne.

- [Læs mere i afsnittet "Forslag om ændring af markblokke"](#)

Undtagelser til naturarealer

Vær opmærksom på, at der er særlige regler for arealer, der er omfattet af nogle miljøtilsagn og visse projekter under undtagelsesbestemmelserne i artikel 34.

- [Læs mere i afsnittet "Undtagelsesbestemmelserne i artikel 34"](#)
- [Læs mere i vejledningerne om miljø- og økologiordningerne på Fødevarerhvervs hjemmeside](#)

Afgrødekoder og anmeldelse af arealer

I Vejledning til Fællesskema 2012 kan du finde information om, hvilke afgrødekoder arealerne skal anmeldes med.

- [Gå til Vejledning til Fællesskema 2012](#)

Du finder reglen her:

Anmeldelse af naturarealer til kommunen:

- [§ 12 i bekendtgørelse nr. 637 af 10. juni 2010](#)

Landbrugsarealer du anvender til andre aktiviteter end landbrugsdrift

Landbrugsarealer, som du søger støtte for under ordningen Enkeltbetaling, må du i begrænset omfang anvende til andre aktiviteter end landbrugsdrift. Hovedformålet med arealet skal til enhver tid fortsat være landbrugsdrift.

Hvis du anvender dine arealer til andre aktiviteter end landbrugsdrift, er det vigtigt, at anvendelsen ikke har en sådan karakter eller omfang, at plantedækket bliver ødelagt eller fjernet. Hvis der alligevel forekommer sådanne skader, er det nødvendigt straks at udbedre disse - fx ved at tilså arealet.

Der er forskel på, hvor lang tid du må anvende dine landbrugsarealer til andre aktiviteter end landbrugsdrift. Dette afhænger af, hvilken aktivitet der foregår på arealet. Du skal derudover være opmærksom på, at der er særlige regler for arealer, der midlertidigt eller varigt bliver eksproprieret.

I de følgende afsnit kan du læse mere om varigheden af tilladte aktiviteter.

Der henvises desuden til afsnittene om lysåbne arealer i skov og naturarealer, der ikke er støtteberettigede, som du finder her:

- [Lysåbne arealer i skov er ikke støtteberettigede.](#)
- [Naturarealer er ikke støtteberettigede.](#)

Vær opmærksom på, at der er yderligere regler i NaturErhvervstyrelsens gødskningsbekendtgørelse.

- Gå til NaturErhvervstyrelsens gødskningsbekendtgørelse

Du finder reglerne her:

Anvendelse af landbrugsarealer til andre aktiviteter end landbrug:

- § 9 i bekendtgørelse nr. 29 af 18. januar 2012
- Artikel 9 i Kommissionens forordning (EF) nr. 1120/2009 af 29. oktober 2009

Definition af støtteberettiget landbrugsareal:

- Artikel 34, stk. 2 i Rådets forordning (EF) nr. 73/2009 af 19. januar 2009

Tilladte aktiviteter uden tidsmæssig begrænsning

På landbrugsarealer, hvortil du søger støtte under ordningen Enkeltbetaling, er det som udgangspunkt tilladt at anvende arealet til egne private ikke-organiserede aktiviteter såsom:

- Jagt
- Ridning
- Trampestier

- Læs mere i afsnittet "Trampestier"

Bemærk, at i perioden 1. april - 31. august skal arealet dog primært være til rådighed for landbrugsdrift. Herudover må anvendelsen ikke have sådan en karakter eller omfang, at plantedækket bliver ødelagt eller fjernet. Sker dette, er det nødvendigt straks at udbedre skaderne ved at tilså arealet.

Trampestier

Trampestier over dyrkede marker er tilladt. Sådanne stier må imidlertid ikke hindre normal drift af marken, heller ikke den del af marken som udgør stien.

Stien skal have samme plantedække som resten af marken. Derfor må du ikke foretage en egentlig etablering af stierne, herunder tilføre belægning som grus og flis.

Stien må ikke afskærmes eller indhegnes fra den øvrige del af marken, og der må ikke opsættes bænke, skraldespande og lignende. Derimod kan du afmærke stien i begge ender af marken, ligesom der kan opsættes en stente, låge eller lignende.

Det er uden betydning, om du placerer trampestien i kanten af marken, langs skel eller tværs over marken.

Tilladte aktiviteter i op til 8 eller 28 dage

På støtteberettigede landbrugsarealer er følgende aktiviteter tilladt i op til 28 dage om året. I perioden 1. april – 31. august er det dog højst 8 dage. Antallet af dage er for hele arrangementets varighed, herunder evt. opsætning, nedtagning og oprydning.

- Arrangementer (med landbrugsmæssig relevans) såsom dyrskuer, traktortræk, maskindemonstration, pløjestævner og lignende
- Arrangementer (uden landbrugsmæssig relevans) såsom koncerter, sportsstævner, hundetræning, ridearrangementer, markeder, spejderlejre, bålplads, udstillinger, parkeringspladser og lignende
- Anlægsarbejder (arbejdsområder, arbejdskørsel, kabelnedgravning, kloakarbejde og lignende)
- Arkæologiske forundersøgelser
- Opbevaring af fx byggematerialer, træ, tømmer, brænde, jord, sand, grus og maskiner og lignende
- Militære øvelser.

Bemærk, at hovedformålet med arealet til enhver tid fortsat skal være landbrugsdrift, samt at eventuelle skader på plantedækket straks skal udbedres.

Du finder reglen her:

Tilladte aktiviteter:

- § 9, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 29 af 18. januar 2012

Dispensation fra krav om anvendelse i 8 eller 28 dage

Hvis du vil anvende dine arealer til aktiviteter i en længere periode end de nævnte 8 eller 28 dage, skal du inden aktiviteten iværksættes sende en begrundet anmodning om dispensation til NaturErhvervstyrelsen. Du modtager herefter svar om, hvorvidt NaturErhvervstyrelsen kan give dispensation til den længerevarende aktivitet.

Vær opmærksom på, at hvis du har tilsagn under miljøordningerne, gælder der særlige regler. Derfor skal du altid søge om dispensation, inden du foretager dig noget, der kan være i strid med tilsagnsbetingelserne.

- [Hent blanket til udfyldelse af din anmodning om dispensation](#)

Du skal være opmærksom på, at der er særlige regler for arealer, der midlertidigt eller varigt bliver eksproprieret.

Vær opmærksom på, at der er yderligere regler om jordbearbejdning i NaturErhvervstyrelsens gødskningsbekendtgørelse.

- [Gå til NaturErhvervstyrelsens gødskningsbekendtgørelse](#)

Du finder reglen her:

Dispensation:

- [§ 9, stk. 3 i bekendtgørelse nr. 29 af 18. januar 2012](#)

Tilladte aktiviteter i op til 1 års varighed på landbrugsarealer

På landbrugsarealer, som du søger støtte for under ordningen Enkeltbetaling, er det i op til 1 år altid tilladt at opbevare landbrugsprodukter og jordforbedringsmidler som fx:

- Halm
- Roer og kartofler
- Jordforbedringsmidler, som fx gødning eller kalk.

Aktiviteter der aldrig er tilladt

Arealer, der permanent eller i en længere periode er udlagt til andet formål end landbrug, bliver betragtet som anvendt til en ikke-tilladt aktivitet. Hvis du derfor overvejende anvender dit areal til andre aktiviteter end landbrugsdrift, er arealet ikke støtteberettiget under ordningen Enkeltbetaling.

Det gælder arealer som fx:

- Golfbaner
- Lufthavne, flyvepladser, landingsbaner og andre arealer relateret til flyveaktivitet for alle typer af fly, uanset frekvens for flyveaktiviteten
- Opbevaring og salg af biler
- Baner til kørsel med motocross og lignende
- Dyreparker
- Skydebaner og lignende
- Militære øvelsesområder
- Arealer under byggemodning
- Arealer udlagt til rekreative formål med offentlig adgang.

Vær opmærksom på, at der er særlige regler for arealer, der midlertidigt eller varigt bliver eksproprieret.

Du finder reglerne her:

Anvendelse af støtteberettigede arealer til andet formål end landbrug:

- Artikel 34, stk. 2, 2. afsnit i Rådets forordning (EF) 73/2009 af 19. januar 2009

Ekspropriation af støtteberettigede landbrugsarealer

Hvis en myndighed overtager arealer i forbindelse med offentlige anlægsarbejder, afhænger din mulighed for at få støtte af, om ekspropriationen er midlertidig eller varig. Forskellen på, om ekspropriationen er midlertidig eller varig afhænger af, om arealet igen kan blive et landbrugsareal.

Erstatning for mistet støtte under ordningen Enkeltbetaling er udelukkende en sag mellem dig og den myndighed, der står for ekspropriationen.

Bemærk, at der er særlige regler for arealer, der midlertidigt eksproprieres som led i gennemførelse af EU's direktiver: Vandramme-, Habitat- og Fuglebeskyttelsesdirektivet.

Du kan læse mere om reglerne for ekspropriation i menuen til venstre.

Midlertidig ekspropriation af støtteberettigede arealer

Hvis dit areal eksproprieres midlertidigt, og det igen bliver et landbrugsareal efter ekspropriationen, afhænger din mulighed for at få støtte af, hvor lang perioden med ekspropriation er.

Hvis myndighedens arbejde på arealet varer under 28 dage i kalenderåret eller under 8 dage i perioden 1. april – 31. august, kan du søge støtte for arealet. Det er dog en forudsætning, at der straks efter anlægsarbejdet er blevet afsluttet, sker en udbedring af eventuelle skader på plantedækket.

Er perioden med ekspropriation længere end de nævnte 28 dage/8 dage, kan du ikke søge støtte for arealet. Du skal anføre marken i kolonnen "Arealer, som du ikke søger Enkeltbetaling for". Du skal anvende afgrødekoden for det, der er på arealet på tidspunktet, hvor den midlertidige ekspropriation sættes i gang.

- [Læs mere om anmeldelse af arealer i Vejledning til Fællesskema 2012](#)

Bemærk, at der er mulighed for at søge dispensation fra reglerne.

- [Læs mere om muligheden for at søge om dispensation fra reglerne i afsnittet "Tilladte aktiviteter i op til 8 eller 28 dage"](#)

Se reglen her:

Dispensation:

- § 9, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 29 af 18. januar 2012

Varig ekspropriation af støtteberettigede arealer

Hvis dit areal eksproprieres varigt er arealet ikke støtteberettiget under ordningen Enkeltbetaling.

Modtaget besked om ekspropriation efter ansøgningsfristen

Hvis du først har fået besked om ekspropriationen af arealet efter fristen for rettidig indsendelse af ansøgning om Enkeltbetaling, skal du straks underrette NaturErhvervstyrelsen. Du trækker arealet ud af din ansøgning ved at meddele os, at arealet ikke længere er støtteberettiget.

Hvis det i forbindelse med kontrol konstateres, at et areal er eksproprieret, uden at NaturErhvervstyrelsen er blevet underrettet, vil det blive betragtet som en arealafvigelse, der kan medføre nedsættelse af støtten.

Bemærk, hvis du allerede har fået udbetalt støtte for arealet, skal du betale denne støtte tilbage.

Du finder reglen her:

Arealer skal være støtteberettigede hele året:

- Artikel 34, stk. 2, sidste afsnit i Rådets forordning (EF) nr. 73/2009 af 19. januar 2009

Undtagelsesbestemmelserne i artikel 34

Enkeltbetaling for arealer, der ikke opfylder støttebetingelserne

Der kan i nogle tilfælde udbetales Enkeltbetaling for arealer, som ikke opfylder de almindelige støttebetingelser, herunder krav til plantedække. Dette gælder for arealer, som er omfattet af undtagelsesbestemmelserne i artikel 34 i EU's forordning om Enkeltbetaling.

Undtagelsesbestemmelserne gælder for visse projekter, der er led i gennemførelsen af Natura 2000- og Vandrammedirektivet, arealer omfattet af visse miljøtilsagn eller arealer omfattet af tilsagn om tilskud til skovrejsning.

For arealer, der er omfattet af undtagelsesbestemmelserne i artikel 34, skal GLM kravene overholdes, hvis det er muligt. Manglende overholdelse af disse krav kan medføre en nedsættelse af støtten.

Du finder reglen her:

Enkeltbetaling for arealer, som er omfattet af undtagelsesbestemmelserne i artikel 34:

- Artikel 34, stk. 2, litra b, i), ii) og iii) i Rådets forordning (EF) nr. 73/2009 af 19. januar 2009

Enkeltbetaling for arealer med miljøtilsagn

Efter undtagelsesbestemmelserne i artikel 34 kan du få Enkeltbetaling for nogle arealer, selv om visse støttebetingelser under ordningen Enkeltbetaling ikke er opfyldt.

Dette gælder for:

1. Miljøtilsagn med forpligtigelse til udtagning
2. Miljøtilsagn til græs- eller naturarealer i Natura 2000 samt vådområder.

Arealer med miljøtilsagn med forpligtigelse til udtagning

Betingelserne for, at et areal med miljøtilsagn med forpligtigelse til udtagning falder ind under undtagelsesbestemmelsen i artikel 34, ser du herunder. Er følgende betingelser opfyldt, kan du få Enkeltbetaling indtil tilsagnsperioden udløber:

- Der skal retmæssigt være udbetalt støtte under ordningen Enkeltbetaling for arealet i 2008.

Læs mere i afsnittet "Retmæssigt udbetalt Enkeltbetaling i 2008"

- Arealet er omfattet af et miljøtilsagn, der er anført i "Liste over miljøtilsagn med forpligtelse til udtagning". Se listen til venstre i menuen.
- Arealet opfylder alle krav og betingelser i miljøtilsagnet og årsagen til, at arealet ikke opfylder de almindelige støttebetingelser, er en direkte konsekvens af betingelserne i tilsagnet.
- Kravene om god landbrugs- og miljømæssig stand (GLM) skal overholdes i det omfang, det er muligt.
- Du er aktiv landbruger.

[Læs mere i afsnittet "Aktiv landbruger"](#)

Arealer med miljøtilsagn til græs- eller naturarealer i Natura 2000 samt vådområder

Betingelserne for at et areal med miljøtilsagn til græs- og naturarealer eller vådområder falder ind under undtagelsesbestemmelsen i artikel 34 ser du herunder. Er følgende betingelser opfyldt, kan du få Enkeltbetaling indtil tilsagnsperioden udløber:

- Der skal retmæssigt have været udbetalt støtte under ordningen Enkeltbetaling til arealet i 2008.

[Læs mere i afsnittet "Retmæssigt udbetalt Enkeltbetaling i 2008"](#)

- Arealet er omfattet af et miljøtilsagn, der er anført i "Liste over miljøtilsagn til græs- og naturarealer i Natura 2000 samt vådområder". Se listen til venstre i menuen.

- Arealet opfylder alle krav og betingelser i miljøtilsagnet og årsagen til, at arealet ikke opfylder de almindelige støttebetingelser, er en direkte konsekvens af betingelserne i tilsagnet.
- Du er aktiv landbruger.

Læs mere i afsnittet "Aktiv landbruger"

Du finder reglen her:

Enkeltbetaling for arealer, som er omfattet af undtagelsesbestemmelserne i artikel 34:

- Artikel 34, stk. 2, litra b, i) og iii) i Rådets forordning (EF) nr. 73/2009 af 19. januar 2009

Liste over miljøtilsagn med forpligtelse til udtagning

Miljøtilsagn med forpligtelse til udtagning, hvor der kan opnås Enkeltbetaling efter undtagelsesbestemmelsen i artikel 34, også selvom visse støttebetingelser under ordningen Enkeltbetaling ikke er opfyldt:

Tilsagnstype	Foranstaltning	Yderligere krav
7	20-årig udtagning af agerjord	

8	20-årig udtagning af græsarealer i omdrift	
11	Miljøvenlig drift af græs- og naturarealer	Forpligtelse til udtagning
13	Etablering af vådområder	Forpligtelse til udtagning
16	Miljøvenlig drift af vådområder	Forpligtelse til udtagning
41	Braklagte randzoner langs vandløb og søer	
50	Fastholdelse af vådområder	Overgået til udtagningsforpligtelse som følge af, at arealet er blevet for vådt
51	Pleje af vådområder	Forpligtelse til udtagning

Det er en forudsætning, at der retmæssigt blev udbetalt Enkeltbetaling for arealet i 2008. Du skal overholde betingelserne i dit tilsagn.

Liste over miljøtilsagn til græs- og naturarealer samt vådområder

Miljøtilsagn til græs- og naturarealer i Natura 2000 samt vådområder, hvor der kan opnås Enkeltbetaling efter undtagelsesbestemmelsen i artikel 34, også selvom visse støttebetingelser under ordningen Enkeltbetaling ikke er opfyldt:

Tilsagnstype	Foranstaltning	Yderligere krav
4	Miljøvenlig drift af græsarealer	Inden for Natura

		2000-område
5	Pleje af græs- og naturarealer med afgræsning, rydning eller slæt	Inden for Natura 2000-område
11	Miljøvenlig drift af græs- og naturarealer	Inden for Natura 2000-område
40	Pleje af græs- og naturarealer	Inden for Natura 2000-område
52	Pleje af græs- og naturarealer, Grøn Omstilling	Inden for Natura 2000-område
9	Ændret afvanding	Tilsagn fra og med 2001
13	Etablering af vådområder	
16	Miljøvenlig drift af vådområder	
45	Opretholdelse af ændret afvanding	
50	Fastholdelse af vådområder	
51	Pleje af vådområder	
54	Opretholdelse af ændret afvanding, Grøn Omstilling	
55	Fastholdelse af vådområder, Grøn Omstilling	

Det er en forudsætning, at der retmæssigt blev udbetalt Enkeltbetaling for arealet i 2008. Du skal overholde betingelserne i dit tilsagn.

Enkeltbetaling for arealer med visse projekter

Gennemførelse af Natura 2000- og Vandrammedirektivet

Du kan i nogle tilfælde få Enkeltbetaling for arealer, som indgår i et projekt, selv om projektet medfører, at de gældende støttebetingelser for plantedække ikke kan overholdes. Et eksempel på et projekt, der er et led i gennemførelsen af Natura 2000 direktiverne (dvs. Fuglebeskyttelsesdirektivet og Habitatdirektivet) eller vandrammedirektivet, kan være genslyngning af en å.

Nedenfor kan du se betingelserne for, at et areal med et igangsat projekt falder ind under undtagelsesbestemmelsen i artikel 34:

- Der skal retmæssigt have været udbetalt støtte under ordningen Enkeltbetaling til arealet i 2008.
  - [Læs mere i afsnittet "Retmæssigt udbetalt Enkeltbetaling i 2008"](#)

- Årsagen til, at arealet ikke længere opfylder de almindelige støttebetingelser for Enkeltbetaling, er en direkte konsekvens af det igangsatte projekt på arealet.
- Projektet er igangsat som led i gennemførelsen af et eller flere af følgende EU-direktiver:
  - Natura 2000 direktiverne
  - Vandrammedirektivet

- Du er aktiv landbruger.
  - Læs mere i afsnittet "Aktiv landbruger".

For at dokumentere, at betingelserne under dot 2 og 3 er overholdt skal du indsende en erklæring som skal udfyldes af dig og den myndighed, som står for projektet. På erklæringen skal projektmyndigheden for hver mark, anføre hvilke GLM-krav der ikke kan overholdes.

Hvis du allerede har indsendt en erklæring i 2011, skal du kun indsende erklæringen, hvis du har arealer, der er påvirket af projektet, og som ikke var anført på erklæringen i 2011.

- Gå til "Erklæring om Enkeltbetaling under undtagelsesbestemmelserne i artikel 34"

Du finder reglen her:

Enkeltbetaling for arealer, som er omfattet af undtagelsesbestemmelsen i artikel 34:

- Artikel 34, stk. 2, litra b) og i) i Rådets forordning (EF) nr. 73/2009 af 19. januar 2009

Enkeltbetaling for arealer med tilskud til skovrejsning

Du kan få Enkeltbetaling for arealer med skovrejsning, hvis du opfylder alle tre følgende betingelser:

- Du har et tilsagn fra Naturstyrelsen til skovrejsning på dit landbrugsareal.
- Der er i 2008 retmæssigt blevet udbetalt støtte under ordningen Enkeltbetaling for de arealer, du tilplanter. Læs mere om dette i afsnittet "Retmæssigt udbetalt Enkeltbetaling i 2008" i menuen til venstre.
- Du er aktiv landbruger.
  - [Læs mere i afsnittet "Aktiv landbruger"](#)

Du skal være opmærksom på, at du altid kun vil kunne modtage Enkeltbetaling for det tilplantede skovareal. Det betyder, at du ikke kan modtage Enkeltbetaling for lysåbne arealer inden for dit tilplantede skovareal, uanset om disse anvendes til fx afgræsning eller produktion af hø.

- [Læs mere i afsnittet "Lysåbne arealer i skov er ikke støtteberettigede"](#)

Hvis du tilplanter et areal på 5,00 ha med skov, men du kun har tilsagn til 4,00 ha, så betyder det, at du kun kan modtage Enkeltbetaling for de 4,00 ha.

Fakta om udbetaling

Du kan få Enkeltbetaling for arealet i det eller de år, hvor du tilplanter og indtil 5 år efter udbetaling af sidste anlægsrate.

Hvis du har tilsagn om tilskud til skovrejsning, med tilsagn fra 2006 eller før, mister du indkomstkompensationen fra Naturstyrelsen i samme år, hvis du søger Enkeltbetaling for arealet. Naturstyrelsen tilbageholder hele indkomstkompensationen, også selvom du kun søger Enkeltbetaling for en del af arealet.

Du kan dog modtage plejetilskud fra Naturstyrelsen og Enkeltbetaling for samme areal.

Yderligere information

Der vil altid blive lyst fredskovspligt på et areal med tilsagn til skovrejsning fra Naturstyrelsen. På Naturstyrelsens hjemmeside kan du læse mere om fredskov, hvordan du kan søge tilsagn og betingelserne for tilsagnene.

- [Gå til Naturstyrelsens hjemmeside](#)

Du finder reglen her:

Enkeltbetaling for arealer, som er omfattet af undtagelsesbestemmelsen i artikel 34:

- [Artikel 34, stk. 2, litra b, ii\) i Rådets forordning \(EF\) 73/2009 af 19. januar 2009](#)

Retmæssigt udbetalt Enkeltbetaling i 2008

Retmæssig udbetaling af støtte under ordningen Enkeltbetaling i 2008 betyder, at:

- der blev udbetalt støtte for arealet under ordningen Enkeltbetaling i 2008, og
- udbetalingen skete på korrekt grundlag.

Hvis NaturErhvervstyrelsen enten ikke har godkendt arealet som støtteberettiget i 2008 eller senere konstaterer, at arealet ikke var støtteberettiget i 2008, var udbetalingen i 2008 ikke retmæssig. Dermed er arealet ikke berettiget til Enkeltbetaling i 2012 under artikel 34. Hvis arealet overholder de almindelige betingelser for at opnå Enkeltbetaling, kan du dog fortsat søge støtte under ordningen Enkeltbetaling.

Det er ikke en forudsætning, at det er dig selv, der har fået udbetalt Enkeltbetaling for arealerne i 2008. Hvis du er i tvivl, om der er blevet udbetalt støtte for arealet i 2008, så kan du kontakte NaturErhvervstyrelsen for at få oplyst dette.

Du finder reglen her:

Retmæssig udbetaling i 2008:

- [Artikel 34, stk. 2, 1. afsnit i Rådets forordning \(EF\) nr. 73/2009 af 19. januar 2009](#)

Produktionsafhængige støtteordninger

Støtte for stivelseskartofler, tørret foder, hør og fiberstøtte til hamp afkobles i 2012. Afkoblingen sker efter forskellige modeller, idet støtten for stivelseskartofler ændres til et tillæg til betalingsrettigheder, hvorimod beløbene fra de to andre ordninger fordeles på alle betalingsrettigheder.

Du finder reglen her:

Afkobling af støtten for tørret foder samt hør og hamp:

- § 17, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 29 af 18. januar 2012

Afkobling af støtte til avl af stivelseskartofler

I 2012 afkobles støtten til avlere af kartofler til stivelsesproduktion og støtte til kartoffelmelsfabrikker.

Den afkoblede støtte på i alt ca. 111 mio. kr. tildeles avlere af stivelseskartofler, der havde en dyrkningskontrakt med en stivelsesfabrik om levering af stivelseskartofler i høståret 2011. Tildelingen sker i form af et stivelsestillæg (KS-tillæg).

Avlere, der er berettiget til et KS-tillæg, har i oktober 2011 modtaget brev fra NaturErhvervstyrelsen med oplysning om det beregnede foreløbige KS-tillæg. Brevet med evt. ændringer skulle returneres til NaturErhvervstyrelsen senest 1. november 2011.

I Fællesskemaet for 2012 skal avlere, der har fået tildelt et KS-tillæg, søge om at få tillægget lagt på ansøgerens ejede betalingsrettigheder. Hvis ansøger ikke ejer betalingsrettigheder tildeles der nye betalingsrettigheder. KS-tillægget udbetales første gang i 2012 på grundlag af de forhøjede eller nye betalingsrettigheder.

- [Læs mere i Vejledning om tildeling af stivelsestillæg \(KS-tillæg\)](#)

Du finder reglen her:

Indlemmelse af koblet støtte i enkeltbetalingsordningen:

- [Artikel 63-65 i Rådets forordning \(EF\) nr. 73/2009 af 19. januar 2009](#)
- [§§ 18 og 21 i bekendtgørelse nr. 29 af 18. januar 2012](#)

4. Markblokke og markkort

Søger du om Enkeltbetaling, skal NaturErhvervstyrelsen senest ved ansøgningsfristen, den 24. april 2012, have modtaget et Fællesskema og markkort med indtegninger af alle anmeldte marker.

Alle landbrugsarealer, som du ejer eller forpagter, skal indtegnes entydigt samt tildeles marknumre og markblokkenumre. Dette er vigtigt for at kunne gennemføre den administrative arealkontrol samt for at sikre en korrekt opgørelse af alle arealer i forbindelse med kravene om krydsoverensstemmelse.

Læs mere i afsnittet "Hvad betyder kravene om krydsoverensstemmelse for dig?"

NaturErhvervstyrelsen anbefaler, at du indtegner dine marker elektronisk.

- Læs om fordelene ved at indtegne elektronisk i afsnittet "Elektronisk indtegnning af marker"

Du finder reglerne her:

Krav om elektronisk indtegnning:

- § 4 i bekendtgørelse nr. 28 af 18. januar 2012

Entydig geografisk identifikation:

- Artikel 12, stk. 3, i Kommissionens forordning (EF) nr. 1122/2009 af 30. november 2009

Hvad er en markblok?

En markblok defineres som en geografisk sammenhængende enhed med permanente fysiske ydre grænser bestående af en eller flere marker.

De gule grænser på markkortet er markblokgrænser. Markblokgrænserne ligger hovedsageligt langs permanente skel, som fx veje, vandløb, levende hegn og lignende. Bemærk, at markblokgrænser ikke følger naboskel. Flere landbrugere kan derfor have marker i samme markblok.

Markbloknummeret er 8-cifret, fx 473288-25. I Fødevareministeriets Internet Markkort (IMK) kan du zoome længere ind for at se, hvilket markbloknummer der hører til markblokken.

Nye markblokke

Når NaturErhvervstyrelsen opretter en ny markblok, får den et unikt nummer. Nye markblokke bliver bl.a. oprettet ved at du indsender et forslag til os om oprettelse af en markblok.

- [Læs mere i afsnittet "Marker uden for markblok"](#)
- [Læs mere i afsnittet "Forslag om ændring af markblokke"](#)

NaturErhvervstyrelsens brug af markblokke

NaturErhvervstyrelsen bruger markblokkene til at kontrollere ansøgningerne.

Markblokkenes arealer er registreret med et taraareal og et bruttoareal. Taraarealet er det areal, NaturErhvervstyrelsen har registreret som ikke-støtteberettiget under ordningen Enkeltbetaling. Bruttoarealet er hele markblokkens areal.

Markblokregistret bliver løbende opdateret af NaturErhvervstyrelsen. De aktuelle markblokke kan til enhver tid ses i IMK.

- Gå til [Tast selv-service](#), hvorfra du kan gå til IMK under fanen "Markkort"

Elektronisk indtegning af marker

Bemærk, at alle ansøgere i 2012 skal indsende Fællesskema og markkort elektronisk. Det er kun de ansøgere, som i 2011 søgte om Enkeltbetaling, men hverken benyttede Elektronisk Fællesskema (EHA) eller Fødevareministeriets Internet Markkort (IMK), som i 2012 kan indsende Fællesskema og markkort i papirudgaver.

Der er en række fordele ved at indtegne dine marker i IMK, f.eks. kan du altid se NaturErhvervstyrelsens opdaterede markblokregister.

Når du indsender dit elektroniske Fællesskema, skal du samtidig indsende de marker, som du har indtegnet elektronisk i IMK. Indtegnede du eller NaturErhvervstyrelsen dine marker elektronisk sidste år, kan du kopiere sidste års indtegninger til i år og derefter redigere de marker, hvor der er sket ændringer.

- [Læs mere om frister i afsnittet "Ansøgning om Enkeltbetaling"](#)

I IMK er det muligt at se arealet på dine indtegnede marker, markblokkes samlede areal og det areal, som NaturErhvervstyrelsen har registreret som ikke-støtteberettiget i markblokken. Ser du fejl i en markblok, som du anmelder en mark i, skal du indsende et ændringsforslag – dette skal som udgangspunkt indsendes elektronisk.

I IMK kan du zoome så langt ind, som du ønsker, og dermed tegne mere præcist – vi

anbefaler et zoomniveau på 1:1.000. For at gå til zoomniveauet 1:1.000 skal du holde musemarkøren over zoom-skyderen og klikke på 1:1.000.

Har du indtegnet dine marker i andre programmer, kan du importere dem ved at danne en XML-fil. Fx er det muligt at importere marker fra Næsgaard Markkort eller ArgroGIS.

- [Gå til Tast selv-service, hvor du kan komme ind på IMK](#)
- [Gå til guiden for hjælp til IMK](#)

Indtegnning af marker på papir

Før du indtegner dine marker på papirkort, anbefaler vi, at du læser om fordelene ved elektronisk indtegnning af dine marker.

- [Læs om fordelene ved elektronisk indtegnning af marker i afsnittet "Elektronisk indtegnning af marker"](#)

Krav til indtegnning på papir er skærpet i 2012

Fra 2012 skal Fællesskema og indtegnning på markkort udfyldes og indsendes elektronisk. Dog kan du indsende på papir, hvis du i 2011 indsendte både Fællesskema og markkort på papir. Herudover kan der i helt særlige tilfælde gives dispensation fra kravet om elektronisk indsendelse. NaturErhvervstyrelsen anbefaler alle at indsende elektronisk.

Fra 2013 er det udelukkende muligt at indsende markindtegninger elektronisk.

- [Læs mere om krav om elektronisk ansøgning og muligheder for dispensation i afsnittet "Ansøgning om Enkeltbetaling"](#)

Frister for indtegning

Indtegner du markerne på papirkort, skal du indsende dem til NaturErhvervstyrelsen – husk at få en postkvittering. NaturErhvervstyrelsen skal senest ved ansøgningsfristen den 24. april 2012, have modtaget dine markindtegninger og dit Fællesskema på papir.

Indsender du dit Fællesskema elektronisk, skal du samtidig også indsende de markindtegningerne elektronisk.

- [Læs mere om frister i afsnittet "Ansøgning om Enkeltbetaling"](#)

Særlige krav til indtegning på papir

Indtegning på papirkort skal foretages med kuglepen eller med en tusch med tykkelse på max. 1,0 mm. Marker indtegnet med blyant eller tusch bredere end 1,0 mm anerkendes således ikke. Dette sikrer, at indtegningen kan gengives ved scanning af kortene, og at NaturErhvervstyrelsen kan se markgrænsernes præcise placering. Marker, som blot er angivet med et kryds eller et tal, anerkendes heller ikke som indtegnet, uanset om de fylder en hel markblok.

En ansøgning vil blive betragtet som fejlbehæftet, hvis den ledsages af kort med marker, hvor kravene til indtegning ikke er opfyldt.

Print selv markkort

Brug eventuelt IMK til at udskrive kort på en farveprinter og indsend dem herefter påført dine markindtegninger til NaturErhvervstyrelsen. Bemærk, at kvaliteten af udskriften skal være god nok til, at indtegningen entydigt kan lokaliseres. Print derfor

kortet ud i et zoomniveau på minimum 1: 10.000 - zoom gerne længere ind, da det vil være lettere for dig at indtegne markerne præcist.

- Gå til **Tast selv-service**, hvorfra du kan gå til **IMK** under fanen "Markkort"

Bestilling af markkort

NaturErhvervstyrelsen udsender ikke automatisk trykte markkort. Du kan bestille markkort på denne måde:

- Send en e-mail til mail@naturerhverv.dk. Skriv "ansøgningsmateriale" i emnefeltet.
- Ring på telefon 33 95 80 00 (tryk 4 for ansøgningsmateriale).

Vi skal modtage din bestilling senest 10. april 2012. Efter denne dato kan vi ikke garantere, at du modtager kortene i god tid inden ansøgningsfristen 24. april 2012.

Brug af andre markkort

Det er muligt at indkøbe digitale kort med tilhørende markblokgrænser til egen PC. Ved køb af digitale kort bør du være opmærksom på leverandørens krav til din PC og dine programmer. Udskriver og indtegner du dine marker ved hjælp af kort fra andre kortsystemer, skal du indsende dem sammen med ansøgningen. Hvis du anvender sådanne kortudskrifter, skal:

- udskriften være i farver
- markblokgrænser og markbloknumre tydeligt fremgå af udskriften
- alle markers omkredse skal indtegnes
- alle marker skal navngives/nummereres

- alle forslag om ændring af markblokke være indtegnet
  - CVR-nr./CPR-nr. være påført alt materiale du indsender.
-
- [Læs mere om ændringer til markblokke i afsnittet "Forslag om ændring af markblokke"](#)

Bemærk, at du ikke behøver at bestille markkort, hvis du vil kopiere dine elektroniske marker fra sidste år.

- [Læs mere i afsnittet "Indtegnning af marker i fælles græsningsarealer"](#)

Importere marker fra andre systemer

Har du indtegnet dine marker i et andet system, som fx Næsgaard Markkort eller AgroGIS, kan du importere dine markindtegninger via en XML-fil til IMK. Husk at tjekke dine marker efter import, da der kan være sket opdatering af markbloktemaet, som kan medføre ændringer af dine markindtegninger.

NaturErhvervstyrelsen kan have indtegnet dine marker elektronisk for dig i 2011

For at kunne udføre forskellige analyser har NaturErhvervstyrelsen i 2011 indtegnet næsten alle marker, der i 2011 blev indsendt på papir, elektronisk. Er dine marker indtegnet elektronisk i 2011 af NaturErhvervstyrelsen eller dig selv, har du mulighed for at kopiere dem til dette års ansøgning og derefter justere for eventuelle unøjagtigheder.

Du finder reglerne her:

Krav om elektronisk indtegning:

- § 4 i bekendtgørelse nr. 28 af 18. januar 2012

Om overgangsordning og dispensation:

- § 7 i bekendtgørelse nr. 28 af 18. januar 2012

Marker i markblok

Ligger hele din mark i markblok, skal du så præcist som muligt indtegne hele markens omkreds og give den et nummer, der stemmer overens med markplanen i Fællesskemaet. Markernes navne og markbloknumrene skal stemme overens med oplysningerne i Fællesskemaet – dette gælder også, hvis du indtegner markerne på papir.

Du finder reglen her:

Om indgivelse af ændringer til markblokke:

- Artikel 12, stk. 4 i Kommissionens forordning (EF) nr. 1122/2009 af 30. november 2009

Marker uden for markblok

Hvis marker eller mindre dele af marken ligger uden for grænserne af en eksisterende eller ny markblok, er de ikke støtteberettigede. Da der kun kan udbetales Enkeltbetaling for marker i markblokke, er det derfor vigtigt, at du får alle dine marker lagt i en markblok. Det sker ved, at du indsender et forslag om ændring af markblok. Når markblokken er udvidet, eller en ny er oprettet, kan du indtegne marken i den.

Arealer, der er indtegnet uden for markblok uden at være anmeldt som en selvstændig mark på markplanen, medregnes ikke i det støtteberettigede areal. Du kan i disse tilfælde risikere at få nedsat støtten.

- [Læs mere i afsnittet "Forslag om ændring af markblokke"](#)

Ændringer der ikke er indsendt inden ansøgningsfristen

Er marken ikke med i markblok i ansøgningsperioden fra 1. februar til 24. april 2012, kan du alternativt anmelde marken uden for markblok med markbloknummer 999999-99 i ansøgningsskemaet. Marker uden for markblok, som du vil tilføje inden ændringsfristen 31. maj 2012, skal også anmeldes i 999999-99. Du bør samtidig indsende et forslag om ændring af markblokken.

- [Læs mere om frister i afsnittet "Ansøgning om Enkeltbetaling"](#)

Marker skal kunne lokaliseres entydigt

Marker indtegnet uden for markblokke, skal ligesom marker inden i markblokke, kunne lokaliseres entydigt. Husk derfor at indtegne hele omkredsen af marken så præcist som muligt og give marken et nummer, der stemmer overens med markplanen i

Fællesskemaet. Indtegner du en mark uden for markblok, anbefaler vi, at du skriver en kort bemærkning i bemærkningsfeltet i Tast selv-service.

Du finder reglen her:

Indgivelse af ændringer til markblokke:

- Artikel 12, stk. 4 i Kommissionens forordning (EF) nr. 1122/2009 af 30. november 2009

Forslag om ændring af markblokke

NaturErhvervstyrelsen foretager løbende ændringer i markblokregisteret, både på baggrund af ansøgernes oplysninger og hvis vi finder forhold, der er ændret. Det er derfor vigtigt, at du kontrollerer markblokkenes afgrænsning og størrelsen på tara- og bruttoarealet, når du indtegner dine marker og udfylder dit Fællesskema.

Du har pligt til at indberette ændringer i de markblokke, du har anmeldt marker i. Dette gælder også ændringer, der ikke kan ses på papirkortet eller nyeste ortofoto i Fødevareministeriets Internet Markkort (IMK). Eksempler på sådanne ændringer er fx, hvis en ny lade er bygget, eller der på et areal i en markblok er kommet plantedække (fx lysesiv), der ikke er støtteberettiget under ordningen Enkeltbetaling eller under miljø- og økologiordningerne.

Hvis NaturErhvervstyrelsen ikke accepterer dit ændringsforslag, får du besked herom. Accepterer vi derimod ændringsforslaget, vil du ikke få besked. Du kan løbende se opdateringer af markblokke i IMK.

Krav til forslag om ændring af markblokke

Da NaturErhvervstyrelsen retter markblokkene på baggrund af dine oplysninger, er det meget vigtigt, at du indtegner den foreslåede grænse præcist. Hvis ændringerne ikke kan ses på det seneste tilgængelige foto, skal du skrive en kort bemærkning om, hvad der er ændret, og hvilken dato ændringerne er foretaget.

Bemærk, at du kun må indsende forslag til ændring af markblokke, hvis du har marker i markblokken.

Har du anmeldt marker eller dele af marker uden for markblok, skal du enten bede om ændring af den eksisterende markblok, eller, hvis arealet er varigt afgrænset, indsende et forslag om, at en ny markblok skal oprettes.

Markblokke skal følge permanente grænser i landskabet

Da markblokke skal følge permanente grænser i landskabet, sammenlægger NaturErhvervstyrelsen ikke markblokke, hvis de er adskilt af åer, veje eller lignende. Der skal være en åbning på mindst 20 meter, for at markblokkene kan lægges sammen. Er 2 arealer tydeligt dyrket sammen på seneste tilgængelige ortofoto, kan markblokkene sammenlægges, hvis der er en åbning på minimum 4 meter mellem arealerne.

Hvis et areal er mindre end 0,30 ha, kræves der ligeledes kun en støtteberettiget passage på minimum 4 meters bredde, for at markblokkene kan lægges sammen. For at arealet under 0,30 ha kan lægges i en anden markblok, kræves det desuden, at arealerne tilhører samme ansøger, er støtteberettigede under ordningen Enkeltbetaling, samt at arealerne i alt udgør minimum 0,30 ha.

Sådan kan du indsende forslag om ændring af markblokke

Hvis du både har indtegnet marker på papir og indsendt Fællesskema på papir i 2011, så kan du også indsende forslag om ændring af markblokke på papir i 2012. Har du indsendt enten marker eller Fællesskema elektronisk, så skal du indsende ændringsønsker elektronisk via IMK.

- [Læs mere om krav om elektronisk ansøgning og muligheder for dispensation i afsnittet "Ansøgning om Enkeltbetaling"](#)

Forslag om ændringer i markblokke kan løbende indsendes via IMK, dog senest 31. maj 2012, hvis ændringerne skal gælde for det pågældende ansøgningsår.

- [Gå til Tast selv-service, hvor du kan komme ind på IMK og indsende forslag til ændring af markblokke](#)
- [Gå til guiden for hjælp til IMK](#)

Forslag om ændring af markblokke på papir skal desuden overholde disse krav:

- Ændringer kan indtegnes på printede markkort. Tegn ikke med en tusch, der er bredere end 1,0 mm.
- Markindtegninger, der går ud over markblokgrænsen, anerkendes ikke som ændringsforslag, medmindre det er angivet i bemærkningsfeltet på kortet.
- Indtegn de ændrede grænser for markblokken og skriv i bemærkningsfeltet, at du ønsker markblokgrænsen ændret samt baggrunden for den ønskede ændring.

Du finder reglerne her:

Indgivelse af ændringer til markblokke:

- Artikel 12, stk. 4 i Kommissionens forordning (EF) nr. 1122/2009 af 30. november 2009

Krav om elektronisk indtegning:

- § 4 i bekendtgørelse nr. 28 af 18. januar 2012

Om overgangsordning og dispensation:

- § 7 i bekendtgørelse nr. 28 af 18. januar 2012

Indtegning af marker i fælles græsningsarealer

Ligger din mark i en markblok, hvor de første 6 cifre er 111888, og løbenummeret er mellem 01-60, er den en del af et fælles græsningsareal.

Bemærk, at det i år er et krav, at du indtegner marker, der ligger i fælles græsningsarealer. Du skal indtegne marken, som om den fyldte hele markblokken, og herefter anmelde det areal, du reelt anvender i markplanen. Det vil sige, at det indtegnede areal i de fleste tilfælde overstiger det anmeldte. Er der tilsagn på en mark i et fælles græsningsareal, skal marken indtegnes præcist.

Har du et areal på et fælles græsningsareal, skal du i Fællesskemaet angive det antal ha med 2 decimaler, som du råder over. Du skal angive det fulde areal, som du råder over, uanset om andre landbrugere udnytter en del af arealet til deres husdyr med græsningsret.

- [Læs mere i afsnittet "Markblokke med fælles græsningsarealer"](#)
- [Læs mere i afsnittet "Fælles græsningsarealer hvor støttebetingelserne ikke er opfyldt"](#)

Du finder reglen her:

Fælles græsningsarealer:

- [Artikel 34, stk. 5 i Kommissionens forordning \(EF\) 1122/2009 af 30. november 2009](#)

Indtegning danner grundlag for kontrol

Det er din indtegning af marker, der sammen med dit Fællesskema samt NaturErhvervstyrelsens markblokregister danner grundlag for den administrative kontrol og en eventuel kontrol på stedet. Ved begge typer af kontrol bliver der taget hensyn til de ændringer af markindtegninger og forslag om markblokændringer, NaturErhvervstyrelsen har modtaget fra dig inden ændringsfristen, 31. maj 2012.

Skel mellem marker

Ved skel mellem to marker i samme markblok skal markerne tegnes så nøjagtigt som muligt. Tegn omhyggeligt, hvor landbrugsjord grænser op mod ikke-støtteberettiget natur.

Korrekt indtegning af marker betyder, at risikoen for kontrol af markblokkens areal mindskes.

- [Læs mere i afsnittet "Kontrol i forhold til markblokke"](#)

Opmåling af marker/arealer

Du er som ansøger ansvarlig for opmåling af egne anmeldte arealer. Bemærk, at markblokkenes tara- og bruttoareal kun er vejledende.

Det er det vandrette areal/projektion, du skal angive i Fællesskemaet. For svagt kuperede marker har forskellen mellem det vandrette areal og det kuperede areal normalt ingen betydning.

- [Find oplysninger om de enkelte godkendte opmålingsmetoder på NaturErhvervstyrelsens hjemmeside](#)

I Fødevarerministeriets Internet Markkort (IMK) kan du indtegne dine marker. Når markerne er indtegnet, får du oplyst markens areal. Når du indlæser dine marker i Tast selv-service, er det også dette areal, der bliver overført.

Det er også muligt at opmåle arealer. Du kan sammenligne dine opmålingsresultater og indtegninger med det areal, som NaturErhvervstyrelsen har registreret som støtteberettiget i markblokregisteret. Mener du, at der er fejl i markblokregistret i en markblok, hvori du har en mark, skal du indsende et forslag om ændring af markblokken.

- [Læs mere i afsnittet "Forslag om ændring af markblokke"](#)

5. Betalingsrettigheder

Betalingsrettighederne blev tildelt i 2005 og for arealer med permanente frugt- og grøntafgrøder i 2008. I særlige situationer er der stadig mulighed for at få tildelt betalingsrettigheder fra den nationale reserve.

- [Læs mere i afsnittet "Tildeling af betalingsrettigheder fra den nationale reserve"](#)

Hvis du ikke fik tildelt betalingsrettigheder i 2005 eller 2008, kan du købe eller leje betalingsrettigheder af andre landbrugere. Leje af betalingsrettigheder skal dog ske samtidig med forpagtning/leje af et støtteberettiget areal af mindst samme størrelse.

Bemærk, at betalingsrettigheder ikke automatisk følger med ved køb af en landbrugsejendom. Du kan læse mere om overdragelse af betalingsrettigheder i de følgende afsnit.

2 typer betalingsrettigheder

Der er to typer af betalingsrettigheder: Almindelige og særlige betalingsrettigheder.

De almindelige betalingsrettigheder er tildelt for et støtteberettiget dyrket/udyrket areal eller for et areal med permanent græs. En almindelig hel betalingsrettighed udnyttes med 1 ha. Hvis en betalingsrettighed er opsplittet og udgør mindre end 1 ha, udnyttes den med et tilsvarende areal.

De almindelige betalingsrettigheders værdi kan være forhøjet med et kvæg-, mælke- eller sukkertillæg. Almindelige betalingsrettigheder, der er forhøjet med et tillæg må ikke forveksles med særlige betalingsrettigheder jf. nedenfor.

De særlige betalingsrettigheder blev tildelt i 2005 udelukkende på grundlag af et kvæg- og/eller mælke-tillæg. De blev tildelt landbrugere, der enten ikke havde jord eller ikke havde tilstrækkeligt jord (antal ha) til fordeling af tillæg.

I 2012 kan der tildeles nye særlige betalingsrettigheder til producenter, som er berettiget til et af de nye tillæg: moderfårstillæg (MF-tillæg), handyrtiltæg (HD-tillæg) eller stivelsestillæg (KS-tillæg). De særlige betalingsrettigheder tildelt enten i 2005 eller i 2012 på baggrund af et MF-tillæg eller et HD-tillæg er tilknyttet et krav om, at de udnyttes med en husdyrproduktion. Særlige betalingsrettigheder tildelt på grundlag af et KS-tillæg kan kun udnyttes sammen med en almindelig betalingsrettighed.

Du skal råde over betalingsrettigheder

For at få udbetalt Enkeltbetaling i ansøgningsåret skal du råde over både et støtteberettiget landbrugsareal og betalingsrettigheder på dagen for ansøgningsfristen 24. april 2012.

- [Læs mere i afsnittet "Betalingsrettigheder lejet eller købt efter ansøgningsfristen"](#)

Betalingsrettigheder kan anvendes på et hvilket som helst støtteberettiget areal, der anmeldes i Fællesskemaet.

Du finder reglen her:

Udnyttelse af betalingsrettigheder/ betingelser for at modtage støtte:

- Artikel 33-34 i Rådets forordning (EF) nr. 73/2009 af 19. januar 2009

Bemærk, at ansøgning og betalingsrettigheder skal være registreret på samme CVR-/CPR-nr.

Overskydende betalingsrettigheder eller arealer

Det er kun arealer anmeldt med betalingsrettigheder, der udbetales støtte for under ordningen Enkeltbetaling. Hvis der i din ansøgning om Enkeltbetaling er forskel mellem det anmeldte areal og det antal betalingsrettigheder (i ha), du råder over, vil støtten blive beregnet på grundlag af den mindste af disse størrelser, det vil sige enten på grundlag af det anmeldte areal eller antallet af betalingsrettigheder.

Arealer, du ikke har betalingsrettigheder til, kan du derfor ikke modtage støtte for. Disse arealer vil ikke indgå i beregningen af en eventuel arealafvigelse.

Overdragelse af betalingsrettigheder

Fødevarerministeriet har etableret et nyt IT-system, Fødevarerministeriets Tast selv-service, hvor du blandt andet nemt kan meddele NaturErhvervstyrelsen om en overdragelse af betalingsrettigheder.

Overdrager af betalingsrettigheder skal meddele overdragelsen til NaturErhvervstyrelsen senest 24. april 2012. Det er en betingelse for at betalingsrettighederne kan udnyttes sammen med de arealer, der er anmeldt i Fællesskema 2012. Ved afkortning af en eksisterende midlertidig overdragelse, er det dog erhverver, der skal meddele ændringen til NaturErhvervstyrelsen .

- Gå til Fødevareministeriets Tast selv-service

Hvis ansøger efter ansøgningsfristen ønsker at tilføje eller slette betalingsrettigheder i det indsendte Fællesskema 2012, skal dette meddeles til NaturErhvervstyrelsen senest 31. maj 2012. Du kan enten anvende Tast selv-service eller indsende et papirskema til overdragelse af betalingsrettigheder, sådan at skemaet er modtaget inden udløb af ændringsfristen.

Hvis du skal overdrage betalingsrettigheder fra et dødsbo eller et konkursbo kan du ikke anvende Fødevareministeriets Tast selv-service. Du kan i stedet udfylde papirskemaet, som du finder på NaturErhvervstyrelsens hjemmeside.

Bemærk, at kalenderåret 2012 er det sidste år, hvor du kan overdrage betalingsrettigheder ved at anvende papirudgaven af skemaet. I papirskemaet skal både overdrager og erhverver af rettighederne underskrive overdragelsen.

Du finder reglerne her:

Overdragelse af betalingsrettigheder og krav om medfølgende jord ved leje:

- Artikel 43, stk. 1 og 2 i Rådets forordning (EF) nr. 73/2009 af 19. januar 2009
- Artikel 12, stk. 1 og 3 i Kommissionens forordning (EF) nr. 1120/2009 af 30. november 2009
- § 14 i bekendtgørelse nr. 29 af 18. januar 2012

Registrering af betalingsrettigheder

Det er vigtigt, at betalingsrettighederne på dagen for ansøgningsfristen er registreret i det CVR-/CPR-nr., som anvendes på dit Fællesskema 2012.

Især i nedenstående situationer skal du være opmærksom på, om betalingsrettighederne er korrekt registreret:

- Køb/salg af en bedrift
  - Arv eller generationsskifte af en bedrift
  - Forpagtning af hele eller dele af en bedrift
  - Ægtefæller, hvor begge er aktive landbrugere, eller der opretter fælles I/S
  - Ændring af juridisk status (virksomhedsstatus, ægtefæller har separat juridisk status)
  - Sammenlægning eller opsplitting af bedrifter.
-
- [Læs mere i afsnittet "Overdragelse af betalingsrettigheder"](#)

Ophør af CVR-nummer

1. Enkeltmandsvirksomhed – betalingsrettighederne er registreret i både CVR-nr. og CPR-nr. Hvis CVR-nummeret er ophørt i CVR-registret, er betalingsrettighederne automatisk registreret alene på CPR-nummeret.
2. Selskaber - fx et I/S, A/S eller et ApS – betalingsrettighederne er udelukkende registreret på CVR-nummeret. Det er vigtigt, at betalingsrettighederne overdrages inden selskabets ophørsdato, fordi

der efter denne dato ikke længere er personer, som er tegningsberettiget for selskabet. Yderligere er det ikke muligt at anvende Fødevareministeriets Tast selv-service, når CVR-nummeret er ophørt. Når selskabet er ophørt, kan digital signatur/NEMID ikke give adgang til systemet.

Du kan finde en oversigt over dine registrerede betalingsrettigheder i Tast selv-service.

Vær opmærksom på, at registreringen kun omfatter de overdragelser, hvor du har modtaget et brev om, at registreringen er sket.

- [Gå til Tast selv-service](#)

Betalingsrettighedernes værdi

Almindelige betalingsrettigheders basisværdi

Basisværdien er fastsat i euro. Inden udbetaling af støtte omregnes denne til et beløb i danske kr.

Før 2012 havde almindelige betalingsrettigheder tildelt for dyrket/udyrket areal og almindelige betalingsrettigheder tildelt for areal med permanent græs forskellig basisværdi

Basisværdien for de to typer almindelige betalingsrettigheder er udlignet i 2012, hvorefter alle almindelige betalingsrettigheder har samme basisværdi pr. ha. Basisværdien for almindeligebetalingsrettigheder er i 2012 foreløbigt beregnet til 306 euro pr. ha, hvilket svarer til 2.277,16 danske kr. pr. ha omregnet med kursen for ansøgningsåret 2011.

Omregningskurs 2011: 1 euro = 7,4417 kr.

Det er eurokursen den sidste bankdag før den 1. oktober 2012, der anvendes ved beregningen af den støtte, der udbetales i 2012.

Særlige betalingsrettigheders værdi

Værdien af de særlige betalingsrettigheder kan variere, men den kunne dog ved tildeling i 2005 højst udgøre 5.000 euro svarende til ca. 37.000 kr. Værdien består af enten et kvæg- eller et mælketillæg.

- Kvægtillæg blev tildelt på baggrund af kvægpræmier modtaget i perioden fra 2000 til 2002.
- Mælketillæg blev tildelt på baggrund af mælkekvotens størrelse pr. 31. marts 2005.

- Læs mere om tildeling af nye tillæg, handyr-, moderfår- og stivelsestillæg i de respektive vejledninger, som du finder på [NaturErhvervstyrelsens hjemmeside](#).

- Læs mere i afsnittet "[Nedsættelse af kvægtillæggene 2009-2012](#)"

Fradrag i støttebeløb (graduering)

Ved udbetaling fratrækkes graduering fra den direkte støtte over ca. 37.000 kr.

- Læs mere i afsnittet "Fradrag i støttebeløb på over 5000 euro (graduering)"

Du finder reglen her:

Fastsættelse af basisværdien:

- § 13 i bekendtgørelse nr. 29 af 18. januar 2012

Nedsættelse af kvægtillæggene 2009-2012

Kvægtillæggene nedsættes hvert år i perioden 2009 – 2012 med i alt 56,25 pct. Det betyder, at sidste nedsættelse med ca. 14,06 pct. sker i 2012. I samme periode forhøjes basisværdien af betalingsrettigheder tildelt for arealer med permanent græs.

Nedsættelsen omfatter de kvægtillæg, tildelt på baggrund af udbetaling af kvægpræmier i referenceperioden fra 2000 til 2002 og kvægtillæg tildelt fra den nationale reserve.

Kvægtillæggene kan være fordelt på almindelige betalingsrettigheder eller være tildelt som særlige betalingsrettigheder. Værdien af et samlet kvægtillæg udvikler sig således:

Kvægtillæg 2005-2008	Kvægtillæg 2009	Kvægtillæg 2010	Kvægtillæg 2011	Kvægtillæg 2012
100 %	Ca. 85,94 %	Ca. 71,88 %	Ca. 57,81 %	Ca. 43,75 %
Fx 15.000 kr.	12.938 kr.	10.822 kr.	8.703 kr.	6.587 kr.

Du finder reglen her:

Nedsættelse:

- § 13, stk. 3 i bekendtgørelse nr. 29 af 18. januar 2012,
som ændret ved bekendtgørelse nr. 99 af 30. januar 2012

Udnyttelse af alle typer betalingsrettigheder

Du kan få udbetalt støtte for de betalingsrettigheder, som du råder over 24. april 2012, eller alternativt har fået overdraget senest 31. maj 2012 i forbindelse med en ændring af dit Fællesskema 2012.

Bemærk, at betalingsrettigheder skal udnyttes mindst hvert andet år for ikke at blive inddraget til den nationale reserve.

- Almindelige betalingsrettigheder udnytter du ved at anmelde et støtteberettiget areal i Fællesskemaet.

- Særlige betalingsrettigheder tildelt i 2005 udnyttes du ved at opretholde en kvægproduktion (50 pct. af tidligere produktion).
- Hvis en særlig betalingsrettighed anmeldes med 1 ha støtteberettiget jord, ændres den til en almindelig betalingsrettighed.
- Nye særlige betalingsrettigheder:
  - tildelt på baggrund af et HD- eller MF-tillæg udnyttes ved opretholdelse af en husdyrproduktion (kvæg eller får)
  - tildelt på baggrund af en produktion af stivelseskartofler udnyttes sammen med en almindelig betalingsrettighed

Udnyttelse af betalingsrettigheder - rækkefølge

I dit Fællesskema 2012 kan du både angive hvilke betalingsrettigheder, der skal udnyttes først og hvilke betalingsrettigheder, der ikke skal udnyttes i 2012. Gør du ikke det, fastlægger NaturErhvervstyrelsen rækkefølgen således:

- De betalingsrettigheder, som har den højeste værdi (pålydende værdi), anvendes først.
- Hvis du har flere betalingsrettigheder med samme værdi, anvendes først de rettigheder, som blev udnyttet året før.

NaturErhvervstyrelsen tager derfor ikke hensyn til reglen om, at en betalingsrettighed mindst skal udnyttes hvert andet år for ikke at blive inddraget. Hvis du to år i træk har flere betalingsrettigheder end svarende til det anmeldte støtteberettigede areal, vil du få inddraget betalingsrettigheder, hvis du ikke benytter muligheden for at vælge rettigheder, der skal udnyttes først eller for at fravælge rettigheder i Fællesskemaet.

- [Læs mere om valg af rettigheder i Vejledning om Fællesskema](#)

Du finder reglerne her:

Enkeltbetaling for de betalingsrettigheder ansøger råder over på datoen for ansøgningsfristen:

- Artikel 34, stk. 1 i Rådets forordning (EF) nr. 73/2009 af 19. januar 2009

Rækkefølgen for udnyttelse af betalingsrettigheder:

- § 15 i bekendtgørelse nr. 29 af 18. januar 2012

Udnyttelse af almindelige betalingsrettigheder

Almindelige betalingsrettigheder kan udnyttes på alle typer støtteberettigede arealer.

Det gælder, uanset om de almindelige betalingsrettigheder blev tildelt for et dyrket/udyrket areal eller for et areal med permanent græs. Almindelige betalingsrettigheder kan udnyttes på følgende arealer:

Støtteberettigede arealer betalingsrettighederne kan udnyttes med

- Dyrkede landbrugsarealer
- Udyrkede landbrugsarealer

- Græsarealer: Omdriftsgræs og permanent græs
- Arealer med permanente afgrøder
- Arealer med lavskov
- Hvis der retmæssigt blev udbetalt Enkeltbetaling for arealet i 2008, kan betalingsrettighederne også udnyttes på visse naturarealer med miljøtilsagn eller miljøprojekter samt på arealer med tilsagn til skovrejsning fra Naturstyrelsen.

Uanset om betalingsrettighedernes værdi er forhøjet med et eller flere tillæg, fx kvæg-, mælke- og/eller sukkertillæg, er der ikke noget krav om fortsat produktion af hverken kvæg, mælk eller sukker. Tilsvarende for de nye tillæg, der etableres i 2012

Hvis de betalingsrettigheder (målt i ha), du råder over er forskellig fra det anmeldte støtteberettigede areal i hektar, får du udbetalt støtte svarende til det mindste af de to.

Du finder reglen her:

Aktivering af en betalingsrettighed på en støtteberettiget hektar:

- Artikel 34, stk. 2 i Rådets forordning (EF) nr. 73/2009 af 19. januar 2009

Udnyttelse af betalingsrettigheder lejet eller købt efter ansøgningsfristen

Skema til overdragelse af betalingsrettigheder indsendt efter ansøgningsfristen 24. april 2012

Hvis du efter ansøgningsfristen 24. april 2012 men inden ændringsfristen 31. maj 2012 har lejet eller købt betalingsrettigheder, kan du udnytte dem i 2012, hvis du har indsendt Fællesskema 2012. Du indsender skema til overdragelse af betalingsrettigheder via Fødevareministeriets Tast selv-service senest 31. maj 2012 kl. 23.59.59. Du kan også ændre slutdatoen for en midlertidig overdragelse i denne periode.

Overdragelsesdatoen for en varig overdragelse af betalingsrettigheder kan senest være 31. maj 2012.

Midlertidig overdragelse med jord

Hvis overdragelsesdatoen eller den nye slutdato for den midlertidige overdragelse ligger i perioden fra og med 24. april til og med 31. maj 2012, kan erhverver kun udnytte betalingsrettighederne i 2012 på jord, som erhverver rådede over på dagen for ansøgningsfristen 24. april 2012. Det betyder, at betalingsrettighederne i 2012 ikke kan udnyttes på det areal, som er forpagtet sammen med rettighederne.

Overdragelser efter 31. maj 2012

Hvis overdragelsesdatoen er efter 31. maj 2012, får overdragelsen først virkning for 2013.

Indsendelse af Fællesskema 2012

Hvis overdragelses- eller modtagelsesdatoen ligger i perioden fra 24. april til og med 31. maj 2012, kan overdragelsen registreres med virkning for ansøgningsåret 2012, hvis erhverver af betalingsrettighederne har indsendt et Fællesskema 2012. Det er et krav, at Fællesskema 2012 skal modtages af NaturErhvervstyrelsen senest 21. maj 2012. Denne dato er fristen for forsinket indsendelse af Fællesskema 2012.

Ændring af slutdato for midlertidige overdragelser

Den landbruger, der vil udnytte betalingsrettighederne i 2012, skal indsende Fællesskema 2012. Dette betyder at, ved:

- Afkortning af en eksisterende midlertidig overdragelse af betalingsrettigheder; indsender erhverver Fællesskema 2012.
- Forlængelse af en eksisterende midlertidig overdragelse af betalingsrettigheder; indsender overdrager Fællesskema 2012.

Du finder reglerne her:

Fristen for at foretage ændringer i ansøgning om Enkeltbetaling - 31. maj 2012:

- Artikel 14, stk. 1 og 2 i Kommissionens forordning (EF) nr. 1122/2009 af 30. november 2009
- § 14, stk. 3 i bekendtgørelse nr. 29 af 18. januar 2012

Udnyttelse af særlige betalingsrettigheder

Hvis du råder over særlige betalingsrettigheder uden jord, tildelt på baggrund af en kvæg- eller mælkeproduktion, kan du udnytte dem ved at opretholde en kvægproduktion svarende til minimum 50 % af det fastsatte krav om storkreaturer (SK-krav), som blev meddelt i 2005.

SK-kravet for hver enkelt særlig betalingsrettighed skal opfyldes for at få udbetalt værdien af den særlige betalingsrettighed. Bemærk, at en særlig betalingsrettighed ikke kan opdeles og derfor ikke udnyttes delvist. Hvis din kvægproduktion (SK) er mindre end det samlede SK-krav for dine særlige betalingsrettigheder, kan du kun udnytte det antal særlige rettigheder, som svarer til den aktuelle kvægproduktion.

Udnyttelsen måles i storkreaturer (SK), der beregnes som det antal dage, dyret har været i besætningen, ganget med følgende faktorer:

- Handyr (tyre og stude), kvier fra 24 måneder, ammekøer og malkekøer: 1,0 SK.
- Handyr (tyre og stude) og kvier fra 6 måneder til og med 24 måneder: 0,6 SK.
- Handyr og hundyr under 6 måneder: 0,2 SK.
- Får og geder: 0,15 SK.

Hvis du i 2012 modtager nye særlige betalingsrettigheder udnyttes de på følgende måde:

- tildelt på baggrund af et HD- eller MF-tillæg udnyttes ved opretholdelse af en husdyrproduktion (kvæg eller får)*
- tildelt på baggrund af en produktion af stivelseskartofler udnyttes sammen med en almindelig betalingsrettighed

* Beregnes med ovenfor nævnte faktorer og tal for kvæg hentes i CHR-registret, hvorimod indberetning af får foretages af ansøger efter ophør af et kalenderår.

Læs mere om tildeling af nye tillæg i følgende:

- Vejledning om handyrtillæg,
- Vejledning om moderfårstillæg og
- Vejledning om stivelsestillæg.

Du finder reglerne her:

Krav om opretholdelse af 50 % af landbrugsaktiviteten:

- Artikel 44, stk. 2, litra a) i Rådets forordning (EF) nr. 73/2009 af 19. januar 2009

Beregning af antal storkreaturer (SK):

- Artikel 14, stk. 1 og stk. 2 i Kommissionens forordning (EF) nr. 1120/2009 af 29. oktober 2009

Ændring af særlige betalingsrettigheder til almindelige betalingsrettigheder

Hvis en særlig betalingsrettighed udnyttes med 1 ha støtteberettiget areal, ændres den til en almindelig betalingsrettighed med samme værdi som den særlige betalingsrettighed.

Betalingsrettigheden kan efterfølgende kun udnyttes på et støtteberettiget areal og ikke ved at opretholde en husdyrproduktion. Ændringen er permanent, og betalingsrettigheden kan ikke genoprettes som en særlig betalingsrettighed.

Uanset værdien af en særlig betalingsrettighed kan den kun konverteres til en almindelig betalingsrettighed ved at blive anmeldt med 1 ha.

Du finder reglerne her:

Udnyttelse af særlige betalingsrettigheder med et støtteberettiget areal:

- Artikel 34, stk. 1 i Rådets forordning (EF) nr. 73/2009 af 19. januar 2009

En særlig betalingsrettighed anmeldt med en hektar, kan ikke fortsat anvendes ved at opretholde en husdyrproduktion:

- Artikel 14, stk. 3 i Kommissionens forordning (EF) nr. 1120/2009 af 29. oktober 2009

Overdragelse af betalingsrettigheder

Fødevareministeriet har etableret et nyt IT-system, Fødevareministeriets Tast selv-service, hvor du blandt andet nemt kan meddele NaturErhvervstyrelsen om overdragelse af betalingsrettigheder.

Betalingsrettigheder kan overdrages til en anden landbruger varigt (salg) eller midlertidigt (udlejning/forpagtning). Overdrager skal underrette NaturErhvervstyrelsen om nye overdragelser og forlængelse af eksisterende midlertidige overdragelser. Erhverver skal underrette om afkortning af eksisterende midlertidige overdragelser.

- Gå til Fødevareministeriets Tast selv-service
- Gå til "Vejledning om overdragelse af betalingsrettigheder"

Bemærk, at 2012 er det sidste år, hvor du kan overdrage betalingsrettigheder ved at anvende papirudgaven af skemaet. I papirskemaet skal både overdrager og erhverver af rettighederne underskrive overdragelsen.

Du kan finde en oversigt over dine betalingsrettigheder i Tast selv-service. Vær opmærksom på, at registreringen kun omfatter de overdragelser, hvor du har modtaget et brev om, at registreringen er sket.

Varig overdragelse

Du kan overdrage de betalingsrettigheder, som du ejer og råder over varigt (salg). Hvis du ejer betalingsrettigheder som du midlertidigt har bortforpagtet til tredjemand, kan du også sælge disse. Hvis du sælger bortforpagtede betalingsrettigheder, får køber dog først rådighed over rettighederne, når forpagtningen ophører.

Midlertidig overdragelse

Betalingsrettigheder kan kun udlejes (overdrages midlertidigt), hvis det sker samtidigt med bortforpagtning (udlejning) af et støtteberettiget landbrugsareal, der mindst svarer til antallet af betalingsrettigheder målt i hektar.

Ændring af midlertidige overdragelser

Hvis du har fået registreret en midlertidig overdragelse men ønsker at:

- forlænge overdragelsen, er det overdrager fra den oprindelige midlertidige overdragelse, der skal logge på Fødevareministeriets Tast selv-service og indsende skemaet.
- forkorte overdragelsen, er det erhverver fra den oprindelige midlertidige overdragelse, der skal logge på Fødevareministeriets Tast selv-service og indsende skemaet.

Konkurs- og dødsboer

Hvis du skal overdrage betalingsrettigheder fra et konkursbo eller et dødsbo kan du ikke anvende Fødevareministeriets Tast selv-service. Du kan i stedet udfylde papirskemaet, som du finder på NaturErhvervstyrelsens hjemmeside.

Produentskifte

Bemærk, at overdragelse af betalingsrettigheder ikke omfatter andre støtteordninger herunder den nye handyrpræmie.

Tilsagn under miljø- og økologiordningerne er omfattet af reglerne om produentskifte.

- [Hent vejledning om produentskifte](#)

Du finder reglerne her:

Leje af betalingsrettigheder skal ske sammen med et støtteberettiget areal:

- Artikel 43, stk. 2 i Rådets forordning (EF) nr. 73/2009 af 19. januar 2009

NaturErhvervstyrelsen skal underrettes om overdragelse af betalingsrettigheder:

- § 14, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 29 af 18. januar 2012

Indsendelse af skema til overdragelse af betalingsrettigheder

Når der sker en overdragelse af betalingsrettigheder, skal NaturErhvervstyrelsen have besked om det.

Du skal derfor indsende skema til overdragelse af betalingsrettigheder 2012 via Fødevareministeriets Tast selv-service.

- [Gå til Fødevareministeriets Tast selv-service](#)

Skemaet skal være modtaget i NaturErhvervstyrelsen senest 24. april 2012 kl. 23.59.

Bemærk, at hvis du anvender papirudgaven af skemaet, skal du sende skemaet, så det er modtaget i NaturErhvervstyrelsen senest den 24. april 2012.

Tilføjelse af yderligere betalingsrettigheder efter ansøgningsfristen 24. april 2012

Ved ændring af din ansøgning om Enkeltbetaling kan du tilføje yderligere betalingsrettigheder. Du kan tilføje betalingsrettigheder ved at indsende et overdragelseskema, så det er modtaget i NaturErhvervstyrelsen senest den 31. maj 2012 kl. 23.59. Bemærk, at hvis du anvender papirudgaven af skemaet, skal du sende skemaet, så det er modtaget i NaturErhvervstyrelsen senest den 31. maj 2012.

Det er en forudsætning, at erhverver af betalingsrettighederne har indsendt Fællesskema, så det er modtaget senest 21. maj 2012. Denne dato er fristen for forsinket indsendelse af Fællesskema 2012.

Hvis der er tale om en midlertidig overdragelse (med jord), som er sket i perioden 24. april - 31. maj 2012, kan erhverver udnytte betalingsrettighederne i 2012. Udnyttelsen af betalingsrettighederne i 2012 vil dog ske på arealer, som ansøger rådede over 24.

april 2012. Erhverver kan derfor først i 2013 søge for og udnytte betalingsrettigheder på det areal, der blev overdraget sammen med rettighederne.

Overblik over dine overdragelser

I Fødevareministeriets Tast selv-service kan du få et overblik over de overdragelser, du har oprettet og indsendt elektronisk. Du finder dine overdragelser under "Skemaer der er indsendt".

- [Gå til Fødevareministeriets Tast selv-service](#)
- [Gå til "Vejledning om overdragelse af betalingsrettigheder"](#)

Overdragelse til den nationale reserve

Du kan til enhver tid frivilligt overdrage betalingsrettigheder til den nationale reserve. Kontakt NaturErhvervstyrelsen, hvis du vil dette.

Du finder reglen her:

Ved overdragelse af betalingsrettigheder skal NaturErhvervstyrelsen orienteres:

- [§ 14 i bekendtgørelse nr. 29 af 18. januar 2012](#)
- [Artikel 12, stk. 2 i Kommissionens forordning \(EF\) nr. 1120/2009 af 29. oktober 2009](#)

Overdragelse af særlige betalingsrettigheder

Fra og med ansøgningsåret 2012 kan du kun overdrage særlige betalingsrettigheder ved arv eller forskud på arv. Hvis du i andre tilfælde overdrager dine særlige betalingsrettigheder, vil de ved overdragelsen blive ændret til almindelige betalingsrettigheder. Erhverver kan derefter kun udnytte betalingsrettighederne med et støtteberettiget areal og ikke ved at opretholde en husdyrproduktion (kvæg og/eller får).

- [Læs mere om tildeling af nye handyrtillæg i Vejledning om tildeling af handyrtillæg 2012](#)

Du finder reglen her:

Ret til at opretholde særlige betalingsrettigheder ved overdragelse af alle overdragets særlige betalingsrettigheder:

- [Artikel 44, stk. 3 i Rådets forordning \(EF\) nr. 73/2009 af 19. januar 2009](#)

Inddragelse af betalingsrettigheder

Ikke-udnyttede betalingsrettigheder

Betalingsrettigheder skal udnyttes mindst én gang hvert andet år. Det betyder, at betalingsrettigheder, der ikke er udnyttet i 2011, og som heller ikke udnyttes i 2012, bliver inddraget til den nationale reserve. Bemærk, at betalingsrettigheder, der ikke er udnyttet i 2011, skal udnyttes i 2012, for at undgå, at de bliver inddraget.

Hvis antallet af almindelige betalingsrettigheder er højere end det støtteberettigede antal hektar, som anmeldes i Fællesskema 2011 og 2012, vil der være betalingsrettigheder, som ikke udnyttes disse år. Du har mulighed for at ændre på rækkefølgen af de betalingsrettigheder, som udnyttes i ansøgningsåret. Derved sikres, at alle betalingsrettigheder udnyttes mindst én gang i en periode på 2 år.

Hvis du ønsker, at visse betalingsrettigheder skal udnyttes først eller ikke skal udnyttes i ansøgningsåret, kan du oplyse det i Fællesskema 2012.

- [Gå til Tast selv-service](#)
- ["Læs mere om udnyttelse af betalingsrettigheder - rækkefølge"](#)

Ved overdragelse (køb eller leje) af betalingsrettigheder er det vigtigt at vide, hvornår betalingsrettighederne sidst blev udnyttet. Bemærk, at det ansøgers ansvar, at betalingsrettighederne udnyttes mindst en gang hvert andet år.

Som noget nyt modtager ejeren af udlejede betalingsrettigheder brev om inddragelse af rettigheder. Før ansøgningsåret 2011 var det kun den landbruger, der rådede over betalingsrettighederne på inddragelsestidspunktet, der modtog dette brev

Du finder reglerne her:

Inddragelse af uudnyttede betalingsrettigheder:

- [Artikel 42 i Rådets forordning \(EF\) nr. 73/2009 af 19. januar 2009](#)

Prioritering af betalingsrettigheder:

- § 15, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 29 af 18. januar 2012

Pant i betalingsrettigheder og transport i støtten

Ejer af betalingsrettighederne kan pantsætte sine betalingsrettigheder til fx et realkredit- eller pengeinstitut. Pantsætningen betyder, at hvis betalingsforpligtelserne ikke overholdes, kan panthaver via Fogedretten gøre udlæg i betalingsrettighederne.

Når du overdrager betalingsrettigheder via Fødevareministeriets Tast selv-service, kan du se om NaturErhvervstyrelsen har registreret pant i rettighederne. Det fremgår af et J (ja) i kolonnen "Pant", når du har oprettet et skema til overdragelse af betalingsrettigheder.

I forbindelse med salg eller forpagtning kan erhverver få overdraget betalingsrettigheder, som NaturErhvervstyrelsen har registreret pant i. Hvis dette er tilfældet, informeres overdrager og erhverver samt evt. konsulent i det udsendte registreringsbrev. Desuden orienteres parterne om, at pantet kan slettes.

Hvis pantsætningen skal ophæves, kan panthaver indsende et skema til frigivelse af pant sammen med overdragelsesskemaet. NaturErhvervstyrelsen vil så slette pantet, før overdragelsen bliver gennemført.

Gebyr

Når der tages pant i betalingsrettigheder, skal panthaver betale et gebyr på 575 kr. Gebyret skal betales ved den første notering og ved en eventuel senere udvidelse af

pantet.

- Gå til "Vejledningen til underretning om pant"
- Hent skema om "Frigivelse af pant"

Hvis støtten ikke skal udbetales til ansøger

Hvis støtten skal udbetales til en anden end ansøger (fx et realkredit – eller pengeinstitut), skal der indsendes en transporterklæring til NaturErhvervstyrelsen.

- Læs mere i afsnittet "Transport i støtten"

Du finder reglerne her:

Gebyrbetaling ved underretning om pant:

- §§ 1-2 i bekendtgørelse nr. 641 af 25. juni 2008

Tildeling af betalingsrettigheder fra den nationale reserve

I særlige situationer kan der søges om betalingsrettigheder eller tillæg (kvæg-, mælke- eller sukker-) fra den nationale reserve (NR).

Hvem kan søge

Landbrugere, der har overtaget en bedrift eller en del af en bedrift, og som ikke har haft mulighed for at søge om betalingsrettigheder eller tillæg senest 25.

april 2005. Denne dato var den generelle frist for ansøgning om betalingsrettigheder.

Læs mere i disse afsnit, hvis du:

- har købt en bedrift, der var bortforpagtet 25. april 2005
- har overtaget en bedrift/jord ved arv eller forskud på arv
- rådede over jord med juletræer i 2005, som nu er ryddet
- rådede over jord, hvor der var råstofindvinding i 2005, som nu er et landbrugsareal.

Bemærk, at du i alle tilfælde skal råde over jorden i 2012.

- [Gå til skema og vejledning om National Reserve på NaturErhvervstyrelsens hjemmeside](#)

Du finder reglerne her:

Tildeling fra den nationale reserve:

- [§§ 23-24 i bekendtgørelse nr. 29 af 18. januar 2012](#)

Ansøgning om betalingsrettigheder fra den nationale reserve

Du kan indsende ansøgningskemaet til NaturErhvervstyrelsen, således at det senest er modtaget 24. april 2012.

- [Læs mere om ansøgningsfristen i afsnittet "Ansøgning om Enkeltbetaling"](#)

Generelle krav, der skal være opfyldt, for at få tildelt betalingsrettigheder fra reserven:

- Den samlede pålydende værdi af de betalingsrettigheder, der søges om, skal overstige 5.000 kr.
- Du skal have søgt om Enkeltbetaling via Fællesskemaet samme år, du søger fra den nationale reserve.

I de følgende afsnit kan du læse om de situationer, hvor der kan søges om tildeling af betalingsrettigheder fra den nationale reserve. Bemærk, at du i alle tilfælde skal råde over jorden 24. april 2012.

Du finder reglerne her:

Værdien af det tildelte skal mindst udgøre 5.000 kr.:

- [§ 23 i bekendtgørelse nr. 29 af 18. januar 2012](#)

Fristen for indsendelse af ansøgningskema:

- [§ 24, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 29 af 18. januar 2012](#)

Forhøjelse af betalingsrettigheders værdi med tillæg (kvæg-, mælke- eller sukkertillæg)

Hvis bedriften var bortforpagtet 25. april 2005, og en af følgende betingelser er opfyldt, kan der søges om forhøjelse af betalingsrettighedernes værdi:

- Kvægtillæg - Bedriften var en kvægbedrift, og forpagtningen omfattede de relevante driftsbygninger (staldbygninger mv.).
- Mæketillæg - Bedriften var en mælkebedrift, og forpagtningsaftalen omfattede mælkekvoten.
- Sukkertillæg - Bedriften havde 8. marts 2006 en aftale med Danisco om levering af sukkerroer. Forpagtningsaftalen omfattede sukkerkvoten, og bortforpagtningen udløb efter 8. marts 2006.

Bemærk, at det er et krav for at få tildelt betalingsrettigheder forhøjet med tillæg, at de betingelser, der er nævnt i afsnittene om de særlige situationer, er opfyldt.

Du finder reglerne her:

Forhøjelse af betalingsrettigheder eller enhedsværdien:

 Artikel 41 i Rådets forordning (EF) nr. 73/2009 af 19. januar 2009

- § 21, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 29 af 18. januar 2012

Købt bedrift, der var bortforpagtet 25. april 2005

Du kan søge om betalingsrettigheder, hvis du senest 15. maj 2004 har købt en bedrift, der var bortforpagtet 25. april 2005. Du kan også søge, hvis du har købt en del af en bedrift.

Ansøgningen kan indsendes, når du får den bortforpagtede bedrift tilbage.

Dette gælder dog kun ved forpagtningsaftaler med en samlet løbetid på minimum 5 år, og hvor aftalen ikke har været fornyet.

Det er yderligere en betingelse, at du inden for et år efter forpagtningens udløb:

- indleder din landbrugsaktivitet, hvis du ikke er landbruger når forpagtningen ophører, eller
- udvider din landbrugsaktivitet til at omfatte den bortforpagtede bedrift.

Du finder reglerne her:

Hvem er berettiget til at søge:

- Artikel 19, stk. 4 samt artikel 22, stk. 2
i Kommissionens forordning (EF) nr. 1120/2009
- § 25, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 29 af 18. januar 2012

Overtaget bedrift/jord ved arv eller forskud på arv

Du kan søge om betalingsrettigheder, hvis du ved arv eller forskud på arv har overtaget en bedrift, der var bortforpagtet til tredje mand på ansøgningstidspunktet i 2005. Du kan også søge, hvis der er tale om en del af en bedrift.

Det er en betingelse, at arven skal være fra en landbruger, der før 25. april 2005:

- blev pensioneret fra landbrugserhvervet, eller
- afgik ved døden.

Du finder reglen her:

Ansøgning om betalingsrettigheder fra den nationale reserve:

- Artikel 20, stk. 1 i Kommissionens forordning (EF) nr. 1120/2009 af 29. oktober 2009

Areal med juletræer i 2005, som nu er ryddet

Du kan søge om betalingsrettigheder, hvis du 25. april 2005 rådede over landbrugsarealer, der på dette tidspunkt blev anvendt til produktion af juletræer.

Det er en betingelse, at arealet skal være etableret som dyrkbar landbrugsjord, herunder rodfræset inden 1. januar det år, du søger fra den nationale reserve.

Du finder reglen her:

Ansøgning om betalingsrettigheder fra den nationale reserve:

- [§ 24 i bekendtgørelse nr. 29 af 18. januar 2012](#)

Arealer, hvor der var råstofindvinding i 2005, som nu er et landbrugsareal

Du kan søge om betalingsrettigheder, hvis du 25. april 2005 rådede over landbrugsarealer, der på dette tidspunkt blev anvendt til råstofindvinding. Det er et krav, at indvindingen er sket efter råstofloven.

Du kan indsende en ansøgning, når du igen råder over arealet og har inddraget det som dyrkbar landbrugsjord.

Eksempler på arealer med råstofindvinding er arealer, der blev anvendt til indvinding af:

- sten, grus, sand
- ler, kalk, kridt
- tørv, muld.

Det er en betingelse, at arealet skal være reetableret som dyrkbar landbrugsjord inden 1. januar det år, du søger fra den nationale reserve.

Du finder reglen her:

Ansøgning om betalingsrettigheder fra den nationale reserve:

- § 24 i bekendtgørelse nr. 29 af 18. januar 2012

6. Udbetaling og kontrol

I menuen til venstre kan du læse om udbetaling af Enkeltbetaling, kontrol og nedsættelse af støtten samt behandling og offentliggørelse af data om støtte.

Udbetaling af Enkeltbetaling

Enkeltbetaling bliver udbetalt i perioden fra 1. december i ansøgningsåret og til 30. juni det følgende år.

I menuen til venstre kan du læse om følgende relaterede emner:

Størrelsen af udbetalingen

Den udbetalte støtte i form af Enkeltbetaling afhænger af dit støtteberettigede areals størrelse og betalingsrettighedernes værdi.

Omregning fra euro til danske kroner

Enkeltbetaling beregnes i euro, men bliver udbetalt i danske kroner.

Støtten udbetales til din NemKonto

Støtten bliver udbetalt til den konto, der er registreret som ansøgers NemKonto.

Transport i støtten

Støtten udbetales til den, der indsender ansøgning om Enkeltbetaling, uanset om arealerne overdrages til en anden landbruger i løbet af kalenderåret. Dette gælder, medmindre der er noteret transport eller udlæg i støtten.

Du finder reglerne her:

Perioden for udbetaling:

- Artikel 29, stk. 2 i Rådets forordning (EF) nr. 73/2009 af 19. januar 2009

Udbetalingens størrelse:

- Artikel 56-57 i Kommissionens forordning (EF) nr. 1122/2009 af 29. oktober 2009

Udbetaling i danske kroner:

- Artikel 3 i Kommissionens forordning (EF) nr. 1913/2006
- Artikel 45, stk. 2 i Rådets forordning (EF) nr. 1290/2005

Udbetaling til NemKonto:

- § 7 i bekendtgørelse nr. 766 af 5. juli 2006
- § 1 i bekendtgørelse af lov nr. 798 af 28. juni 2007

Transport i støtten:

- § 27 i bekendtgørelse nr. 29 af 18. januar 2012
- Artikel 82, stk. 6 i Kommissionens forordning (EF) nr. 1122/2009 af 30. november 2009

Størrelsen af udbetalingen

Den udbetalte Enkeltbetaling afhænger af dit støtteberettigede areals størrelse og betalingsrettighedernes værdi.

Du kan maksimalt få udbetalt støtte for et areal svarende til dine betalingsrettigheder. Hvis du fx ansøger om støtte for et støtteberettiget areal på 100,00 ha og kun råder over betalingsrettigheder for 90,00 ha, vil du få udbetalt Enkeltbetaling for 90,00 ha.

Det udbetalte støttebeløb afhænger af værdien af dine betalingsrettigheder. Værdien varierer efter typen af betalingsrettigheder og eventuelle tillæg.

Enkeltbetalingen beregnes på grundlag af gennemsnitsværdien af de betalingsrettigheder, der er anmeldt sammen med et areal.

Du skal være opmærksom på, at der sker fradrag i støtten, hvis den samlede støtte under en række direkte støtteordninger overstiger 5.000 euro (graduering) og 300.000 euro (progressiv graduering).

NaturErhvervstyrelsen kan desuden nedsætte støtten pga. arealafvigelser, forsinket indsendelse af Fællesskema, manglende overholdelse af krydsoverensstemmelse m.v.

- [Læs mere i afsnittet "Betalingsrettighedernes værdi"](#)
- [Læs mere om "udnyttelse af alle typer betalingsrettigheder"](#)

Fradrag i støttebeløb på over 5.000 euro (graduering)

Hvis den samlede direkte landbrugsstøtte er større end 5.000 euro, fratrækkes 10 % af den del af støtten, som ligger over 5.000 euro. (ca. 37.209 kr.).

Den direkte støtte omfatter disse ordninger:

- Enkeltbetaling
- Handyrpræmie
- Særlig miljøstøtte under artikel 68
  - Ekstensivt landbrug
  - Pleje af EB-støtteberettigede græsarealer
  - Etablering af flerårige energiafgrøder.
  - Produktion af flerårige energiafgrøder
  - Støtte til landbrugere til afgrødevariation
  - Etablering af økologiske frugttræer og bærbuske

Størstedelen af fradraget, dvs. ca. 80 %, bliver stillet til rådighed for ordninger under landdistriktsprogrammet i Danmark.

- [Læs mere om støtteordninger i tilskudsguiden på NaturErhvervstyrelsens hjemmeside](#)

Fradrag i støttebeløb på over 300.000 euro (progressiv graduering)

Hvis den samlede direkte landbrugsstøtte er større end 300.000 euro (2.232.510kr.), fratrækkes yderligere 4 % af den del af støtten, som ligger over 300.000 euro.

Nationalt loft for direkte støtte

Hvis Danmarks nationale loft for udbetaling af direkte landbrugsstøtte overskrides, vil udbetalingerne blive reduceret, og du vil få besked herom i forbindelse med din udbetaling. Der henvises til bilag VIII til Rådets forordning (EF) nr. 73/2009 af 19. januar 2009.

Du finder reglerne her:

Fradrag i støttebeløb:

- Artikel 7, stk. 1 , litra c) i Rådets forordning (EF) nr. 73/2009 af 19. januar 2009
- Artikel 7, stk. 2 i Rådets forordning (EF) nr. 73/2009 af 19. januar 2009
- Artikel 9 i Rådets forordning (EF) nr. 73/2009 af 19. januar 2009

Nationalt loft for direkte støtte:

- Artikel 8, stk. 1 i Rådets forordning (EF) nr. 73/2009 af 19. januar 2009

Omregning fra euro til danske kroner

Betalingsrettighedernes værdi er fastsat i euro, og Enkeltbetaling beregnes i euro, men det samlede støttebeløb bliver omregnet til danske kroner med den eurokurs, der gælder den sidste bankdag før 1. oktober i ansøgningsåret. Der vil derfor i hvert ansøgningsår ske ændringer i det udbetalte støttebeløb.

Alle beløb, der er angivet i danske kroner i denne vejledning, er omregnet med 2011-kursen på 7,4417 kr., medmindre andet er angivet.

Du finder reglen her:

Omregningskurs:

- [Artikel 45, stk. 2 i Rådets forordning \(EF\) nr. 1290/2005 af 21. juni 2005](#)

Støtten udbetales til din NemKonto

Støtten bliver udbetalt til den konto, der er registreret som ansøgers NemKonto. Du kan indberette og ændre den konto, du ønsker som din NemKonto på to måder:

1. I din bank (eller netbank).
2. På www.nemkonto.dk med digital signatur (dette gælder dog ikke virksomheder).

Vær særlig opmærksom på at ændre NemKontoen, hvis bedriften skifter bank, eller der dannes en virksomhed med nyt CVR-nr. og ny konto.

- Gå til www.nemkonto.dk

Transport i støtten

Støtten udbetales til den, der indsender ansøgning om Enkeltbetaling, uanset om arealerne overdrages til en anden landbruger i løbet af kalenderåret, medmindre der er noteret transport i støtten.

Hvis en anden end ansøger skal have støtten udbetalt, indsender du skemaet "Transport af EU- eller nationalt støttebeløb". NaturErhvervstyrelsen noterer transporten, eventuelt efter andre kreditorer. Vi tager forbehold for statens modregningsret.

- Hent skemaet Transport af EU- eller nationalt støttebeløb

Indberetning til Skat

NaturErhvervstyrelsen indberetter den udbetalte støtte til SKAT på ansøgerens CVR/CPR-nr. Dette gælder også de tilfælde, hvor der er indsendt en transport, og hvor støtten derfor udbetales til transporthaver.

Kontrol og nedsættelse af støtte

Hvert år kontrollerer NaturErhvervstyrelsen alle modtagne Fællesskemaer administrativt. Derudover udvælger NaturErhvervstyrelsen hvert år et antal ansøgere, som skal kontrolleres på stedet.

Formålet med kontrollen er at sikre, at reglerne for udbetaling af støtte bliver overholdt.

Læs mere i menuen til venstre.

Kontrol i forhold til markblokke

Kontrol sker på grundlag af din indsendte ansøgning og markblokregistret.

Det er kun arealer inden for markblokkene, som er støtteberettigede. Dette betyder, at hvis du har arealer, som ligger uden for markblok, bliver de ikke medregnet til det støtteberettigede areal.

Bemærk, at det for alle arealer gælder, at du skal have rådighed over dem på ansøgningsfristen for at kunne få Enkeltbetaling for dem.

Har du indsendt forslag om ændring af markblokken inden ændringsfristen 31. maj 2012, vil de blive behandlet løbende og medregnet til det støtteberettigede areal, hvis arealet er anmeldt, indtegnet og betingelserne for støtte er opfyldt. Det samme gælder marker anmeldt uden for markblok (dvs. anmeldt i markblok 999999-99).

Mindre arealer uden for markindtegning

Ved kontrol kan der efter en konkret vurdering medregnes mindre arealer, som er beliggende uden for markindtegningen, men inden for markblokken. Disse mindre

arealer (der ikke er indtegnet som en del af marken) kan kun medregnes, hvis det alene kan tilskrives en mindre unøjagtighed i indtegningen. Egentlige marker/arealer, som ikke er indtegnet, bliver ikke medregnet.

Marker uden for markblok ved kontrolbesøg

Hvis det i forbindelse med et kontrolbesøg konstateres, at et anmeldt areal ligger helt eller delvist uden for markblok, vil NaturErhvervstyrelsen kun medregne den del af arealet, der ligger i markblokken

- [Læs mere i afsnittet "Markblokke og markkort"](#)
- [Læs mere om indtegning af marker uden for markblok i afsnittet "Marker uden for markblok"](#)

Bemærk, at enhver afvigelse mellem det anmeldte og det fastslåede (godkendte) areal vil kunne danne grundlag for nedsættelse af støtten og beregning af eventuel yderligere nedsættelse.

Du finder reglen her:

Indtegning af marker:

- [§ 4, stk. 2-4 i bekendtgørelse nr. 28 af 18. januar 2012](#)

Administrativ kontrol

Den administrative kontrol omfatter alle ansøgninger. NaturErhvervstyrelsen kontrollerer bl.a., om det samlede ansøgte areal i en markblok overstiger markblokkens areal. Hvis dette er tilfældet, opstår der en såkaldt krydskontrol.

En anden type administrativ arealkontrol, som NaturErhvervstyrelsen foretager, er, når vi er usikre på, om støttebetingelserne er overholdt på et areal. I disse tilfælde vil ansøger modtage brev, hvor der skal redegøres for arealets beskaffenhed.

Én ansøger i markblokken

Hvis ansøger er alene i en markblok, hvor der er anmeldt et for stort areal, vil NaturErhvervstyrelsen nedskrive det anmeldte areal til markblokkens areal.

Flere ansøgere i markblokken

Hvis der er flere ansøgere i en markblok, som er overanmeldt, afhænger sagsgangen af svarene på krydskontrolbrevene. De enkelte ansøgere får mulighed for at fastholde eller nedskrive deres anmeldte arealer. Formålet med dette er, at det samlede markblokareal kommer til at svare til det registrerede areal hos NaturErhvervstyrelsen.

Forholdsmæssig nedskrivning

NaturErhvervstyrelsen kan inden for visse rammer foretage en forholdsmæssig nedskrivning af arealerne til markblokarealet. Ansøger kan klage over nedskrivningen.

Du finder reglerne her:

Administrativ kontrol:

- Artikel 28 og 29 i Kommissionens forordning (EF) nr. 1122/2009 af 30. november 2009

Forholdsmæssig nedskrivning:

- Artikel 28, stk. 3 i Kommissionens forordning (EF) nr. 1122/2009 af 30. november 2009

Kontrol på stedet

Kontrollen af forholdene på stedet sker enten ved telemåling eller ved kontrol på selve bedriften.

Telemåling

Telemåling vil sige, at kontrollen gennemføres ved hjælp af aktuelle satellitfotos eller flyfotos (ortofotos).

Hvis kontrollen kan afsluttes på baggrund af telemålingskontrol, modtager ansøgeren et brev med kontrolresultatet, herunder opmålingsresultaterne.

Du finder reglen her:

Telekontrol:

- Artikel 35 i Kommissionens forordning (EF) nr. 1122/2009 af 30. november 2009

Kontrol på bedriften

I nogle tilfælde kan opmålingerne eller kontrollen af, om støttebetingelser og andre krav er overholdt, ikke foretages alene på grundlag af aktuelt billedmateriale fra kontrolåret. I disse tilfælde udfører vi kontrol på bedriften.

Kontrolbesøg foretages uanmeldt eller med et kort varsel på højst 48 timer.

Hvis din bedrift udtages til kontrol, har du pligt til at medvirke til, at kontrollen kan gennemføres. Hvis du ikke selv kan være til stede på bedriften under kontrolbesøget, skal du finde en stedfortræder. Dette gælder også, hvis du ikke opholder dig på bedriften i en længere periode.

Kontrolløren kan ikke udtale sig om, hvorvidt de konstaterede forhold på bedriften vil medføre, at støtten bliver nedsat. Dette afgøres senere af NaturErhvervstyrelsen.

Kontrolresultatet sendes til ansøgeren senest 10 arbejdsdage efter kontrollens gennemførelse. Der vil dog kunne forekomme situationer, hvor denne frist ikke kan overholdes, f.eks. hvis kontrolløren venter på dokumentationsmateriale, eller hvis der foretages kontrol af flere ansøgere i samme område samtidigt, da det er mest hensigtsmæssigt at færdiggøre kontrolarbejdet for hele området, inden kontrolresultaterne sendes ud.

Kan en kontrol ikke gennemføres på grund af forhold, som du er årsag til, vil din ansøgning om Enkeltbetaling blive afvist.

Du finder reglerne her:

Underretning om kontrol:

- Artikel 27, stk 1 i Kommissionens forordning (EF) nr. 1122/2009 af 30. november 2009

Forhindre gennemførelse af kontrol:

- Artikel 26, stk. 2 i Kommissionens forordning (EF) nr. 1122/2009 af 30. november 2009

Hvis der konstateres overtrædelse af regler

Hvis kontrollen giver anledning til bemærkninger, foretager NaturErhvervstyrelsens lokale afdeling en skriftlig høring. Her får du mulighed for at give dine kommentarer. NaturErhvervstyrelsen tager stilling til dine kommentarer, inden der træffes afgørelse.

Udbetaling af støttebeløb sker efter endt sagsbehandling

Du vil modtage et afgørelsesbrev, hvis der er sket en reduktion af støttebeløbet. Du kan klage over afgørelsen. Afgørelsesbrevet vil være vedlagt en klagevejledning.

Bemærk, at resultatet af kontrollen vil kunne danne grundlag for en genoptagelse af tidligere års ansøgninger om Enkeltbetaling med risiko for tilbagebetaling af støtte og inddragelse af eventuelt uberettiget tildelte betalingsrettigheder.

- [Læs mere i afsnittet "Uberettiget udbetalt støtte"](#)

Nedsættelse af støtten

Støtten kan blive nedsat, hvis der registreres afvigelser mellem det anmeldte areal og det fastslåede (godkendte) areal. Hvis dette er tilfældet, vil støtten blive beregnet på baggrund af det areal, som opfylder støttebetingelserne (det fastslåede areal).

Er der i Fællesskemaet anmeldt et større areal, end der er betalingsrettigheder til, vil det overskydende areal ikke indgå i beregningen af en eventuel arealafvigelse.

Støtten for det fastslåede areal beregnes på basis af gennemsnitsværdien pr. ha af dine betalingsrettigheder for det samlede anmeldte areal.

Læs mere i de følgende afsnit.

Arealafvigelser

Arealafvigelser er inddelt i 4 kategorier afhængig af størrelsen:

- Ved arealafvigelser op til og med 3 % (og højst 2 ha): Det anmeldte areal nedsættes, så det svarer til det fastslåede areal. Det betyder, at ansøger får fuld støtte til det fastslåede areal.
- Ved arealafvigelser i intervallet over 3 % til og med 20 % (eller over 2 ha): Det fastslåede areal nedsættes med det dobbelte af arealafvigelsen. Det betyder, at ansøger får udbetalt støtte for det beregnede areal.

- Ved arealafvigelser over 20 % til og med 50 %: Støtten bortfalder inden for afgrødegruppen. Det betyder, at ansøger ikke vil få udbetalt Enkeltbetaling det pågældende år.
- Ved arealafvigelser over 50 %: Støtten bortfalder inden for afgrødegruppen. Det betyder, at ansøger ikke vil få udbetalt Enkeltbetaling det pågældende år. Desuden vil ansøger blive udelukket i en periode på op til 3 år fra at modtage et beløb, der svarer til forskellen mellem støtten for det anmeldte areal og det fastslåede areal. Beløbet vil blive modregnet i alle betalinger fra NaturErhvervstyrelsen i op til 3 år, eller indtil beløbet er fuldt modregnet. Er beløbet ikke fuldt modregnet efter 3 år, bortfalder kravet.

Du finder reglen her:

Nedsættelse og udelukkelse ved overanmeldelse:

- Artikel 58 i Kommissionens forordning (EF) nr. 1122/2009 af 30. november 2009

Anmeldelse af alle arealer

Du skal i Fællesskemaet anmelde alle landbrugsarealer, herunder både marker, der ikke søges støtte for, og arealer under 0,30 ha. Hvis ikke alle arealer er anmeldt, og summen af de ikke-anmeldte arealer overstiger 3 % af dit anmeldte areal, vil du blive pålagt en nedsættelse af støtten.

Nedsættelse af støtten udgør op til 3 % af al direkte støtte, der udbetales for det pågældende ansøgningsår.

Alle arealer skal anmeldes for at sikre en korrekt opgørelse af de arealer, som er omfattet af reglerne om krydsoverensstemmelse.

- [Læs mere i afsnittet "Hvad betyder kravene om krydsoverensstemmelse for dig?"](#)

Du finder reglerne her:

Anmeldelse af alle arealer og beregningsgrundlag:

- [Artikel 55, stk. 1 og artikel 57, stk. 2 i Kommissionens forordning \(EF\) nr. 1122/2009 af 30. november 2009](#)

Forsætlige afvigelser

Hvis NaturErhvervstyrelsen afgør, at dine arealafvigelser skyldes forsætlige (bevidste) forhold, vil hele din støtte for det pågældende ansøgningsår bortfalde, hvis der er tale om forsætlige afvigelser på over 0,5 % eller over 1 ha.

En afvigelse er forsættlig, når den skyldes en bevidst handling. Dette er tilfældet, hvis du anmelder et areal, du ved ikke er støtteberettiget. Vi betragter det også som forsæt, hvis vi mener, at du burde have vidst, at arealerne ikke er støtteberettigede.

Eksempel:

Det kan være en forsættlig overanmeldelse, hvis en landbruger anmelder en golfbane. Vi mener, at det bør stå landbrugeren klart, at en golfbane ikke er et landbrugsareal. Vi vil basere vores synspunkt på, at en golfbane specifikt er nævnt som et eksempel på en type areal, der ikke er støtteberettiget. Ligeledes er der ingen tvivl om hovedanvendelsen af en golfbane.

Ved forsætlige afvigelser på mere end 20 %

NaturErhvervstyrelsen giver afslag på ansøgningen. Hele støtten vil bortfalde. Desuden vil ansøger blive udelukket i en periode på op til 3 år fra at modtage et beløb, der svarer til forskellen mellem støtten for det anmeldte areal og det fastslåede areal. Beløbet vil blive modregnet i alle betalinger fra NaturErhvervstyrelsen i op til 3 år, eller indtil beløbet er fuldt modregnet. Er beløbet ikke fuldt modregnet efter 3 år, bortfalder kravet.

Du finder reglen her:

Forsættelig anmeldelse af for stort areal:

- Artikel 60 i Kommissionens forordning (EF) nr. 1122/2009 af 30. november 2009

Fælles græsningsarealer hvor støttebetingelserne ikke er opfyldt

Hvis støttebetingelserne ikke er opfyldt for hele arealet, vil der ske en forholdsmæssig nedsættelse af det anmeldte areal for samtlige ansøgere, som har anmeldt marker i markblokken. Dette sker uden hensyn til:

- de faktiske ejerforhold, dvs. arealernes geografiske beliggenhed i forhold til matrikelkort.
- om enkelte ansøgere har et miljø- eller økologitilsagn for marker i markblokken og derfor har indtegnet deres marker på markkort.

Først opmåles det støtteberettigede areal i markblokken, herefter fordeles dette godkendte areal på hver ansøger i forhold til deres anmeldte areal.

- [Læs mere i afsnittet "Markblokke med fælles græsningsarealer"](#)
- [Læs mere i afsnittet "Indtegnning af marker i fælles græsningsarealer"](#)

Du finder reglen her:

Forholdsmæssig nedsættelse:

- Artikel 34, stk. 5 i Kommissionens forordning (EF) nr. 1122/2009 af 30. november 2009

Ændring af afgrødekoder

Den anmeldte afgrøde skal være korrekt i forhold til den afgrøde, som findes på marken. Du har som landmand pligt til altid at indberette den rigtige afgrøde og ændre den indberettede kode, hvis den ikke er rigtig. Der kan ikke ændres afgrødekoder i ansøgningen efter ændringsfristen 31. maj. Når du ændrer afgrødekode efter ændringsfristen 31. maj, skal du være opmærksom på, at det kan få betydning for din ansøgning. Ved en kontrol vil der som hovedregel blive taget udgangspunkt i den anmeldte afgrødekode. I visse tilfælde kan kontrolløren dog ændre afgrødekoden til det, som rent faktisk er konstateret på marken.

Eksempel - Nedsættelse af kvælstofkvote

NaturErhvervstyrelsen vil ændre afgrøden til en afgrødekode for græs og kløvergræs uden kvælstofnorm (afgrødekode 264), hvis det ved kontrollen konstateres, at en omdriftsgræsmark:

- ikke er udnyttet landbrugsmæssigt (afgjort af kontrolløren), og
- ikke vil blive udnyttet landbrugsmæssigt (efter oplysning fra ansøger).

Eksempel - God landbrugs- og miljømæssig stand (GLM)

Hvis det ved kontrollen konstateres, at en mark med permanent græs ikke er slået eller afgræsset inden for det seneste år, vil der som følge af kontrollen ikke kunne ændres afgrødekode til udyrket. Der vil således blive registreret en overtrædelse af GLM-bestemmelserne med sanktion som følge.

- Læs mere om afgrødekoder i Vejledning til Fællesskema 2012

Eksempel på forskel mellem anmeldt og fastslået areal

Eksempel på fastlæggelse af areal	
En landbruger søger Enkeltbetaling for:	20,00 ha
Landbrugeren råder over 19 betalingsrettigheder svarende til 19,00 ha ved udløb af ansøgningsfristen. Det betyder, at det korrigerede ansøgte areal er:	19,00 ha
Ved kontrol viser det sig, at det fastslåede areal kun udgør:	18,00 ha
Dette giver en arealafvigelse på $(19,00 - 18,00)$ ha =	1,00 ha
Afvigelsen på 1,00 ha udgør i forhold til det fastslåede areal på 18,00 ha $(1,00/18,00 \times 100)$:	5,56 %
Da afvigelsen overstiger 3 %, nedsættes det fastslåede areal med det dobbelte af afvigelsen, svarende til:	2,00 ha
Arealet, der herefter danner grundlag for udbetaling af støtte (18,00 – 2,00 ha):	16,00 ha

Eksempel fortsat - udregning af støtte	
<p>Landbrugeren råder over 19,00 betalingsrettigheder, der fordeler sig således:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 16 betalingsrettigheder à 2.500 kr.: • 3 betalingsrettigheder à 2.100 kr.: <p>med en samlet værdi på:</p>	<p>40.000 kr.</p> <p>6.300 kr.</p> <p>46.300 kr.</p>
<p>Til brug for beregning af støttebeløbet beregnes gennemsnittet af de 19 anmeldte betalingsrettigheder til (46.300 kr. / 19,00 kr./ha):</p>	<p>2.436,84 kr.</p>
<p>Støttebeløbet kan herefter beregnes til (2.436,84 x 18,00) kr:</p>	<p>43.863,12 kr.</p>
<p>Nedsættelse af støtten udgør 2,00 ha. Værdien af nedsættelse af støtten beregnes (2,00 ha x 2.436,84 kr.):</p>	<p>4.873,68 kr.</p>
<p>Landbrugeren får i alt udbetalt (43.863,12 – 4.873,68 kr.):</p> <p>(Inden graduering og eventuelt andre nedsættelser, fx hvis Fællesskema er modtaget efter 24. april 2012).</p>	<p>38.989,44 kr.</p>

Uberettiget udbetalt støtte

Hvis der uberettiget er udbetalt et støttebeløb, stiller NaturErhvervstyrelsen krav om tilbagebetaling.

Uberettiget udbetalt støtte skal ifølge renteloven tilbagebetales med tillæg af rente, dog minimum 50 kr.

- Gå til renteloven (bekendtgørelse af lov om renter ved forsinket betaling m.v.)

Betalingsrettigheder tildelt landbrugere før 1. januar 2009, anses for at være retmæssigt tildelt fra 1. januar 2010.

Dette gælder dog ikke betalingsrettigheder, som er tildelt på grundlag af en faktisk forkert ansøgning.

- Læs mere i afsnittet "Betalingsrettigheder"

Hvis det i forbindelse med kontrol konstateres, at du har fået tildelt betalingsrettigheder på et forkert grundlag, vil disse betalingsrettigheder blive inddraget til den nationale reserve.

Du finder reglerne her:

Opkrævning af uretmæssigt udbetalte beløb og inddragelse af uretmæssigt tildelte rettigheder:

- Artikel 80 og 81 i Kommissionens forordning (EF) nr. 1122/2009 af 30. november 2009

Bøder og strafbare forhold

NaturErhvervstyrelsen kan pålægge ansøgere en bøde for overtrædelse af de nationale bestemmelser for ordningen Enkeltbetaling.

Betales bøden ikke, overgives sagen til politiet til retslig forfølgelse. Sagen vil herefter blive afgjort ved domstolene.

Strafbare forhold vil normalt medføre udelukkelse fra at søge Enkeltbetaling.

Hvis der konstateres overtrædelser af strafferetlige forhold, som eksempelvis dokumentfalsk eller bedrageri, anmelder NaturErhvervstyrelsen sagen til politiet.

Du finder reglen her:

Straffebestemmelser:

- § 23, stk. 1 i bekendtgørelse af lov nr. 445 af 23. april 2010

Klagemulighed

Du har mulighed for at klage over NaturErhvervstyrelsens afgørelse til Fødevareministeriets Klagecenter.

Du skal sende klagen til:

Fødevareministeriets Klagecenter
c/o NaturErhvervstyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V

Klagen skal være modtaget af NaturErhvervstyrelsen senest 4 uger fra den dato, hvor du har modtaget afgørelsen.

Du finder reglen her:

Mulighed for at klage:

- [§ 4 i bekendtgørelse nr. 954 af 9. september 2011](#)

Behandling og offentliggørelse af data

Når du indsender Fællesskema 2012 til NaturErhvervstyrelsen, skal du være opmærksom på følgende forhold i relation til persondataloven:

- at de afgivne oplysninger i Fællesskema 2012 vil blive behandlet af NaturErhvervstyrelsen i forbindelse med afgørelsen om udbetaling af støtte fra NaturErhvervstyrelsen
- at NaturErhvervstyrelsen, Nyropsgade 30, 1780 København V, er dataansvarlig
- at du i medfør af § 31 i persondataloven kan anmode om indsigt i, hvilke oplysninger der behandles i forbindelse med din ansøgning
- at du i medfør af § 37 i persondataloven, på begæring, har krav på at få berigtiget, slettet eller blokeret oplysninger, der viser sig urigtige eller vildledende, eller på lignende måde er behandlet i strid med lovgivningen.

Endvidere skal du være opmærksom på, at hvis du tildeles støtte, så kan visse oplysninger fra Fællesskema 2012 offentliggøres på Internettet af NaturErhvervstyrelsen med hjemmel i lovgivningen.

Ønsker du nærmere oplysninger om disse forhold, er du velkommen til at rette henvendelse til NaturErhvervstyrelsen, Jura: jura@naturerhverv.dk.

Overførsel til GLR

Alle oplysninger i dit Fællesskema vil blive overført til Generelt LandbrugsRegister (GLR)/Centralt HusdyrbrugsRegister (CHR), som er et grunddataregister for Fødevareministeriets område.

Et af formålene med GLR/CHR er, at de registrerede så vidt muligt kun skal afgive grundoplysninger én gang. Herefter gemmes oplysningerne centralt, så alle institutioner under Fødevareministeriets område kan bruge eller genbruge dem.

I overensstemmelse med persondatalovens regler om indsigtsret i § 31, kan du få oplyst, hvad der er registreret om dig i GLR/CHR. Hvis du ønsker indsigt, skal du indsende en begæring herom til den af ministeriets institutioner eller databehandlere, du normalt har kontakt med.

Der gøres opmærksom på, at støttemodtageres data er undergivet offentlighed med de begrænsninger, der følger af lovgivningen.

Du finder reglen her:

Behandling af personoplysninger:

- Lov nr. 429 af 31. maj 2000 (Persondataloven), senest ændret ved lov nr. 422 af 10. maj 2011

Ordliste

Dette er en liste med korte forklaringer af ord. Se de relevante afsnit i vejledningen og eventuelt relaterede henvisninger for det fulde regelsæt på området.

Afvigelse	Arealafvigelse mellem det anmeldte areal i ansøgningen og det fastslåede areal.
Afgrødegruppe	I Enkeltbetalingen findes en afgrødegruppe omfattende: <ul style="list-style-type: none"> • Dyrkede/udyrkede arealer inklusive permanente græsarealer.
Afkobling af støtte	Afkobling sker, når en hidtil produktionsafhængig støtteordning ophører, og det samlede støttebeløb fordeles på betalingsrettigheder. Se i øvrigt " Koblet støtte ".
Agerjord	Arealer, der dyrkes med afgrøder, og arealer, der er udyrkede og som holdes i god landbrugs- og miljømæssig stand, samt arealer i væksthuse og under permanent eller midlertidig overdækning.
Aktiv landbruger	En person der udøver en

	landbrugsaktivitet.
Anmeldt areal	Det areal, der anmeldes i ansøgningen om Enkeltbetaling i markplanen i Fællesskemaet.
Basisværdi	Den arealbaserede værdi af en betalingsrettighed. Dvs. værdien pr. ha, uden tillæg.
Bedrift	Alle de produktionsenheder landbrugeren driver i Danmark under samme CVR-nr.
Betalingsrettighed	Betalingsrettigheder danner grundlag for udbetaling af Enkeltbetaling. En betalingsrettighed udnyttes i de fleste tilfælde med en ha støtteberettiget areal. Nogle betalingsrettigheder udnyttes med en mindre del, som eksempelvis 0,5 ha støtteberettiget areal.
Braklagt areal	Arealer, der ligger brak, betegnes i Enkeltbetalingen som udyrkede arealer.
Direkte landbrugsstøtte	Direkte landbrugsstøtte er direkte betalinger til landbrugere fra følgende ordninger: Enkeltbetaling, Præmier for handyr (ny ordning), Ekstensivt Landbrug, Etablering af flerårige

	<p>energiafgrøder, Pleje af EB-støtteberettigede græsarealer, Produktion af flerårige energiafgrøder, Støtte til landbrugere til afgrødevariation og Etablering af økologiske frugttræer og bærbuske.</p>
Dyrkbare arealer	<p>Arealer, der under normale vejrforhold er egnet til mekanisk jordbehandling og høst i perioden fra 15. maj - 15. september. For permanente græsarealer gælder dog, at arealerne skal kunne afgræsses eller slås i perioden fra 1. juni - 31. august.</p>
Dyrkede arealer	<p>Arealer, der drives landbrugsmæssigt og i overensstemmelse med god landmandspraksis og lokalt anerkendte normer.</p>
Enkeltbetaling	<p>Betegnelse for EU-landbrugsstøtteordning indført i 2005.</p>
Ekspropriation	<p>Når offentlige myndigheder varigt eller for en periode overtager et areal.</p>
Fastslået areal	<p>Det areal, der opfylder betingelserne for Enkeltbetaling.</p>
Flerårige kulturer	<p>Artiskokker, asparges, rabarber,</p>

	<p>hindbær, brombær, morbær, loganbær, ribs, solbær, stikkelsbær, tranebær, blåbær og andre frugter af slægten Vaccinium.</p>
Fællesskemaet/Fællesskema 2012	<p>Det skema, som skal benyttes til ansøgning om støtte eller tilsagn under en række ordninger. Skemaet benyttes også til indberetning af oplysninger om økologisk drift og til gødningsplanlægning.</p>
GLM	<p>God landbrugs- og miljømæssig stand.</p>
Graduering	<p>Det samlede direkte støttebeløb der overstiger 5.000 euro, nedsættes med 10 % i 2012. Beløb over 300.000 kr. fratrækkes yderligere 4 % (progressiv graduering).</p>
Græsarealer	<p>Græsarealer omfatter permanente græsarealer og græsarealer i omdrift.</p>
Græs i omdrift	<p>Areal, der anvendes til dyrkning af græs eller andet grøntfoder. Både hvis der er tale om naturlige (selvsåede) eller dyrkede (tilsåede) arealer, som har været dyrket med en anden afgrøde end græs og andet</p>

	grøntfoder inden for de seneste 5 år.
Græsningsret	En græsningsret giver ret til at sætte dyr på græs eller tage slæt på arealet, mens arealet i øvrigt henligger for ejers/forpagters regning og risiko.
Handyrtillæg (HD-tillæg)	Tillæg tildeles ved afkobling af handyrpræmier i 2012.
Kartoffelstivelsestillæg (KS-tillæg)	Den afkoblede støtte til avl af stivelseskartofler på i alt ca. 111 mio. kr. tildeles avlere af stivelseskartofler, der havde en dyrkningskontrakt med en stivelsesfabrik om levering af stivelseskartofler i høståret 2011. Tildelingen sker i form af et stivelsestillæg (KS-tillæg) og udbetales første gang i 2012.
Koblet støtte	Når det udbetalte støttebeløb afhænger af produktionen og størrelsen af denne.
Krydsoverensstemmelse	Overholdelse af nationale bestemmelser, vedrørende folke-, plante- og dyresundhed, miljø, dyrevelfærd samt god landbrugs- og miljømæssig stand (GLM) som betingelse for udbetaling af den fulde støtte.

<p>Kvægtillæg</p>	<p>Tillæg til betalingsrettighedens basisværdi. Tillægget beregnes på grundlag af husdyrpræmierne i referenceperioden 2000-2002.</p>
<p>Landbruger</p>	<p>En fysisk eller juridisk person eller en sammenslutning heraf, der udøver landbrugsaktivitet.</p>
<p>Landbrugsareal</p>	<p>Det samlede areal med agerjord, permanent græs og permanente afgrøder herunder lavskov. Udyrkede arealer, der holdes i god landbrugs- og miljømæssig stand (GLM), medregnes også til landbrugsarealet. Se i øvrigt "GLM".</p>
<p>Landbrugsparcel</p>	<p>En landbrugsparcel er et sammenhængende stykke jord, hvorpå der dyrkes én afgrødegruppe. Det vil sige, at hvis du har 2 sammenhængende marker i en markblok med henholdsvis korn og græs, så udgør de tilsammen én landbrugsparcel.</p>
<p>Landbrugsaktivitet</p>	<p>Produktion, avl eller dyrkning af landbrugsprodukter, herunder høst, malkning, opdræt af husdyr og hold af husdyr til</p>

	landbrugsformål eller bevarelse af jord i god landbrugs- og miljømæssig stand (GLM).
Lavskov	Beplantninger af løvtræer, der kan skyde fra stødet, og som stævnes mindst hvert tiende år.
Miljøordninger	Samlet betegnelse for ordningerne: Miljøvenlige jordbrugsforanstaltninger (MVJ), Miljøvenlig drift af vådområder, Pleje af EB-støtteberettigede græsarealer, Braklagte randzoner, Opretholdelse af ændret afvanding samt Fastholdelse og pleje af vådområder.
Minimumsgrænser	<p>Minimumsareal:</p> <p>Minimumsgrænsen er på 2,00 ha for udbetaling af direkte arealbaseret støtte, dvs. Enkeltbetaling, og særlig miljøstøtte under artikel 68.</p> <p>Endvidere skal ansøger tilsvarende råde over betalingsrettigheder for mindst 2,00 ha, hvis der udelukkende søges Enkeltbetaling for arealet.</p> <p>Minimumsbeløb:</p> <p>Den samlede udbetalte støtte for handyr, samt støtte på grundlag af</p>

	<p>særlige betalingsrettigheder skal udgøre mindst 300 euro, svarende til ca. 2.233 kr.</p> <p>Ovenstående minimumsgrænser kan kombineres. Det betyder, at hvis den ene af minimumsgrænserne er overholdt, kan der udbetales direkte støtte for ordninger, hvor minimumsgrænsen ikke er opfyldt.</p>
Moderfårstillæg (MF-tillæg)	Tildeles ved afkobling af moderfårspræmier i 2012.
Mælketillæg	Tillæg til betalingsrettighedens basisværdi. Tillægget blev beregnet på grundlag af mælkekvoten pr. 31. marts 2005.
National reserve	Den nationale reserve er en tilskudspulje for landbrugere i særlige situationer. Der sker tildelingen fra og inddragelser til reserven af bl.a. uudnyttede betalingsrettigheder.
Natura 2000-områder	Et område, som er udpeget som del af et fælles europæisk netværk af naturbeskyttede områder, Natura 2000. Herunder særligt områder udlagt i henhold til EU's

	Habitatdirektiv samt EU's Fuglebeskyttelsesdirektiv.
Ortofoto	Luftfotografier der er korrigeret for jordens krumning.
Permanente afgrøder	Kulturer uden for omdriften, bortset fra permanente græsarealer, som dyrkes i 5 år eller længere og giver udbytte i flere år.
Permanent græsareal	Areal, der anvendes til dyrkning af græs eller andet grøntfoder, hvad enten der er tale om naturlige (selvsåede) eller dyrkede (tilsåede) arealer, som har været holdt uden for omdriften i mindst 5 år.
Producentkifte	Overdragelse af en bedrift eller et areal ved salg eller forpagtning.
Progressiv graduering	Se under " Graduering ".
Rådighed	Den person, som har det fulde driftsherreansvar for arealets drift enten som ejer eller forpagter, har rådighed over arealet.
Rådighedsdato	Rådighedsdatoen er datoen for ansøgningsfristen. Det er den, der ejer eller forpagter et støtteberettiget areal ved ansøgningsfristen, der kan søge

	Enkeltbetaling for det.
Sammenhængende arealer	<p>Åbninger mellem to arealer i fx et læhegn skal være mindst 20 meter brede, før det er tale om et sammenhængende areal.</p> <p>Hvis det ene eller begge arealer er mindre end 0,30 ha, kræves dog kun en støtteberettiget passage på 4 meter, før der er tale om et sammenhængende areal.</p>
SK	Storkreaturer.
Støtteberettiget areal	<p>Ethvert landbrugsareal på bedriften, der er udlagt som agerjord og permanente græsarealer, undtagen arealer med skov, eller arealer, som ikke anvendes til landbrugsaktiviteter. Desuden planteskoler og arealer, der er beplantet med permanente frugt- og grøntsagskulturer.</p>
Sukkerreformen	Reform af sukkertillægget. Se i øvrigt "Sukkertillæg".
Sukkertillæg	<p>Der er to former for sukkertillæg:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Det generelle sukkertillæg forhøjer basisværdien af alle

	<p>betalingsrettigheder, på nær betalingsrettigheder tildelt på grundlag af permanent græs.</p> <p>2. Ansøgningen om det individuelle sukkertillæg skete i 2006. Dette blev fordelt på alle almindelige betalingsrettigheder som sukkerproducenter ejede.</p>
Særlig miljøstøtte under artikel 68	<p>En række miljøstøtteordninger, der medregnes til den direkte støtte. Se i øvrigt "Direkte støtte".</p>
Særlige Betalingsrettigheder	<p>Betalingsrettigheder uden jord. Tildelt på basis af husdyrpræmierne i referenceperioden 2000 – 2002 og mælkekvoten pr. 31. marts 2005 samt ved afkobling af handyr- og moderfårspræmier samt støtte til kartoffelstivelse i 2012.</p>
Tast selv-service	<p>I Tast selv-service har ansøgere adgang til den nye version af Internet Markkort (IMK), hvor de kan indtegne deres marker og indsende forslag til</p>

	<p>markblokændringer. Fællesskema 2012 skal desuden indsendes via Tast selv-service, og ansøgere kan også overdrage betalingsrettigheder elektronisk via Tast selv-service. Her kan du også se post fra NaturErhvervstyrelsen samt følge sagsbehandlingen af din ansøgning.</p> <p>NB. Man skal bruge enten NemID eller Digital Signatur for at logge på Tast selv-service.</p> <p>Du finder Tast selv-service på denne adresse: www.naturerhverv.dk/tastselv</p>
Tillægsstøtte	Tillægsstøtten blev afskaffet fra og med 2009.
Transport i støtten	Der kan indsendes en erklæring om notering af transport i støtten til NaturErhvervstyrelsen. Dermed udbetales støtten til tredjemand.
Udyrkede landbrugsarealer	Landbrugsarealer, hvor der ikke er nogen form for produktion.
Økologiordninger	Fælles betegnelse for tilskud til Omlægning til økologisk jordbrugsproduktion (OM), Miljøbetings tilskud (MB).

Vejledning om Enkeltbetaling 2012

ISBN: 978-87-7120-250-2

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
NaturErhvervstyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V
Tlf.: 3395 8000
E-mail: mail@naturerhverv.dk
Fax.: 3395 8080
www.naturerhverv.dk

